

Український державний університет залізничного транспорту

Кафедра фінанси, облік і аудит

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ОПТИМІЗАЦІЯ

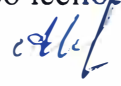
Пояснювальна записка і розрахунки
до кваліфікаційної роботи

МРЕ 224.01.04 ПЗ

Виконав:

студент групи: 213-ФС-Д22

спеціальності 072«Фінанси, банківська
справа та страхування» (роботу виконано
самостійно, відповідно до принципів
академічної доброчесності)

Лисьонков А.О.

Керівник: доцент, канд. екон. наук
Коковіхіна О.О.

Рецензент: професор, д-р екон. наук
Овчиннікова В.О.

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний

Кафедра фінанси, облік і аудит

Освітній рівень: магістр

Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітня програма «Управління фінансами, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,
професор, д-р екон. наук

 О.Г.Кірдіна
«02 » жовтня 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ Лисьонкову Артему Олександровичу

1 Тема «Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація»

керівник Коковіхіна Олександра Олександрівна, канд. екон. наук, доцент
затверджені розпорядженням по економічному факультету від «23» жовтня 2023 року № 21/23

2 Строк подання студентом закінченої роботи «30» грудня 2023 року.

3 Вихідні дані: підібрати законодавчі акти і нормативні документи з теми дипломної роботи; вивчити і узагальнити монографічну, наукову, навчальну літературу щодо теми дипломної роботи; ознайомитися і підібрати сучасні публікації з теми роботи в наукових журналах й інших періодичних виданнях; зібрати, узагальнити, проаналізувати фінансову, статистичну, економічну інформацію про об'єкт дослідження для виявлення сутності і ролі управління фінансовими ресурсами підприємства.

4 Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємства, сутність фінансових ресурсів підприємства та їх класифікація, основні концепції управління фінансовими ресурсами підприємства, оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства з позиції науково-методичного підходу, аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами, аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства, аналіз використання фінансових ресурсів підприємства, шляхи оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства, підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, резерви нарощування капіталізації підприємства.

5 Перелік графічного матеріалу трактування терміну «фінансові ресурси», класифікація фінансових ресурсів підприємства, основні концепції управління фінансовими ресурсами підприємства, характеристика та обрахунок показників руху основних засобів, динаміка відносних показників фінансової стійкості, динаміка загальних показників господарської діяльності, динаміка показників стану та руху основних засобів, динаміка показників ефективності використання основних засобів, динаміка показників рентабельності щодо власного капіталу і зобов'язань, процес оптимізації структури капіталу, ефект фінансового левериджу, оптимізація співвідношення власного і позикового капіталу, склад основних видів і елементів операційних активів, що формуються за рахунок капіталу, використовуваного в операційній діяльності, основні етапи формування системи управління використанням капіталу в операційній діяльності підприємства, динаміка прибутку, динаміка дебіторської заборгованості та непокритого збитку, заходи що сприятимуть позитивним змінам у структурі капіталу підприємств, активізації їх фінансової діяльності

6 Дата видачі завдання «2» жовтня 2023 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів	Стан виконання етапів	Примітка
Вибір теми та її затвердження	02.10. -05.10.23	
Підбір літератури та статистичних матеріалів	06.10.-14.10.23	
Консультація з керівником щодо організації роботи	15.10.-30.10.23	
Огляд джерел інформації	01.11.-15.11.23	
Написання чернетки першого розділу дипломної роботи	16.11.-30.11.23	
Аналітична обробка інформації та написання чернетки другого розділу роботи	01.12.-15.12.23	
Обробка матеріалу для написання аналітичних розрахунків третього розділу роботи	16.12.-30.12.23	
Перед захист на кафедрі. Кінцеве оформлення роботи	30.12.23	

Студент Лисьонков А.О.
Керівник Коковіхіна О.О.

Зміст

Вступ	5
1 Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами на підприємстві	10
1.1 Сутність та класифікація фінансових ресурсів підприємства	10
1.2 Основні концепції управління фінансовими ресурсами підприємства	20
1.3 Науково-методичний підхід щодо ефективності управління фінансами підприємства	30
Висновки до першого розділу	36
2 Аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами АТ «Роганська картонна фабрика»	38
2.1 Аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства	38
2.2 Аналіз використання фінансових ресурсів підприємства	54
2.3 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	63
Висновки до другого розділу	70
3 Шляхи вдосконалення управління грошовими ресурсами підприємства	72
3.1 Напрями оптимізації фінансових ресурсів підприємства	72
3.2 Напрями збільшення ефективності використання фінансових ресурсів на підприємстві	80
3.3 Потенційні можливості збільшення капіталізації підприємства	86
Висновки до третього розділу	93
Висновки	95
Список використаних джерел	99

					МРЕ 224.01.04 ПЗ			
Ізм.	Лист	№ докум.	Підпис	Дата	Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація	Літера	Аркуш	Аркушів
Розроб.	Лисьонков А.О.	130/22	А.О.Л.	13.12.22			4	
Перевір.	Коковіхіна О.О.	130/22	О.О.К.	13.12.22				
Н.контр.	Тройнікова О.М.	130/22	О.М.Т.	13.12.22		УкрДУЗТ		
Затверд.	Кірдіна О.Г.	130/22	О.Г.К.	13.12.22				

Додаток А Агрегований звіт про фінансовий стан за 2020-2022 роки	105
Додаток Б Агрегований звіт про фінансові результати за 2020-2022 роки	107
Додаток В Агрегований звіт про рух грошових за 2020-2022 роки	108

Вступ

Актуальність теми. В умовах посилення впливу фінансової та політичної кризи на національну економіку найважливішими факторами довгострокового розвитку вітчизняного бізнесу є наявність довгострокової мети та створення фінансово ефективної системи для її досягнення.

Досвід розвинутих країн, розвиток технологічних методів управління та впровадження економічно ефективного підходу до управління бізнесом на українських підприємствах показали, що першочерговою метою корпоративного розвитку є максимізація вартості підприємства. Управління фінансовими ресурсами в ринкових умовах спрямоване на підвищення ринкової вартості та інтересу інвесторів до підприємства. Ефективному управлінню фінансами сприяють послідовність, безперервність і комплексне використання методів і важелів, що дозволяють найбільш ефективно адаптувати фінансовий механізм підприємства до змін кон'юнктури ринку.

Для створення механізму ефективного та якісного фінансового управління підприємством важливо дотримуватися принципів системності та комплексності, що особливо актуально в умовах глобалізації бізнесу, зростання ризиків та жорсткої конкуренції.

Обсяг фінансового потенціалу та умови фінансових ринків впливають на обсяг фінансових ресурсів, які можуть генерувати підприємства. Усе це потребує створення політики управління фінансовими ресурсами, яка є невід'ємною частиною загальної стратегії діяльності та розвитку бізнесу.

Значний вплив на розвиток теорії фінансового менеджменту на підприємствах зробили як вітчизняні, так і зарубіжні вчені, а саме: І.Ю. Бланк, Ю.Ф. Бригам, Д.К. Ван Хорн, І.С. Гуцал, О.Д. Василик, О.Д. Заруба, О.Р. Квасовський, О.В. Кнейслер, В.В. Костецький, О.І. Кулинич, Д. Коллис, Л.О. Лігоненко, А.А. Мазаракі, С. Монтгомері, К.В. Павлюк, А.М. Поддєрьогін, Дж. Річард, Д.Г. Сігель, Н.Я. Спасів, В.І. Терьохін, О.О. Орлов, Р.Н. Холт та ін.

Проте вже сьогодні залишається питання щодо розробки та впровадження стратегічного і тактичного підходу до управління фінансовими ресурсами в усій системі підприємства щодо єдиної фінансової та загальної стратегії функціонування та розвитку підприємства в сучасних умовах невизначеності та ризик, який притаманний ринку, що змінюється значно.

У дослідженні розглядається, як підприємство може ефективніше управляти своїми фінансовими ресурсами, поєднуючи теоретичний аналіз з експериментальними результатами.

Для досягнення цієї мети розглядаються теоретичні та практичні основи фінансового менеджменту підприємства, а потім пояснюються основні принципи фінансування підприємства та їх виникнення;

- встановити наукові та методологічні способи оцінки ефективності управління фінансами підприємства;
- дослідити, як підприємство використовує свої фінансові ресурси;
- розглянути принципи, що регулюють обсяг та склад цих ресурсів;
- оцінити фінансові прибутки корпорації;
- визначити фактори, які можуть покращити використання коштів підприємства;
- ефективніше використати ці кошти, одночасно збільшуючи капіталізацію підприємства.

Об'єктом дослідження є фінансові ресурси акціонерного товариства "Роганська картонна фабрика".

Предмет дослідження – теоретичні, методологічні та практичні аспекти управління фінансовими ресурсами на підприємстві.

Методи дослідження. Теоретико-методологічною основою дослідження є концепція та методологія сучасної економічної теорії, економічного аналізу, теорії менеджменту, а також наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних джерел і спеціалістів, що сприяють концептуалізації інформаційних технологій з метою управління фінансами підприємства.

У процесі наукового дослідження використовувалися такі методи:

теоретичне узагальнення та порівняння, за допомогою яких розкрито зміст та сутність фінансових ресурсів підприємства; статистичний та графічний аналіз, які використовувалися для вивчення, групування, порівняння та візуалізації емпіричних даних з метою дослідження розвитку підприємства та параметрів управління його фінансовими ресурсами; формалізація та економічне моделювання, які використовувалися для розробки практичних рекомендацій щодо реалізації стратегії підприємства.

Законодавчі та нормативні документи України, праці вітчизняних та зарубіжних фахівців, монографічні дослідження, наукові статті, матеріали науково-практичних конференцій, навчальна література. Розглянуто статистичну інформацію, фінансову звітність ВАТ «Роганська картонна фабрика» за досліджувальний період.

Наукова новизна полягає в теоретико-методологічному забезпеченні концепції ефективного управління фінансовими ресурсами, яка відрізняється від наявних підходів і передбачає оптимальне поєднання фінансових, організаційних та управлінських складових.

В ході підготовки та виконання роботи автором була використана інформація, у тому числі текст, алгоритми, методики проведення аналізу, досліджень, визначення певних характеристик, параметрів та вихідних даних, розрахунків, тощо, які містяться у джерелах [1-81], наведених у списку використаних джерел, а також інформація, отримана у результаті консультування з керівником роботи, науковими, науково-педагогічними працівниками та іншими особами, яка є неопублікованими авторськими напрацюваннями (найсучасніша інформація дослідницького, інноваційного характеру), дозволеними для використання автору цієї роботи виключно при виконанні тільки цієї кваліфікаційної роботи.

Результати дослідження мають практичне значення, оскільки запропоновані висновки та рекомендації щодо вдосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства можуть бути застосовані в операційній практиці суб'єктів господарювання.

За темою магістерської роботи опубліковано тези «Управління фінансовими ресурсами підприємства в сучасних умовах» збірник «Актуальні питання сучасної економіки»: матеріали XV Всеукраїнської наукової конференції за міжнародною участю, 15 листопада 2023р. – Умань: УНУС. 2023. 320с. С.152-154 та тези «Шляхи оптимізації структури фінансових ресурсів підприємства» на конференції «Студентська науково-технічна конференція» у секції фінансів, обліку і аудиту УкрДУЗТ.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Основний зміст роботи викладено на 101 сторінці, що містить 34 таблиці і 22 рисунків. Список використаних джерел складає 81 найменування.

1 Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами на підприємстві

1.1 Сутність та класифікація фінансових ресурсів підприємства

Сьогодні сучасна економіка України характеризується розвитком внутрішньої торгівлі і це має особливе значення. Все це зумовлено наявністю жорсткої конкуренції як з боку вітчизняних, так і іноземних підприємств, підвищеним попитом на товари та послуги на ринку та відсутністю конкуренції з боку України. І навпаки, підприємства також споживають різні ресурси у формі товарів і послуг. Під час своєї господарської діяльності вони взаємодіють з численними контрагентами (кредиторами, постачальниками, споживачами тощо). Як наслідок, для того, щоб взяти участь на ринку та мати успішне підприємство, кожне підприємство повинно враховувати численні фактори, які впливають на її діяльність, планувати та прогнозувати власні кроки. Безумовно, велике значення має професійне завдання маркетингових та інших бізнес-служб. Проте, як зазначає А. М. Кравцова, на цій ранній стадії розвитку управління фінансами підприємства стає все більш важливим для фінансового забезпечення діяльності підприємства, оскільки гроші є основним ресурсом, без якого діяльність підприємства була б не успішною.

У науковій літературі досі немає загального консенсусу щодо визначення поняття «фінансові ресурси», але обґрунтовані наукові підходи до різних точок зору привели до наступних узагальнень: фінансові ресурси підприємств слід розглядати як ресурси, які належать підприємству або доступні для неї з метою сприяння процесу простого або розширеного відтворення або для виконання соціальних зобов'язань колективу.

Дохід від бізнесу генерується з різних джерел. Його можна розглядати з двох точок зору: як набір інструментів, що використовуються для залучення фінансових ресурсів, необхідних для підтримки виробництва товарів та інших витрат, пов'язаних з організацією; і як сукупність методів фінансового

забезпечення діяльності організації, які є потенційними кандидатами для використання та фактично використовувалися при створенні, становленні та розвитку організації. Ці методи забезпечують певний обсяг фінансових ресурсів організації.

Як правило, термін «ресурс» відноситься до чогось, що після трансформації та застосування дає бажаний результат. у широкому сенсі «фінансові ресурси» – це гроші, які можуть бути спрямовані на виконання конкретного завдання відповідно до певного плану та які призведуть до бажаного фінансового результату.

Фінансові ресурси підприємств за своєю природою є складним економічним поняттям, тому думки науковців України, які досліджували економічну природу цього поняття, різні. У підсумку, щоб продемонструвати всі аспекти поняття, наведемо визначення різних науковців у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Тракткування терміну «Фінансові ресурси» сучасними науковцями

Автор	Визначення
Василик О.Д. [8].	фінансові ресурси – це грошові накопичення і доходи, що створюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення та задоволення інших суспільних потреб
Зятковський І.В. [63].	фінансові ресурси підприємства – це сукупність фондів грошових коштів, доходів, відрахувань або надходжень, що перебувають у розпорядженні підприємств.
Коробов М.Я. [2].	фінансові ресурси підприємства – це його власні і позичкові грошові фонди цільового призначення, які формуються у процесі розподілу і перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту і національного доходу та використовуються у статутних цілях підприємства
Опарін В.М. [37].	фінансові ресурси – це сума коштів, спрямованих в основні засоби та обігові кошти підприємства»
Родіонова О.М. [51].	фінансові ресурси підприємства – це грошові доходи і надходження, які перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і призначенні для виконання фінансових зобов'язань, здійснення затрат із розширеного відтворення і економічного стимулювання працівників

Найбільш поширеною перспективою є реалізація фінансових ресурсів як грошей (коштів, доходів, заощаджень) за цільовим призначенням. Інший підхід полягає в тому, що вчені визнають, що кошти є не лише грошовими, а й основними

та оборотними. Прихильники цього підходу мають більш розширений погляд на фінансові ресурси на користь тієї частини, яка проявляється як активи підприємства. [53, с. 8].

Зрештою, ми об'єднали всі наведені вище визначення, тепер можна створити загальне розуміння концепції. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання – це частина фондів суб'єктів господарювання, що утворюються під час розподілу та перерозподілу національного багатства, валового внутрішнього продукту та національного доходу, які акумулюються за рахунок інших суб'єктів господарювання, позичені гроші та власні ресурси підприємства та необхідні для виконання фінансових зобов'язань підприємства, витрат і прибутку.

Фінансові ресурси підприємства повинні мати такі властивості:

- забезпечення ефективності процедури створення підприємства;
- створення свого стартового капіталу;
- створення ресурсного потенціалу;
- підтримання стабільності та відтворення господарських процедур;
- сплата фінансових боргів;
- збереження фінансової стійкості, життєздатності, конкурентоспроможності та ефективності підприємства.

Своєрідність фінансово-економічного механізму управління підприємствами пояснюється:

- створенням статутного капіталу, який складається з певної кількості акцій певної номінальної вартості та індивідуалізація корпоративної власності за рахунок акції.
- суперечками навколо випуску акцій як найбільшого внеску у відновлення капіталу;
- політика дивідендних виплат;
- формуванням курсу акцій, який визначається попитом і пропозицією;
- різницею у способах використання акцій у публічних та приватних підприємствах [12, с. 97].

Конкретний зміст фінансових ресурсів насамперед визначається наявністю специфічних ознак.

По-перше, це фонди які формуються, в результаті виробництва, розподілу і перерозподілу сукупного суспільного продукту і національного доходу.

По-друге, це кінцеві доходи, тобто гроші, призначені для обміну товарів.

По-третє, це прибутки, які є результатом реалізації продукції.

Фінансові ресурси підприємства характеризуються наступним:

- фінансові ресурси знаходяться в стадії формування;
- фінансові ресурси пов'язані з правом власності на майно;
- фінансові ресурси створюються та використовуються за рахунок джерел їх утворення та мають цільовий характер;
- склад фінансових ресурсів базується на джерелах їх походження та цільовому використанні коштів [19].

Проведення фінансово-господарської діяльності на підприємстві називається залежним від наявності постійного доходу або виручки від реалізації, а вилучення коштів – від процесу оплати. У процесі створення, розподілу, погашення та використання фінансових ресурсів на підприємствах формуються різноманітні грошові відносини, що відображають економічне значення фінансової сфери. У цьому контексті фінансові ресурси також розглядаються через спосіб їх вираження, зокрема, як сукупність власних грошових доходів і надходжень із зовнішніх джерел (отримані гроші та позичені кошти), готівка та еквівалентні операції, грошові ресурси, кошти, прибутки та доходи, які є у розпорядженні суб'єкта господарювання із зовнішніх джерел. У результаті вся сукупність фінансових відносин між підприємствами може бути виражена у вигляді грошових потоків, а їхні витрати можуть бути чітко охарактеризовані [48].

Коли розглядається будь-яка ідея, виникає питання про те, як її категоризувати, тобто як концепт поділяється на класи на основі наявності чи відсутності певної визначальної характеристики. І навпаки, більшість вчених-економістів зосереджують свої зусилля на одному конкретному аспекті поділу, наприклад, за джерелами створення, або на кількох істотних аспектах – за формою

власності, за обігом і джерелами створення.

Однак, щоб точно описати сутність фінансових ресурсів підприємства, їх необхідно класифікувати за якомога більшою кількістю ознак.

А.М. Поддєрьогін вважає, що власні та позикові кошти є основною формою фінансування підприємств. Власні включають статутний капітал, амортизацію, валовий дохід і прибуток. Залучені – отримані субсидії, позики, пайові та інші внески, кошти, залучені на фінансовому ринку. В основу класифікації джерел формування фінансових ресурсів підприємств покладено такі основні ознаки: кошти, що утворюються під час заснування підприємств; ці фонди формуються за рахунок інших ресурсів, наприклад, власних коштів та прирівняних до них ресурсів; ці кошти потім мобілізуються на фінансовому ринку. Нарешті, враховуються кошти, отримані в порядку оплати касових витрат.

Т.В. Романенко вважає, що фінансові ресурси є найбільш значущим втіленням фінансових відносин на рівні суб'єктів господарювання, під ними слід розуміти кошти, які акумулюються підприємством з різних джерел і призначені для покриття його витрат. Він описує загальну грошову оцінку кожного підприємства як сукупність коштів, відображених у пасивах бухгалтерського обліку підприємства, до складу яких входять такі складові: статутний фонд; резервний фонд; амортизаційний фонд; спеціальний фонд; нерозподілений прибуток; кредиторська заборгованість усіх видів, включаючи заборгованість перед бюджетом, соціальне страхування, заробітну плату; короткострокові та довгострокові кредити банків; кошти на капітальні вкладення та інші кошти.

Класифікація фінансових ресурсів підприємств Т.В. Романенко передбачає два основні критерії: перший базується на джерелах створення, які є власними або афілійованими з підприємством. Ці ресурси мобілізуються на фінансовому ринку, і частина доходу безпосередньо зараховується підприємству.

В.М. Опарін групує фінансові ресурси підприємств за трьома ознаками: як вони потрапляють у бізнес, як вони використовуються та кому вони належать. Перша категорія охоплює початкові кошти, розміщені у статутному капіталі; друга складається з додаткових коштів, отриманих від операційної діяльності,

переважно прибутку. За використанням він відокремлює ресурси, вкладені в основні засоби, які підтримують виробництво протягом певного часу, від оборотних коштів, які залишаються в обігу. Вибуття та заміна основних засобів за рахунок амортизаційних відрахувань розглядаються як цільова фінансова допомога. За правом власності він вкладає фінансові ресурси у власні фонди. Їх форма залежить від типу власності: це можуть бути приватні, пайові або капітальні фонди. Держава надає ці ресурси безкоштовно через бюджет або спеціальний фонд, тоді як позикові кошти мають бути повернуті. В.М. Опарін також виділяє кілька конкретних джерел фінансування підприємств: прибуток, амортизаційні фонди, капітал, бюджетні асигнування, доходи від спеціальних рахунків та позики.

Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва та Н.А. класифікують фінансові ресурси кількома способами. По-перше, вони розрізняють поточні активи підприємства, які разом утворюють його оборотні фонди. Вони також поділяють ресурси за їх призначенням: виробничий капітал фінансує активи, необхідні для щоденної діяльності; фінансовий капітал спрямовується в грошові інструменти, такі як депозити та боргові інструменти, зокрема облігації та депозитні сертифікати; спекулятивний капітал підтримує операції, спрямовані на отримання доходу від різниці в цінах. Власність є ще однією основою для класифікації. Власний капітал являє собою загальну вартість коштів, що належать підприємству на правах власності, тоді як позиковий капітал відноситься до позикових коштів, тобто... Підприємство залучає кошти для підтримки своєї діяльності на умовах кредитування, узгоджених сторонами, включаючи строк, графік погашення, вимоги до платежів та забезпечення. Кожне джерело фінансування має переваги та недоліки, тому позикові та власні кошти підприємства по-різному впливають на його діяльність [28].

Власні фінансові ресурси підприємства характеризуються: їх простотою та швидкозмінністю; їхнім вищим потенціалом отримання доходу; їхньою фінансовою стабільністю, а отже, ризик банкрутства зменшується, початкові засновники зберігають повний контроль, а розвиток підприємства простий.

Крім того, обмежений обсяг фінансових ресурсів, які можна залучити, залежить від фінансових можливостей засновників та ефективності попередніх проєктів. Більший фінансовий ресурс, на відміну від позикових коштів, стримує зростання рентабельності власного капіталу підприємства, що є найважливішим показником для підприємців. Відновлення власних фінансових ресурсів зазвичай дорожче, ніж альтернативні зовнішні джерела.

На відміну від кредиту, власні фінансові ресурси характеризуються значним позитивним впливом на збільшення активів і зростання ділової активності. Однак отримання кредитних коштів пов'язане з деякими організаційними моментами в процесі укладення кредитної угоди, зокрема з необхідністю погодження з кредиторами та вимогою, щоб третя сторона гарантувала виконання боргу. Використання позичених коштів також шкодить фінансовій стабільності підприємства, підвищуючи ймовірність його неплатоспроможності.

Інша група авторів визнає три види фінансових ресурсів: власні, залучені та позикові. Ці ресурси поділяються на: фінансові ресурси окремого господарюючого суб'єкта, що перебувають у його власності, боргові зобов'язання та ринок капіталу. Підприємства можуть отримати доступ до капіталу з різних джерел: підприємство може отримувати фінансування від третьої сторони, а потім залучати грошовий капітал і позичати його корпорації під встановлений відсоток [67].

Частина позикових коштів у загальній сумі фінансових ресурсів підприємства є показником структури капіталу підприємства, це один з найбільш значущих критеріїв визначення фінансової спроможності підприємства.

Склад і структура фінансових ресурсів, їх кількість залежать від типу і розміру підприємства, характеру його діяльності, обсягу виробництва. Крім того, розмір фінансових ресурсів залежить від обсягу виробництва, ефективної роботи підприємства. Чим більший обсяг виробництва і чим ефективніше підприємство, тим більший обсяг наявних внутрішніх коштів, і навпаки. Наявність достатнього фінансування та його ефективне використання визначають надійний фінансовий стан підприємства: платоспроможність, стабільність, ліквідність. У зв'язку з цим

найбільш значущою роллю підприємств є пошук ресурсів для збільшення власних фінансових активів і максимально економне їх використання з метою підвищення ефективності всього підприємства.

Створення фінансових ресурсів із різних джерел дозволяє підприємству інвестувати кошти в нові методи виробництва, забезпечувати сучасне технічне розширення наявних активів, фінансувати наукові дослідження, розробки та їх впровадження тощо. В таблиці 1.2 наведена класифікація фінансових ресурсів підприємства за різними характеристиками

Таблиця 1.2 – Класифікація фінансових ресурсів підприємства

Класифікаційна ознака	Види фінансових ресурсів
за видами господарської діяльності	операційні, інвестиційні, фінансові
за джерелами формування	власні, позичені, залучені
за об'єктами інвестування	у фінансові інструменти, у реальні інвестиційні об'єкти
за кругообігом	початкові, нагромаджені
за характером використання	матеріалізовані, обігові кошти
за напрямками залучення	зовнішні, внутрішні
за видами сформованих активів	необоротні активи, оборотні активи, витрати майбутніх періодів
за джерелами покриття активів	власний капітал, забезпечення наступних витрат і платежів, довгострокові зобов'язання
за ступенем ліквідності активів	найбільш ліквідні, швидко реалізовані, повільно реалізовані, важко реалізовані
за ймовірністю погашення зобов'язань	найтерміновіші зобов'язання, короткострокові пасиви, довгострокові пасиви, постійні пасиви
за призначенням	для виконання фінансових зобов'язань, для забезпечення розширеного відтворення, для забезпечення інших господарських і соціальних потреб
за матеріально-речовою структурою	грошові кошти і їх еквіваленти, фінансові ресурси перетворені в матеріальну форму, тобто капітал
за терміном використання	вкладені, використані
за об'єктом інвестування	основний, оборотний
за метою використання	виробничий, фінансовий, спекулятивний
за стадією утворення	початкові, державні, акціонерні, приватні
за видатками або напрямками використання	поповнення фонду відшкодування, формування фонду споживання, формування фонду нагромадження

Різниця між фінансовими ресурсами та видами економічної діяльності використовується для визначення того, які операції отримують фінансування. Операційні ресурси призначені для забезпечення фінансування основної діяльності підприємства. Інвестиції – для придбання та продажу довгострокових активів, а також інші інвестиції, які не є еквівалентом грошових коштів. Фінансові

характеризують спричинені зміни в обсязі та складі власного та позикового капіталу.

За джерелами фінансування фінансові ресурси підприємства поділяються на власні кошти (акціонерний капітал), які безоплатно залучаються державою з бюджету чи цільових фондів або з централізованого джерела, та позикові кошти, отримані внаслідок запозичень [43].

За способом розподілу фінансових ресурсів найбільш важливими вважаються розпочаті діяльності підприємства, які розміщуються у статутному фонді, або початкові фінансові ресурси та доходи, отримані підприємством у результаті його діяльності.

За характером використання уречевлені фінансові ресурси поділяються на ресурси, що вкладаються в основні засоби, які забезпечують виробничий процес, і ті, що перебувають в обороті та обслуговують окремий виробничий цикл – оборотні кошти.

Фінансові ресурси підприємства також можна розглядати як капітал, який поділяється на основний компонент, призначений для фінансування необоротних активів підприємства, та поточний компонент, призначений для фінансування загальної суми поточних активів підприємства. Також можна зазначити класифікацію відповідно до мети, для якої вона призначена:

- виробничий капітал, тобто капітальні витрати, які спрямовуються в активи підприємства для ведення поточної (операційної) діяльності;
- фінансовий капітал, спрямований на інвестування грошових активів (депозити) та боргових інструментів (облігації, депозитні сертифікати);
- Спекулятивний капітал використовується під час проведення фінансових операцій, що базуються на різниці цін [74, с. 149].

Залежно від ступеня розвитку фінансові ресурси поділяються на:

- початкові – формуються на початкових етапах діяльності фірми;
- державні – створені на бюджетні асигнування;
- акціонерні, у створенні яких беруть участь акціонери та засновники.
- приватні – власні кошти підприємства.

Відповідно до поділу за терміном використання ресурсів визнаються: вкладені ресурси, які призначені для використання протягом тривалого часу і постійно задіяні у відтворювальному процесі, та використані ресурси, які є поточною вартістю товар, виражений у грошовому виразі, їх сума входить у собівартість продукту й оплачується в процесі одного виробничого циклу. Інвестовані ресурси поділяються на: матеріальні активи, нематеріальні активи та оборотні активи.

За цільовим призначенням кошти поділяються на цільові (резервний капітал, спеціальні фонди) та універсальні фонди, останні з яких не мають обмежень за цільовим призначенням.

Кірейцев Г.Г. також розрізняє прямі витрати та непрямі. До непрямих витрат належать фінансові витрати підприємства на започаткування та розвиток бізнесу, соціально-культурну діяльність, наукові дослідження, благодійні пожертви, утримання відповідних фінансових ресурсів та інші витрати підприємства.

Кірейцев Г.Г. також поділяє використання фінансових ресурсів на три фонди: відшкодування, споживання та накопичення [72].

Як наслідок, фінансові ресурси є основою діяльності підприємства. Зрештою, саме вони створюють необхідну основу для того, щоб підприємство могло виконувати свою роль на ринку: задовольняти потреби споживачів. Відсутність у них підприємливості може стати потужною перешкодою для розвитку. Усі категоризації фінансових ресурсів на підприємствах мають унікальні відмінності, ці відмінності базуються на концептуальному та категоріальному характері ресурсів і ознаках, за якими вони концептуально згруповані. Однак більшість авторів у складі цієї класифікації розрізняють джерела на три основні групи: власні, запозичені та залучені.

1.2 Основні концепції управління фінансовими ресурсами підприємства

В умовах перехідної економіки України зростаюча необхідність забезпечення фінансової стабільності та життєздатності всіх учасників ринку змушує їх шукати ефективні методи фінансової мобілізації ресурсів, а потім приймати рішення щодо найбільш ефективних інвестицій у реальні та фінансові активи, щоб досягти мети фінансового менеджменту – принести користь власникам. Під час фінансового руху між учасниками ініціюється процес створення та використання грошей, акумулюються гроші та визначається їх склад, що впливає на функціонування фінансів суб'єктів господарювання. При перетворенні частини грошових потоків у фінансові ресурси вплив фінансів на підвищення рівня національного відтворення та сприяння економічному розвитку в державі є значним [21].

Враховуючи сказане О.В. Кнайслер, це є значущим через свою спрямованість на систему управління фінансовими ресурсами, яка спрямована на досягнення наступних цілей:

- виживання підприємства в несприятливих умовах;
- уникнення банкрутства або значних фінансових крахів; лідерство в боротьбі з суперниками;
- зростання вартості ринку підприємства.

Прийнятні темпи зростання фінансового потенціалу підприємства.

- збільшення обсягів виробництва та реалізації;
- збільшення доходу;
- зниження витрат;
- забезпечення прибутковості діяльності тощо.

Система управління фінансами є частиною фінансової системи підприємства. Бланк І.О. з цього приводу наголошує про «механізм управління фінансами – це сукупність основних компонентів, які регулюють порядок прийняття та реалізації рішень щодо фінансової діяльності на підприємстві». Крім

того І.О. Бланк вважає, що це сукупність фінансового забезпечення, фінансових правил, фінансового менеджменту та управління потоками, система специфічних методів і прийомів управління фінансовою діяльністю бізнесу [5].

З нашої точки зору, управління фінансовими ресурсами можна розглядати в більш розширеному сенсі, включаючи як процеси розподілу та використання фінансових ресурсів, так і діяльність, пов'язану з впливом на створення фінансових ресурсів, управління грошовими потоками. на підприємстві.

Діяльність менеджменту є одним із найважливіших факторів успішного функціонування та розвитку підприємств в умовах ринкової економіки.

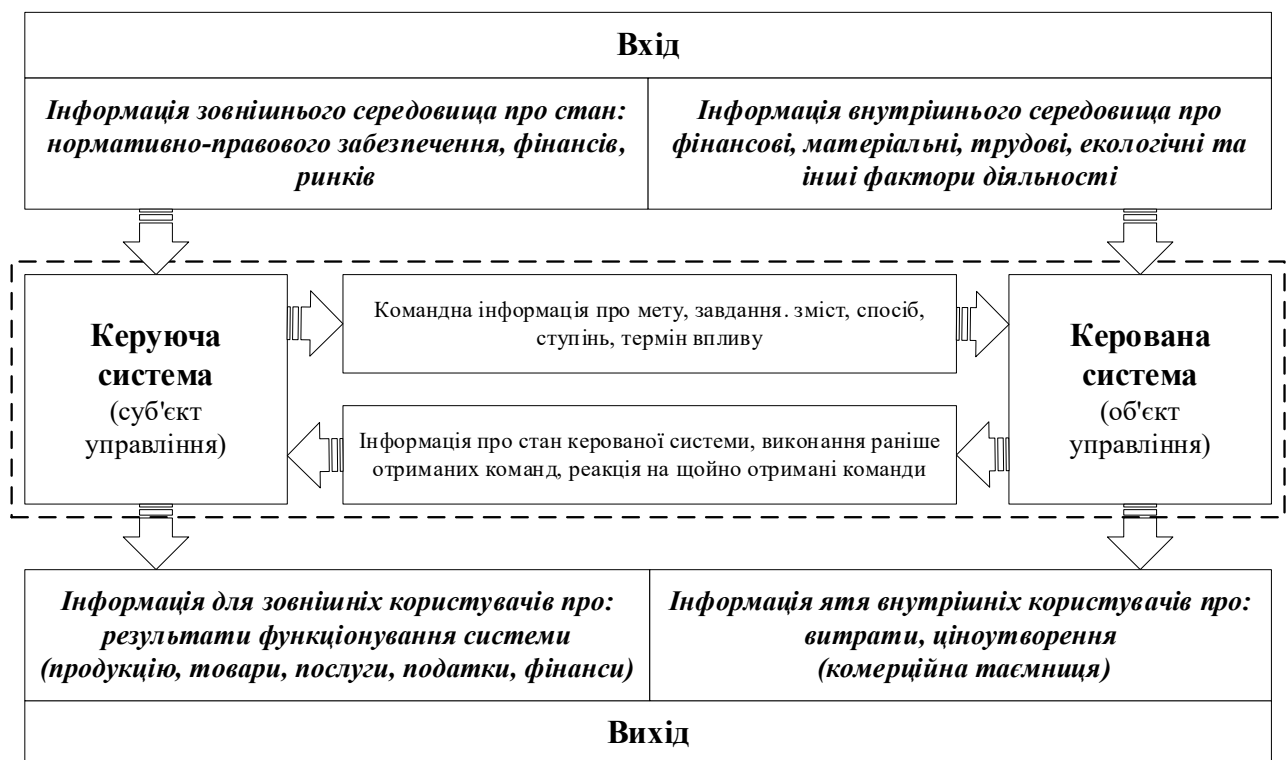

Рисунок 1.1 – Схема управлінських зв'язків у економічній системі управління

Вона постійно переглядається відповідно до мети її виробництва та реалізації, ускладнення економічних відносин, зростання значення споживача у створенні технічних, економічних та інших сторін продукції.

Управління фінансовими ресурсами на підприємствах є одним із найважливіших чинників забезпечення ефективної виробничо-господарської діяльності підприємства. Одним із найважливіших факторів сучасного підприємства є управління його фінансовими ресурсами, одним із найважливіших

аспектів цього є забезпечення порядку та належного балансування своїх фінансів.

За своєю природою управління фінансовими ресурсами на підприємствах пов'язане з прийняттям рішень щодо зовнішнього середовища в умовах швидкої зміни. У зв'язку з цим наука про фінансовий менеджмент повинна сприяти вдосконаленню процесу навчання шляхом розробки методів управління ресурсами в умовах наявності зовнішніх викликів.

Найсуттєвішою роллю управління фінансовими ресурсами є визначення обсягів, джерел і форм фінансування, доступних для господарської діяльності підприємства. Їх створенню, як правило, сприяють різні ресурси: власні кошти підприємства, позикові кошти та залучені фінансові ресурси.

Робота будь-якого бізнесу залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів, у тому числі від небезпек, які викликають потребу в системі управління фінансовими ресурсами, яка є стратегічною та орієнтованою на поточні цілі. Слід розуміти, що основною метою управління фінансами на підприємстві є максимізація прибутку підприємства в поточному та майбутньому періодах. У кінцевому сценарії ця мета чітко формулюється як забезпечення максимізації вартості ринку підприємства. Це кінцева мета власників.

У результаті оцінка якості управління фінансовими ресурсами підприємства повинна базуватися на таких критеріях:

- динаміка доходів та їх склад;
- рівні витрат і показники рентабельності;
- нагляд за рухом грошових коштів та управління оборотним капіталом;
- використання активів і ефективність інвестицій.

Процедура управління фінансовими ресурсами повинна бути реалізована в рамках визначеної системи і розглядається, як:

- частина більшої системи управління підприємством, яка складається з двох підсистем: суб'єкта та об'єкта управління (системний підхід до управління фінансами) [77].

- сукупність методів, процедур і прийомів, за допомогою яких здійснюється обіг грошей і управління фінансовими ресурсами (підхід до управління

фінансовими ресурсами, що передбачає процес) [70].

Таблиця 1.3 – Основні концепції управління фінансовими ресурсами підприємства

Види	Характеристика	Зв'язок з управлінням фінансовими ресурсами
концепція стратегічного управління	Управління означає розробку та реалізацію стратегій, що забезпечують досягнення визначених цілей. Сприяє реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами в нових ринкових умовах.	сприяє реалізації стратегії управління фінансовими ресурсами в нових ринкових умовах
концепція фінансової безпеки	є сукупністю теоретичних положень стратегій, елементів, що забезпечують фінансову безпеку господарської системи	забезпечує довготривалу стійкість фінансових стосунків підприємств, забезпечуючи досягнення безпеки підприємств
системний підхід	заснована на загальній теорії систем, що вказує на специфіку, сутність об'єкта управління як системи та усі взаємозв'язки з іншими господарськими системами	Дозволяє розглядати процес управління фінансовими ресурсами підприємства як систему взаємозв'язаних елементів, на основі обліку властивостей системи, її складових і синергетичного ефекту
управління надійністю	менеджмент, заснований на виявленні причин порушення надійності роботи підприємства	сприяє виявленню специфічних ризиків надійності та підвищенню фінансової безпеки підприємства
управління ризиками	засноване на ідентифікації, моніторингу та мінімізації ризиків	дозволяє виявити та мінімізувати ризики, які властиві процесу управління фінансовими ресурсами
бюджетування і внутрішній аудит	Бюджетування керує фінансами організації за допомогою бюджетів, підготовлених для кожного підрозділу. Внутрішній аудит перевіряє та вдосконалює управління ризиками, внутрішній фінансовий контроль та процеси управління.	сприяють реалізації функцій антикризового управління, спрямованого на фінансову стійкість підприємства

При аналізі системи управління насамперед використовують системний підхід. Кілька вчених розробили методи дослідження та створення складних системних об'єктів різних типів і класів. У результаті, системний підхід до управління фінансовими ресурсами передбачає спочатку розгляд та аналіз поточного стану фінансового менеджменту, а потім формування цілісної системи управління для досягнення конкретної мети підприємства. Крім того, системний підхід має враховувати екологічний аспект.

Системний підхід – це створення методів пізнання, дослідження, опису та пояснення фундаментальних принципів управління фінансовими ресурсами. Його використання в наукових дослідженнях є однією з відмінних рис сучасної економічної науки, яка розглядає будь-який економічний об'єкт як складну систему. Системні підходи до наукових досліджень сприяють оволодінню фінансовими управлінцями відповідним інструментарієм для створення

функціональної системи, яка відповідає сучасному ступеню фінансової безпеки суб'єктів господарювання.

Ідея системного підходу до управління фінансами підпорядкована загальній меті розвитку підприємства, що передбачає проведення значного обсягу аналітичної роботи, результатами якої є: стан, склад, структура та спрямованість фінансових ресурсів; потреба в ресурсах та їх залучення; фінансовий стан підприємства тощо. Вирішення цих питань почнеться з фінансово-економічної оцінки підприємства за відповідними показниками. На основі отриманих аналітичних даних створено багатофакторні прогнози (моделі) складу фінансових ресурсів.

Вибір оптимального варіанта формування та використання фінансових ресурсів з урахуванням наявних та потенційних фінансових наслідків передбачає системний та аналітичний підхід до управління фінансовими ресурсами. Цей метод походить від концепції, згідно з якою на ефективність управлінського рішення впливає сценарій, сформований внутрішніми та зовнішніми факторами. Практичне вирішення проблеми полягає в переході від аналітичних підходів до пошуку оптимального курсу дій у сфері стратегічного і тактичного планування.

Метод управління фінансами як процес характеризується своєю динамічністю, яка виражається в ряді операцій, зумовлених функціями управління: аналізом, прогнозуванням, плануванням, контролем тощо. Порядок інтерпретації функцій управління, запропонований Шеремета А.Д., заслуговує на увагу. За його словами, до функцій управління належать: збір інформації, її аналіз і прийняття рішень. У свою чергу, прийняття рішень передбачає: прогнозування (планування), регулювання (оперативне управління) і контроль (перегляд і аудит) [77].

Враховуючи викладене вище, рекомендується сформулювати концепцію ефективного управління фінансовими ресурсами, яка передбачає максимальне поєднання фінансової, організаційної та управлінської складових, а також збереження системи теоретико-методологічних підходів щодо наступних складових (таблиця 1.4) .

Таблиця 1.4 – Елементи концепції ефективного управління фінансовими ресурсами підприємств

Елементи концепції	Характеристика
поняття	управління фінансовими ресурсами
зміст	процес цілеспрямованого впливу суб'єкта на об'єкт управління
цілі	стратегічні; оперативні; тактичні
задачі	забезпечення діяльності підприємства необхідним обсягом фінансових ресурсів
об'єкти	фінансові ресурси, фінансові відносини
суб'єкти	управлінські працівники за ієрархією управління
форми прояву	грошові потоки
принципи	загальні; конкретні
функції управління	організація; планування; мотивація; контроль
етапи	підготовка; прийняття; виконання; контроль виконання
механізм	фінансовий
умови функціонування	зовнішні; внутрішні

Склад компонентів повинен бути обраний таким чином, щоб максимально збільшити функціональність.

Управління фінансовими ресурсами – це система методів, засобів і форм розвитку, які пов'язані з реалізацією фінансових рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів з метою досягнення стабільного фінансового стану та ефективної діяльності підприємства.

Згідно з Бланком І.О., управління фінансовими ресурсами підприємства означає спрямування його зусиль на пріоритети, визначені стратегією розвитку підприємства на відповідний період. Це також вимагає твердої фінансової дисципліни та розумного використання наявних коштів. Основними цілями є максимізація прибутку та підвищення вартості підприємства, що сприяє його фінансовому здоров'ю.

Система працює так, що менеджери різних рівнів керують процесами створення, розподілу та витрачання фінансових ресурсів, щоб організація могла досягти своєї мети, одночасно мінімізуючи витрати та ризики.

Управління фінансовими ресурсами здійснюється на трьох рівнях: стратегічному, тактичному та операційному. Коваленко Л.О. стверджує, що на стратегічному рівні фінансові ресурси мають більше значення, ніж ресурси інших видів, зокрема матеріальні та трудові [22].

Це демонструє, що стратегічний рівень управління фінансовими ресурсами передбачає вибір і обґрунтування політики щодо фінансування та ефективного

використання ресурсів. На стратегічному рівні менеджмент повинен визначити: загальну потребу у фінансових ресурсах; джерела фінансування, які вважаються доцільними; розробка фінансового плану та бюджету фінансових ресурсів за видами діяльності.

На стратегічному рівні управління ресурсами процес встановлення цілей і планування руху фінансових ресурсів за окремими векторами пов'язаний із загальною метою підприємства. На практичному рівні увага приділяється управлінню такими ресурсами, як матеріальні та трудові. Вкрай важливо ефективно використовувати наявні фінансові ресурси для просування поточної діяльності підприємства [22].

У науковій літературі до обов'язків з управління фінансовими ресурсами передусім відносять:

- отримання необхідних ресурсів найвигіднішим способом;
- найефективніше використання наявних ресурсів [22].

На нашу думку, ці обов'язки є дещо обмеженими, їх слід розглядати на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях залежно від запланованих цілей функціонування системи.

У загальних рамках системи управління фінансами суб'єктів господарювання фінансові ресурси є одним із компонентів системи, якою управляють, тобто об'єктом управління фінансами також є фінансові ресурси та фінансові зв'язки. Як наслідок, у центрі уваги менеджменту – сукупність фінансових ресурсів, які є в розпорядженні сільськогосподарського підприємства. Внутрішні та зовнішні ресурси, як підприємства, так і запозичені, повинні бути включені в складові об'єкта управління.

Для менеджменту характерно включення до складу менеджменту працівників фінансових відділів підприємства, які мають вплив на об'єкт управління. В їх обов'язки входить отримання, обробка, вивчення, систематизація та збереження інформації. Вони також мають обов'язки, пов'язані з розробкою та прийняттям управлінських рішень через планування та включають регулювання, координацію, аналіз та контроль [77].

Фахівці повинні мати високий рівень професіоналізму, а також здатність швидко адаптуватися до змін у навколишньому середовищі.

Управління фінансовими ресурсами є одним з основних обов'язків фінансового менеджера будь-якої організації, оскільки структура і вартість фінансів суттєво впливають на основні показники фінансово-господарської діяльності організації та ефективність діяльності господарюючого суб'єкта в цілому.

Тема системи управління завжди задіяна в безпосередньому відношенні до об'єкта. За допомогою певних функцій суб'єкт сприяє розвитку процесів, що відбуваються в середині об'єкта, і правильному функціонуванню запрограмованих процесів. Залежно від того, що задіяно, кожен із цих компонентів системи може брати участь у функціях сприйняття та дії.

Фінансові ресурси підприємства виражаються як потоки доходів і витрат у часі, це результати господарської діяльності. І.О. Бланк грошового потоку є основним показником, який описує загальний обсяг фінансових ресурсів, згенерованих внутрішніми джерелами (або повернених інвестору) [6].

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» розрізняє звичайну (операційну, інвестиційну, фінансову) та надзвичайну діяльність підприємства. До них належать усі вищезазначені заходи. У цьому випадку особливу увагу слід приділяти позитивним грошовим потокам, які є результатом операційної, інвестиційної, фінансової та екстреної діяльності, ці потоки вказують на процес отримання фінансових ресурсів. Як наслідок, негативні грошові потоки представляють собою використання цієї концепції.

Виходячи з наявної інформації, необхідна політика управління грошовими потоками, яка є раціональною та відповідає принципам синхронності, збалансованості та ефективності оптимізації фінансових залишків на рахунках підприємства, мінімізуючи розрив між часом надходження та часом використання, з використанням різних методів розрахунку [72, с.25].

Успішна система менеджменту повинна використовувати загальні та специфічні принципи менеджменту. Загальними принципами є: цілі, правовий

захист управлінських рішень, оптимізація управління, делегування повноважень, автоматичне додавання інформації, нові завдання, сертифікаційна підготовка тощо [59].

Серед основних специфічних принципів фінансового управління фінансовими ресурсами важливо виділити такі поняття: безперервність (перманентність фінансового менеджменту, орієнтована на майбутнє); ієрархії прийняття рішень (активні на стратегічному, тактичному та оперативному рівнях); економічність (досягнення цілей при найменших витратах і ризику); оптимальність джерел (вибір найбільш ефективного співвідношення джерел для управління фінансами); комплексність (управління фінансами як частина загального управління підприємством); спеціалізація (до управління фінансами повинні залучатися лише фахівці в галузі); тощо.

Вивчення процедури управління з точки зору її функцій дозволяє визначити обсяг роботи для кожної функції, виявити потребу в трудових ресурсах і, як наслідок, створити структуру та організацію системи управління. Кожна функція управління характеризується чітким обсягом роботи та конкретним складом, у межах яких вона реалізується [59].

Наступним значущим кроком у процесі управління фінансовими ресурсами є фінансове планування, під час якого за рівнями ієрархії визначаються засоби та методи досягнення бажаних цілей.

Управління фінансовими ресурсами є складною та багатогранною роботою, яка складається з кількох етапів.

- опис і роз'яснення питання;
- процес збору та обробки даних відповідно до заданої проблеми;
- аналіз отриманої інформації;
- прийняття рішень щодо управління на основі аналізу;
- введення в дію вирішеного;
- оцінка результатів прийняття рішень [5, 22, 77].

Така послідовність дій призведе до максимально можливого, задокументованого результату. Кожну дію можна вибрати залежно від проблеми.

У більшості випадків успішне вирішення даної проблеми залежить від правильного й ефективного застосування методів і прийомів підготовки управлінських рішень.

Вибір і реалізація ефективних рішень фінансового менеджменту залежить від їх економічної ефективності, тобто рішення має бути максимально економічно ефективним при мінімізації ризику. Якщо управління фінансовими ресурсами розділити на управління тим, як вони формуються, і управління тим, як вони використовуються, то ефективне формування передбачає залучення відповідної кількості фінансових ресурсів для виконання завдання з найменшими витратами. Ефективне використання характеризується виконанням поставленого завдання з найменшими фінансовими ресурсами та з найменшим ризиком. Крім того, додатковий ефект має бути більш значним, ніж додаткові витрати.

Ефективне фінансове управління здійснюється через фінансовий механізм. Традиційно до складу структури фінансового механізму входять п'ять компонентів, які пов'язані між собою: фінансові методи, фінансові важелі, правове, нормативне та інформаційне забезпечення. Фінансовий метод вважається формою фінансового впливу, яка спрямована на управління потоком фінансових ресурсів. фінансові методи включають планування, оцінку, кредитування, оподаткування, страхування

Використання фінансового важеля є фінансовим підходом. фінансові важелі включають прибуток, дохід, амортизацію, цільові фонди, фінансове покарання, ренту, процентні ставки за позиками, депозитами, облігаціями та акціями.[49]

Правове забезпечення функціонування фінансового механізму включає законодавчі акти, постанови, накази та інші офіційні документи органів управління. Нормальне забезпечення функціонування фінансового механізму складають правила, положення, стандарти, тарифи, методичні вказівки, роз'яснення тощо.

Інформаційне забезпечення функціонування фінансового механізму включає різноманітну економічну, комерційну, фінансову та інші види інформації. У зв'язку зі стрімким зростанням обсягів зовнішньої та внутрішньої інформації, скороченням термінів її обробки та доступу доцільно було б розглядати інформаційне забезпечення як частину технічних можливостей підприємства та розглядати його

як «інформацію». та технічне забезпечення».

Крім того, вважаємо, що до переліку складових фінансового механізму слід віднести організаційно-управлінське забезпечення, дана складова фінансового механізму дозволяє створити раціональну фінансову структуру управління підприємством та оптимальне виконання управлінських дій у межах наданих повноважень. .

1.3 Науково-методичний підхід щодо ефективності управління фінансами підприємства

Стандартами оцінки ефективності фінансового менеджменту підприємства є: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність.

У ході фінансової стабільності вони усвідомлюють наявність запасів і витрат з фінансовою основою. Фінансова стабільність – це постійна наявність готівки, збалансоване поєднання позикових і власних коштів, незалежність від умовних подій ринку та партнерів, довіра кредиторів та інвесторів і ступінь їхньої залежності від них, наявність прибутку, що забезпечувало б самоокупність. [34].

Основними факторами, які впливають на фінансову стійкість підприємства, є фінанси капіталу (співвідношення позикових і власних коштів, а також довгострокові та короткострокові джерела фінансування), а також політика щодо фінансування окремих активів (насамперед необоротні засоби та товарно-матеріальні цінності).

Розрізняють такі типи фінансової стійкості підприємства:

Абсолютна фінансова стійкість (дуже рідко зустрічається на практиці) – це стан, при якому власних оборотних коштів підприємства достатньо для забезпечення резервів і витрат.

Звичайний – стабільний фінансовий стан – це стан, при якому грошові кошти забезпечені обсягом оборотних коштів і довгостроковими кредитами.

Нестабільний фінансовий стан – стан, при якому капітальні резерви і витрати

оплачуються власними оборотними коштами корпорації, довгостроковими позиками і короткостроковими кредитами.

Фінансова криза характеризується відсутністю резервів і витрат, підприємство знаходиться на межі банкрутства [23, с. 127].

Фінансова стійкість підприємства також залежить від ефективного вибору джерел фінансування, що визначається оптимальним складом активів і співвідношенням залучених і власних коштів. Для цього визначається відносний ступінь фінансової стійкості (таблиця 1.5).

Таблиця 1.5 – Характеристика та розрахунок відносних показників фінансової стійкості

Показник	Розрахунок	Нормативне значення	Суть
коефіцієнт автономії	власний капітал / активи	$\geq 0,5$	частка власного капіталу в сумі джерел фінансування підприємства.
коефіцієнт концентрації позикового капіталу	зобов'язання / активи	$< 0,5$	частка зобов'язань в сумі джерел фінансування підприємства.
коефіцієнт фінансової залежності	активи / власний капітал	1 – 2	скільки активів припадає на 1 грн власного капіталу підприємства.
коефіцієнт фінансової стійкості	(власний капітал + довгострокові зобов'язання) / активи	0,75 – 0,9	частка стабільних джерел у фінансових ресурсах підприємства.
коефіцієнт фінансового ризику	зобов'язання / власний капітал	$< 0,7$	обсяг зобов'язань, що припадають на 1 грн власного капіталу.
коефіцієнт маневреності власного капіталу	власний оборотний капітал / власний капітал	0,3 – 0,5	якою часткою власного капіталу підприємство може маневрувати, тобто спрямовувати в оборотні активи.
коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	власні оборотні кошти / запаси	0,5 – 0,8	яка частка запасів фінансується за рахунок стабільних джерел.
коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	власні оборотні кошти / оборотні активи	$\geq 0,1$	часта стабільних джерел у фінансуванні оборотних активів.
індекс постійності активів	необоротні активи / власний капітал	Позитивно оцінюється зниження	частка власного капіталу, що йде на фінансування необоротних активів.
коефіцієнт покриття відсотків	(прибуток до оподаткування + витрати на виплату відсотків) / витрати на виплату відсотків	> 1	потенційна спроможність підприємства погасити позику та ступінь захищеності кредиторів від несплати процентних платежів.

Для визначення кредитоспроможності оцінюється стан ліквідності та платоспроможності підприємства.

Ліквідність – це здатність підприємства погасити поточні борги своїм контрагентам шляхом конвертації активів у готівку. Ліквідність підприємства – це наявність коштів для погашення короткострокових боргів у повному обсязі протягом встановленого терміну.

Платоспроможність підприємства свідчить про наявність коштів протягом достатнього часу для своєчасного погашення фінансових зобов'язань. Це шанс для підприємства погасити строкову заборгованість практичним способом наявними коштами. При аналізі поточного стану справ сума платіжних засобів підприємства протиставляється терміну боргу [42, с. 56].

Щоб оцінити їх, використовуйте показники, наведені в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Характеристика та розрахунок показників ліквідності та платоспроможності [65, с. 160]

Показник	Розрахунок	Нормативне значення	Суть
коефіцієнт абсолютної ліквідності	абсолютно ліквідні активи / поточні зобов'язання	0,2 – 0,35	частка поточних зобов'язань, яку підприємство може негайно погасити за рахунок високоліквідних активів.
коефіцієнт термінової ліквідності	високоліквідні активи / поточні зобов'язання	0,7 – 0,8 оптимально 1	прогнознi платіжні можливості підприємства за умови вчасного проведення розрахунків із дебіторами.
коефіцієнт загальної ліквідності (загального покриття)	поточні активи / поточні зобов'язання	1 – 2	очікувана платоспроможність підприємства за період, який дорівнює середній тривалості обороту всіх його оборотних коштів.
коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	запаси / поточні зобов'язання	0,5 – 0,7	достатність матеріальних та виробничих запасів для погашення короткострокових боргів у випадку необхідності їх розпродажу.

У результаті ефективність фінансування діяльності акціонерного товариства можна визначити за абсолютними та відносними фінансовими показниками стійкості, ліквідності та платоспроможності. Основою для визначення ефективності фінансування підприємства є фінансова звітність підприємства.

Підсумовуючи теоретичні аспекти фінансування діяльності акціонерного товариства, важливо зазначити, що ця організаційно-правова форма дозволяє максимально використовувати можливості ринку. Підприємство, яке працює в цих

умовах, не має обмежень щодо діяльності, яку воно може здійснювати, натомість має додаткові можливості.

Це операції з майновими цінними паперами. Оцінка ефективності фінансування базується на метриках, які оцінюють фінансову стійкість, ліквідність та платоспроможність.

Для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства використовуються показники складу та структури активів підприємства, а також руху та ефективності використання основних засобів.

Ділова діяльність підприємства – це комплексна ознака, яка охоплює декілька аспектів діяльності підприємства та визначається критеріями, перерахованими вище, включаючи позицію підприємства на ринку, репутацію, інноваційну та інвестиційну активність, які всі вважаються конкурентними.

Ділова активність свідчить про ефективність використання ресурсів, якість менеджменту та потенціал зростання підприємства.

Останнім часом розроблено єдиний методологічний підхід до оцінки ділової активності як якісної складової ділового циклу, який характеризується різним рівнем участі та ефективності у використанні ресурсів, а також у прогресії діяльності. Ситуація на ринку як вимірник стану підприємства визначається розширенням або звуженням сфери діяльності підприємства. Підвищення ділової активності пояснюється збільшенням виробництва та укладенням нових контрактів, а також підвищенням попиту з боку споживачів. Таким чином, збільшується місткість ринку, збільшується обсяг товарів і послуг.

У результаті ділову активність можна описати за допомогою еволюції показників, пов'язаних з ефективністю виробництва та загальною економічною діяльністю. Позитивна динаміка цих показників допоможе підвищити фінансовий стан підприємства.

Золотим правилом економіки підприємства є дотримання умови, що приріст прибутку має бути більшим за приріст обсягу продажів, а останній має бути більшим за приріст активів (майна).

Це співвідношення виражається формулою:

$$T_{п} > T_{рп} > T_{а} > 100\%, \quad (1.1)$$

де $T_{п}$, $T_{рп}$, $T_{а}$ – темпи зростання прибутків, обсягів реалізації продукції і активів.

Оскільки основні засоби складають значну частину активів підприємства, важливо оцінити показники їх руху, якими є витрати на придбання нового обладнання, та ефективність їх використання, яка визначається тим, чи були здійснені необхідні витрати під час період аналізу та чи потрібно їх повторювати в майбутньому. Атрибути та обчислення цих показників наведено в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Характеристика та розрахунок показників руху основних засобів [65]

Показник	Розрахунок	Нормативне значення	Суть
коефіцієнт надходження	надходження основних засобів / первісна вартість основних засобів на кінець року	позитивно оцінюється зростання	питома вага нових основних засобів
коефіцієнт вибуття	вибуття основних засобів / первісна вартість основних засобів на початок року	позитивно оцінюється зменшення	питома вага основних засобів, що вибули за рік
коефіцієнт приросту	(надходження основних засобів – вибуття основних засобів) / первісна вартість основних засобів на початок року	позитивно оцінюється зростання	на скільки зросла первісна вартість основних засобів в результаті їх руху за рік

Насправді наявність нових основних засобів і продовження заміни цих засобів не є офіційним доказом того, що вони приносять користь фінансам підприємства. Для цього необхідно оцінити прибутковість за допомогою показників наведених в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8 – Характеристика та розрахунок показників ефективності використання основних засобів [65]

Показник	Розрахунок	Нормативне значення	Суть
фондомісткість	середньорічна вартість основних засобів / чистий дохід	позитивно оцінюється зменшення	скільки потрібно витратити основних засобів на виготовлення одиниці продукції
фондовіддача	чистий дохід / середньорічна вартість основних засобів	позитивно оцінюється зростання	скільки прибутку отримано на 1 гр. основних виробничих фондів
рентабельність основних засобів	чистий прибуток / середньорічна вартість основних засобів	позитивно оцінюється зростання	сума валового прибутку на одну гривню основних засобів

Крім наведених вище показників, також визначається прибутковість активів

і пасивів. Показники, наведені в таблиці 1.9, демонструють значення поточної структури напрямків щодо використання фінансових ресурсів АТ на підприємстві.

Таблиця 1.9 – Характеристика та розрахунок показників рентабельності активів

Показник	Розрахунок	Нормативне значення	Суть
рентабельність активів (інвестицій)	Чистий прибуток / Середня величина активів	позитивно оцінюється зростання	питома вага чистого прибутку, яка припадає на 1 грн вкладених активів (інвестицій)
термін окупності активів (інвестицій)	100 % / Рентабельність активів	позитивно оцінюється зменшення	за який період будуть компенсовані чистим прибутком кошти, інвестовані в активи
рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток / Середня величина необоротних активів	позитивно оцінюється зростання	величина чистого прибутку, що припадає на кожну гривню необоротних активів
термін окупності необоротних активів	100% / Рентабельність необоротних активів	позитивно оцінюється зменшення	за який період будуть компенсовані чистим прибутком кошти, інвестовані в необоротні активи
рентабельність оборотних активів	Чистий прибуток / Середня величина оборотних активів	позитивно оцінюється зростання	величина чистого прибутку, що припадає на кожну гривню оборотних активів
термін окупності оборотних активів	100 % /Рентабельність оборотних активів	позитивно оцінюється зменшення	за який термін окупляться всі оборотні активи підприємства

Показники в таблиці 1.10 вказують на життєздатність джерел фінансових ресурсів і швидкість, з якою вони можуть бути окуплені.

Рентабельність власного капіталу демонструє ефективність використання внутрішнього капіталу підприємства. Цей тип прибутковості визначається двома окремими факторами: прямим ефектом чистого прибутку, який сам по собі є фактором впливу, та непрямим ефектом власного капіталу, який сам по собі є фактором впливу. У результаті збільшення рентабельності власного капіталу як позитивного аспекту діяльності підприємства може бути гарантовано, якщо темпи зростання чистого прибутку будуть більшими за темпи зростання доходів за умови, що абсолютне значення обох дорівнює 1%.

Прибутковий характер позичкового капіталу вказує на здатність підприємства отримувати прибуток, використовуючи позиковий капітал.

Вважається часткою чистого прибутку від середньої суми позичених грошей.

Таблиця 1.10 – Характеристика та розрахунок показників рентабельності щодо власного капіталу і зобов'язань

Показник	Розрахунок	Нормативне значення	Суть
рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середня величина власного капіталу	позитивно оцінюється зростання	величина чистого прибутку, що припадає на кожен гривню власного капіталу підприємства
термін окупності власного капіталу	100 % / Рентабельність власного капіталу	позитивно оцінюється зменшення	період за який буде компенсований чистим прибутком власний капітал підприємства
рентабельність позикового капіталу	Чистий прибуток / Середня величина позикового капіталу	позитивно оцінюється зростання	величина чистого прибутку, що припадає на кожен гривню позикового капіталу
термін окупності позикового капіталу	100% / Рентабельність позикового капіталу	позитивно оцінюється зменшення	термін за який окупляться всі залучені ззовні кошти

Щоб оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами, важливо розрахувати два набори показників, пов'язаних із зобов'язаннями та активами підприємства відповідно. Спочатку склад, структура та напрямок руху фінансових ресурсів. Як правило, ці дії спрямовані на збільшення прибутку підприємства, а також на погашення боргів підприємства та зменшення витрат, які потім розподіляються на підприємство.

Додатково використовуються спеціальні показники, що демонструють фінансову базу підприємства: абсолютна та відносна стабільність фінансів, ліквідність, платоспроможність, ділова активність, рух та ефективність використання активів підприємства, а також прибутковість її зобов'язань та активів.

Висновки до першого розділу

Висновки першого розділу можна підсумувати:

1 Фінансові ресурси є основою функціонування фінансів, їх фізичне втілення, яким є гроші, дозволяє виділити їх серед великої кількості інших економічних

категорій. Грошово-кредитна система України агрегує грошові активи держави та грошові кошти суб'єктів господарювання. Грошових ресурсів підприємства достатньо для того, щоб підприємство працювало на мікрорівні, ефективно працювало, розвивалась і задовольняла потреби співробітників.

2 У науковій літературі поняття фінансових ресурсів досі відсутнє єдине універсальне визначення, що суттєво впливає на їх визначення та класифікацію, від цього залежить цільове призначення та склад цих ресурсів, а також їх вплив на економічну ефективність. Об'єднавши всі наведені вище визначення, можна дати загальний опис поняття. Фінансові ресурси суб'єктів господарювання – це частина фондів суб'єктів господарювання, що утворюються під час розподілу та перерозподілу національного багатства, валового внутрішнього продукту та національного доходу, які акумулюються за рахунок інших суб'єктів господарювання, позичені гроші та власні ресурси підприємства та необхідні для виконання фінансових зобов'язань підприємства, витрат і прибутку.

3 Управління фінансовими ресурсами є невід'ємною частиною фінансового менеджменту та вважається частиною функції фінансового менеджменту. У загальних рамках системи управління фінансами господарських організацій фінансові ресурси є одним із компонентів системи, якою управляють, напр. об'єкт управління, який також передбачає джерела фінансування та фінансові зв'язки. У центрі уваги менеджменту – сукупність фінансових активів, до яких бізнес має доступ. Внутрішні та зовнішні ресурси повинні бути включені в складові компоненти об'єкта управління.

4 Щоб оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами, підприємства розкладають два набори показників, пов'язаних із зобов'язаннями та активами підприємства відповідно. В першу чергу необхідно враховувати склад, структуру і напрямки використання фінансових ресурсів і спеціальні показники: абсолютну і відносну фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність, ділову активність, рух і ефективність використання основних засобів, як а також прибутковість активів і пасивів акціонерного товариства.

2 Аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами АТ «Роганська картонна фабрика»

2.1 Аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства

Здатність залучати фінансові ресурси з різних джерел, у тому числі з фінансового ринку, дозволяє підприємству вільно вивчати структуру цих ресурсів і вибирати оптимальні комбінації. Проте є деякі фактори, які впливають на обсяг і склад фінансових ресурсів підприємства. До них належать: форма власності та організаційно-правова природа підприємства (наприклад, державні підприємства передусім залежать від обсягу та складу державних фінансових ресурсів як доповнення до формування капіталу), мета та завдання фінансового та господарської діяльності в конкретний період часу, внутрішньої фінансової політики підприємства тощо.

Аналіз структури капіталу необхідний для визначення ефективності його використання. Функціонування капіталу на підприємстві характеризується його постійним кругообігом, під час якого він може займати будь-яку позицію в будь-який момент часу, при цьому можуть змінюватися як джерела його створення, так і розміщення. У зв'язку з цим дослідження динаміки капіталу рекомендовано шляхом аналізу структури джерел його формування (пасивів), спрямованості їх структурного та раціонального (активів).

Оптимізація структури капіталу є одним із найбільш значущих і складних завдань фінансового менеджменту. Оптимальна структура капіталу – це співвідношення використовуваних підприємством коштів і залучених підприємством, це забезпечує максимально можливу пропорційність підприємства між ступенем фінансової прибутковості та ступенем фінансової стійкості, тобто ринок підприємства значення максимізовано.

Об'єктом дослідження є АТ «Роганська картонна фабрика», яке виробляє екологічно чистий картон, клейовий картон, гнучку упаковку та липкий папір.

Юридична адреса: 62481, Харківська область, селище Рогань, вул. Культури, буд.57.

На будь-якому підприємстві фінансування знаходить своє відображення в пасиві балансу. АТ «Роганська картонна фабрика» також несе відповідальність за фінансування власних та позикових коштів, які вважаються окремими зобов'язаннями. У першому та останньому стовпцях таблиці 2.1 та на рисунку 2.1 наведена динаміка капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» за розглянутий період.

Таблиця 2.1 – Аналіз динаміки та структури фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		Відносне відхилення, %		
	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
власний капітал	-2961	-21,0	-3317	-10,5	-3346	-10,5	-36705	-125,1	12,0	0,9	996,9
позиковий капітал	17077	121,0	34827	110,5	35158	110,5	66035	225,1	103,9	1,0	87,8

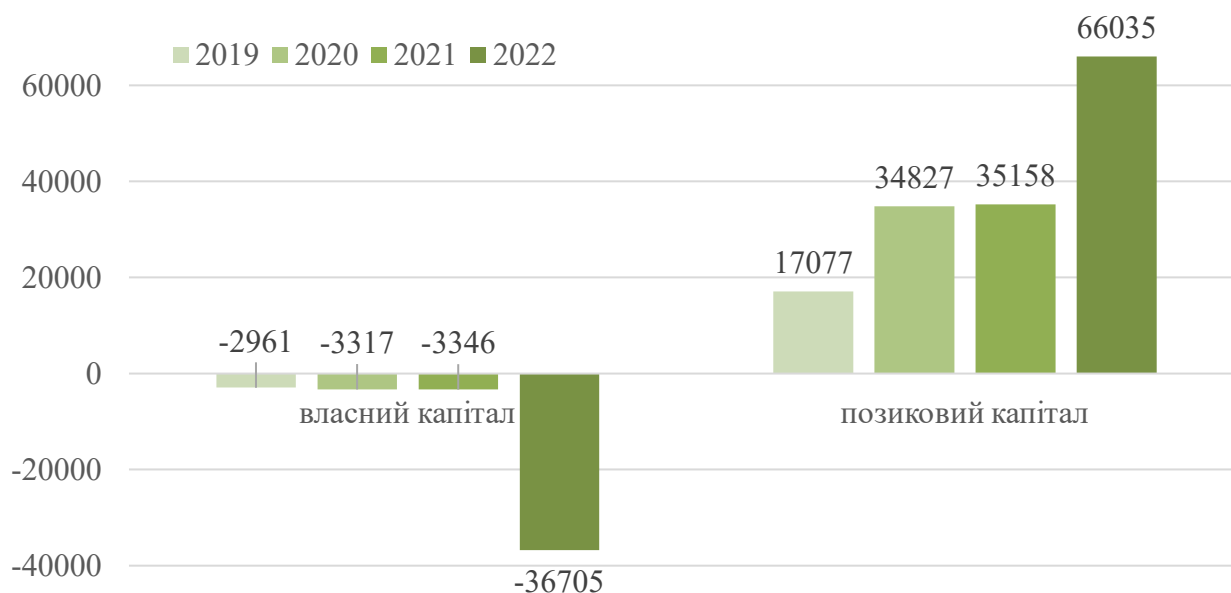

Рисунок 2.1 – Динаміка складу фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

Ці таблиці демонструють неоднозначний характер обсягу капіталу в аналізованому періоді, який характеризується зростанням на 17,394 млн грн, або 123,2%, і зменшенням на 7,8 %, протягом 2022-23 років. Це явище можна розцінювати як негативне, як наслідок значного зменшення розміру власного капіталу, пов'язаного з операційною діяльністю підприємства, відсутності рентабельності цієї діяльності та часткової відмови від діяльності або її збереження на початковому рівні.

Так само важливими є причини цього зростання. У результаті за 2019-2020 роки розмір власного капіталу зменшився на 356 тис грн, що становить приблизно 12%, а позиковий капітал збільшився на 35,158 млн грн, або на 331%. З кінця 2020 року до кінця 2021 року обсяг власного капіталу зменшився лише на 0,9%, або на 29 тис грн. Збільшення зростання позикового капіталу за цей час склало 1% або 331 тис грн відповідно. У 2022 році розмір власного капіталу зменшено на 996,9%, що призвело до зменшення загального капіталу при збільшенні суми кредиту на 78%.

З вищезазначеної інформації можна зробити висновок, що у 2020 та 2021 роках АТ «Роганська картонна фабрика» позичило кошти частково для покриття втрат капіталу. Зокрема, у 2020 році загальна сума становила приблизно 2%, а у 2021 році – 8,8% капіталу кредиту.

За своїм складом заборгованість за кредитом перевищує власну понад 100%. Це викликано негативним впливом останнього. Як наслідок, дефіцит власного капіталу у 2019 році становив 21,9%, а протягом 2020 року він зменшився на 10,4%, на кінець 2020 та 2021 років він становив 10,5%, а у 2022 році – 25,1%. Це, теоретично, означає, що фінансування діяльності протягом 2019, 2020, 2021 та 2022 років було отримано за рахунок позикових коштів на 121%, 110,5% та 225,1% відповідно.

Від'ємне значення власного капіталу протягом досліджуваного періоду пояснюється різноманітністю закономірностей і тенденцій у поведінці його складових, про що свідчать дані таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз динаміки та структури власного капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		Відносне відхилення, %		
	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
статутний капітал	1500	-50,7	1500	-45,2	1500	-44,8	1500	-4,1	0	0	0
непокритий збиток	4461	150,7	4817	145,2	4846	144,8	38205	104,1	8,0	0,6	788,4
власний капітал	-2961	100,0	-3317	100,0	-3346	100,0	-36705	100,0	12,0	0,9	-996,9

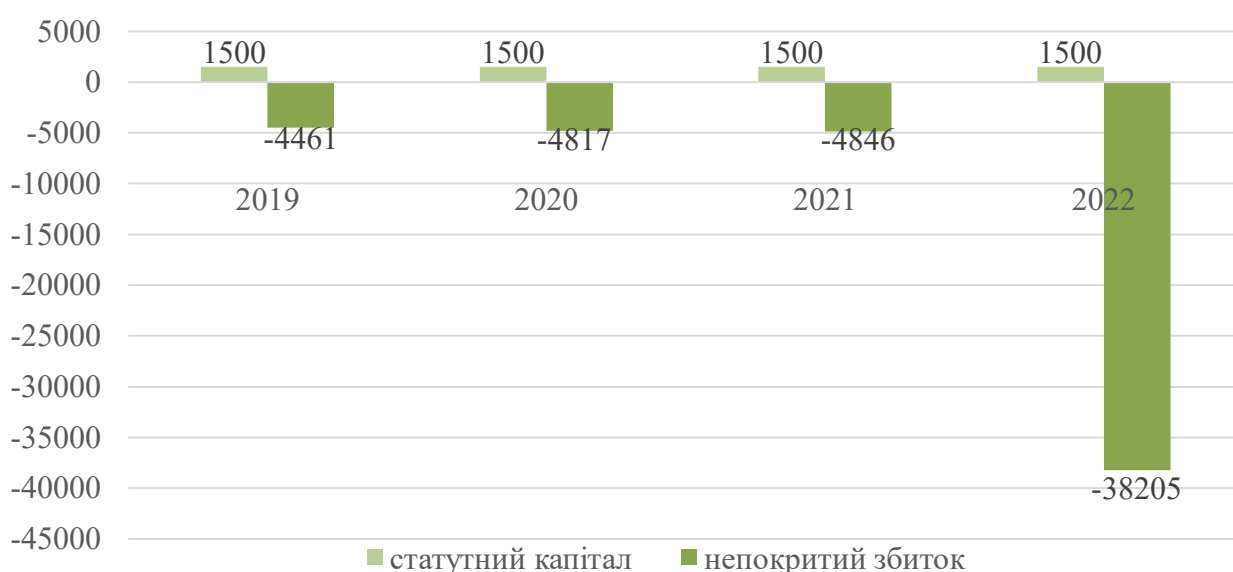

Рисунок 2.2 – Динаміка власного капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

Дані таблиці демонструють, що власний капітал ВАТ «Роганська картонна фабрика» складається лише з двох складових: статутного капіталу та непокритого збитку. Оскільки в аналізованому періоді не було жодних додаткових закупівель або випусків, усі зміни у власному капіталі були спричинені збільшенням обсягу непокритих збитків.

Сума непокритого збитку перевищує статутний капітал майже втричі, але цей коефіцієнт зменшується протягом 2019-2021 років, але зростає у 2022 році до 25 разів. У 2022 році відсоток непокритого збитку зростає на 788,4%, а внутрішні ресурси стануть від'ємними. Взявши за орієнтир незмінне абсолютне значення

статутного капіталу в досліджуваний період, ситуацію можна вважати негативною, оскільки цей показник свідчить про збільшення обсягу непокритих збитків, що призводить до дефіциту капіталу.

З 2019 по 2022 рік сума непокритих збитків зростає на 356 тис грн, 29 тис грн і 33 359 тис грн, або на 8%, 0,6% і 788,4% відповідно. Незважаючи на негативний вплив збільшення збитку акціонерного товариства на власний капітал, це не впливає на загальний розмір капіталу товариства, про що свідчать дані таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Аналіз динаміки та структури позикового капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		Відносне відхилення, %		
	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
довгострокові зобов'язання і забезпечення	11082	64,9	28211	81,0	21606	61,5	53508	81,0	154,6	-23,4	147,6
поточні зобов'язання і забезпечення	5995	35,1	6616	19,0	13552	38,5	12527	19,0	10,4	104,8	-7,6
позиковий капітал	17077	100,0	34827	100,0	35158	100,0	66035	100,0	103,9	1,0	87,8

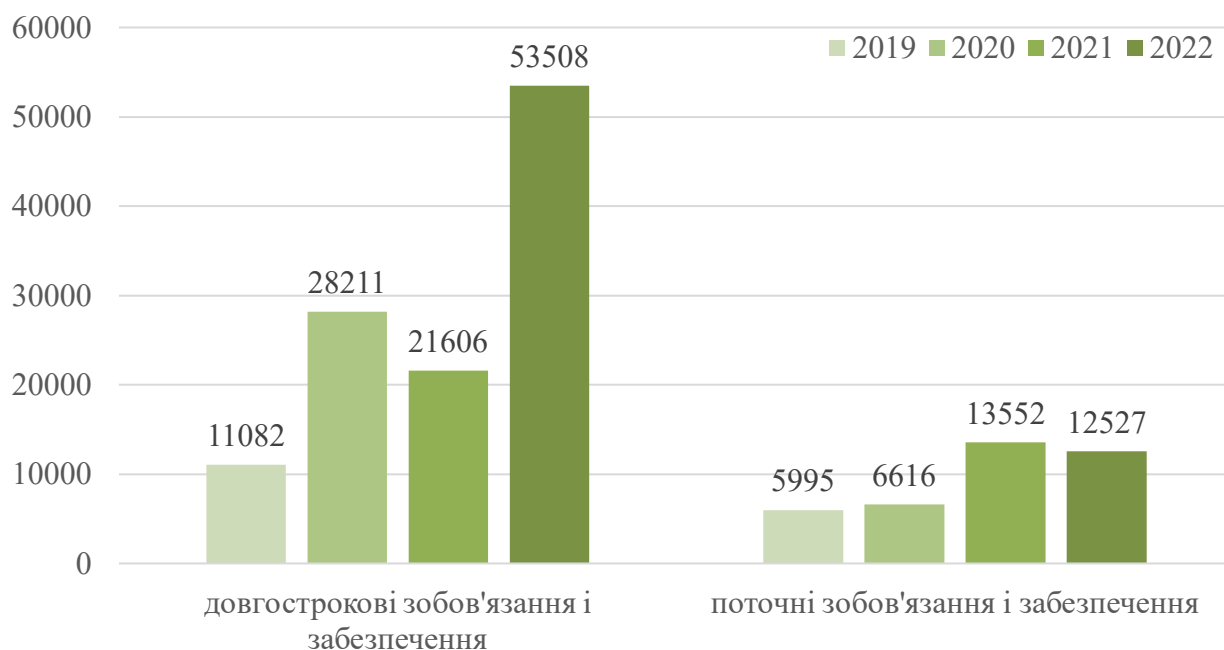

Рисунок 2.3 – Динаміка позикового капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

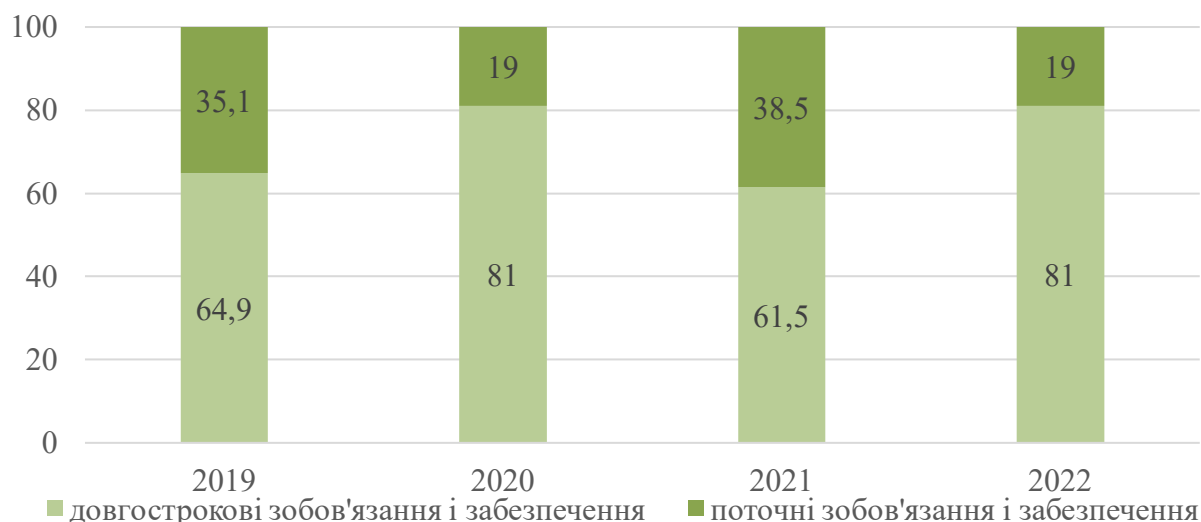

Рисунок 2.4 – Динаміка структури позикового капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, %

Протягом досліджуваного періоду не спостерігається стійкої тенденції щодо змін довгострокової заборгованості. У 2019-2020 роках вони зросли на 17,129 млн грн або 154,6%, у 2020-2021 роках навпаки зменшилися на 6,605 млн грн або 23,4%, а в 2021-2022 роках знову зросли високими темпами – на 147,6%. Крім того, очікується, що поточні борги збільшаться протягом 2019-2021 років. Так, у сезонах 2019-2020 та 2020-2021 років на 621 тис грн або на 10,4%, а в сезоні 2022 року – на 6,936 млн грн або 104,8%, але в сезоні 2022 року вона зменшиться на 7,6%. Основну частину фінансування діяльності АТ «Роганська картонна фабрика» складають довгострокові борги – приблизно 65-80%. Крім того, протягом 2022 року їх відсоток зменшився на 19,5%, проте протягом 2021 року їх питома вага зросла на 19,5%.

У результаті протягом 2019-2020 років капітал позики одночасно нарощувався за рахунок збільшення обсягу як довгострокової, так і поточної заборгованості. І навпаки, протягом 2020-2021 рр. обсяг залишався в основному незмінним в абсолютному вираженні, але значення його компонентів були змінені, як показано в таблицях 2.4 і 2.5. Значне зростання відзначається у 2022 році – майже вдвічі. Інформація в таблиці свідчить про те, що АТ «Роганська картонна фабрика» не має банківських кредитів на термін понад рік, а довгострокове фінансування отримано за рахунок інших довгострокових фінансових зобов'язань.

Таблиця 2.4 – Аналіз динаміки та структури довгострокових зобов'язань АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		Відносне відхилення, %		
	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
довгострокові зобов'язання і забезпечення:	11082	100,0	28211	100,0	21606	100,0	53508	100,0	154,6	-23,4	147,6
інші довгострокові зобов'язання	11082	100,0	28211	100,0	21584	99,9	53468	99,9	154,6	-23,4	147,7
відстрочені податкові зобов'язання	-	-	-	-	22	0,1	40	0,1	-	-	81,8

До них відносяться довгострокові зобов'язання корпорації щодо вимоги залучення позикових коштів (крім банківських кредитів), за якими нараховуються відсотки (довгострокові векселі, облігації з тривалим терміном погашення та ін.).

Обсяг цих обов'язків за 2019-2020 роки зріс на 17,129 тис, або на 154,6% і навпаки, обсяг довгострокових фінансових зобов'язань за цей період зменшився і становив у середньому близько 6,5 млн грн, або 23,4% від загальної суми. Знову ж таки, це сталося у 2022 році, коли він зріс на 14,6%.

Щодо відстрочених податкових зобов'язань, то у 2019 та 2020 роках АТ «Роганська картонна фабрика» не мало податкового боргу, це було пов'язано зі значною нерентабельністю підприємства. Проте у 2021 році керівництво підприємства розглянуло можливість отримання прибутку та сплати податку на прибуток з оподатковуваних тимчасових розбіжностей. Його оцінили в 22 тис грн, а в 2022 році оцінили в 40 тис грн.

У 2019 та 2020 роках інші довгострокові фінансові зобов'язання склали 100% від загальної суми довгострокової заборгованості. Проте у 2021 та 2022 роках відстрочений податковий борг становив 0,1% від усіх довгострокових зобов'язань.

Довгострокові фінансові ресурси в першу чергу залучаються з метою фінансування основних засобів або інших довгострокових інвестицій, а також забезпечення ведення процесу виробництва сировини і матеріалів за рахунок поточної заборгованості за різними інвестиціями, складом і структура яких наведена в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Аналіз динаміки та структури поточних зобов'язань АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019р.		2020р.		2021р.		2022р.		Відносне відхилення, %		
	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
поточні зобов'язання і забезпечення:	5995	100,0	6616	100,0	13552	100,0	12527	100,0	10,4	104,8	-7,4
поточна кредиторська заборгованість за довгостроковим и зобов'язаннями	-	-	-	-	6526	48,2	4484	35,8	-	-	-25,7
кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	3959	66,0	3310	50,0	6824	50,4	7770	62,0	-16,4	106,2	13,9
поточні зобов'язання за розрахунками:											
з одержаних авансів	164	2,7	92	1,4	-	-	-	-	-43,9	-100	-
зі страхування	194	3,2	258	3,9	-	-	63	0,5	33,0	-100	-
з оплати праці	125	2,1	75	1,1	147	1,1	158	1,3	-40,0	96	7,5
інші поточні зобов'язання	1553	25,9	2881	43,5	55	0,4	47	0,4	85,5	-98,1	-14,5

Поточна заборгованість АТ «Роганська картонна фабрика» складається з: поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями; кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги; поточних зобов'язань за розрахунками з одержаних авансів, зі страхування та оплати праці; інших поточних зобов'язань.

У 2019 та 2020 роках підприємство не має поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями, але у 2021 році вона оцінюється в 6,526 млн грн, тоді як у 2022 році вона зменшується на 25,7%. Це пов'язано з давності укладених раніше довгострокових угод.

Кредиторська заборгованість за товари, послуги та роботи протягом 2019-2020 років зменшилася на 649 тис. грн, або на 16,4%, що вважається позитивним моментом. Проте протягом періоду 2020-2022 рр. він збільшується в обсязі на 106,2% у 2021 р. та на 13,9% у 2022 р. З одного боку, це шкідливо, оскільки свідчить про те, що підприємство не отримує компенсацію за товари, праці та послуги, які воно надає, але це виправдано з економічної точки зору внаслідок збільшення обсягу його основної діяльності. Ми вважаємо, що це більш практична

альтернатива, ніж брати кредити на придбання сировини та матеріалів.

Поточний розмір заборгованості за розрахунками зменшився за аналізований період часу. У результаті за 2019-2020 роки загальна сума заборгованості за авансами зменшилася на 164 тис грн або на 43,9%. На кінець 2021 року вони дорівнюють нулю, тобто зменшено на 92 тис грн. Підприємство може нічого не робити у 2022 році.

Схожий сценарій і щодо страхових зобов'язань – у 2020 році вони зменшилися на 64 тис. грн, або на 33%, у 2021 році зросли ще на 258 тис грн, але у 2022 році зменшилися на 63 тис. грн.

І навпаки, у досліджуваній період зріс обов'язок оплати праці. За 2019-2020 роки вони зменшилися на 50 тис. грн або на 40%, за 2020-2022 роки зросли на 96% і 7,5% відповідно. Також враховується вартість загальної суми поточної заборгованості, оскільки це не заборгованість із виплати заробітної плати, а натомість це додаткові кошти, які нараховуються додатковим працівникам для розширення діяльності.

З 2019 по 2020 рік залишок поточних зобов'язань зростає на суму 1328 тис грн або 85,5%. Проте у 2021 році їх загальний обсяг зменшиться на 2 млн 826 тис грн або на 98,1%, у 2015 році – на 14,5%.

З таблиці видно, що більше половини поточної заборгованості припадає на товари, працю та послуги. Протягом 2020 року його участь зменшилася на 16%, на кінець 2021 року зросла на 0,3%, а на кінець 2022 року зросла на 11,6%.

Другим за величиною джерелом поточної заборгованості є інша поточна заборгованість у 2019 та 2020 роках. За цей час їхня кількість зріс на 17,6%, але у 2021 році вона зменшилася на 43,1%. Цей відсоток було перенесено на поточну заборгованість із податків, яка у 2021 році становила 48,2% від загальної суми.

Інша поточна заборгованість, питома вага якої зменшилася, віднесена до поточних зобов'язань за розрахунками. Зокрема, сума боргу станом на кінець 2020 року була на 1,3% меншою, ніж у 2019 році, а станом на кінець 2021 року — на 1,4%. Поточні зобов'язання за страховими розрахунками у 2020 році зросли на 0,7%, але у 2021 році зменшилися на 3,9% та дорівнювали нулю, у 2022 році –

0,5%.

Як наслідок, джерело фінансування діяльності ВАТ «Роганська картонна фабрика» протягом аналізованого періоду скорочується. Це викликано виключно накопиченням відкритих втрат. Його значення все ще залишається значним у контексті зростання сум кредитів.

Серед позикових коштів зазвичай зростає поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, особливо це стосується появи у 2021 році поточної заборгованості та зростання інших поточних зобов'язань.

Інші довгострокові фінансові зобов'язання становлять більшу частину фінансування діяльності АТ «Роганська картонна фабрика» протягом аналізованого періоду. Нижче наведено суму до сплати за товари, роботи, послуги та інші довгострокові борги.

Виявлені закономірності в поведінці власного та залученого капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» вплинули на специфіку фінансової стабільності країни. Таблиця 2.6 ілюструє динаміку відносних показників фінансової стійкості підприємства.

Таблиця 2.6 – Аналіз динаміки відносних показників фінансової стійкості АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Абсолютний приріст		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
коефіцієнт автономії	-0,21	-0,11	-0,11	-1,25	0,10	-	-1,14
коефіцієнт концентрації позикового капіталу	1,21	1,11	1,11	2,20	-0,10	-	1,09
коефіцієнт фінансової залежності	-4,77	-9,50	-9,51	-0,80	-4,73	-0,01	8,71
коефіцієнт фінансової стійкості	0,58	0,79	0,57	0,57	0,21	-0,22	0,00
коефіцієнт фінансового ризику	-5,77	-10,50	-10,51	-1,80	-4,73	-0,01	8,71
коефіцієнт маневреності ВК	-1,16	-4,44	-2,14	-0,50	-3,28	2,31	1,64
коефіцієнт забезпеченості запасів ВОК	0,93	2,12	0,83	1,10	1,19	-1,29	0,27
коефіцієнт забезпеченості ОА ВОК	0,37	0,69	0,35	0,50	0,33	-0,35	0,15
індекс постійності активів	-1,58	-3,06	-3,32	-0,29	-1,48	-0,26	3,03

Дані таблиці свідчать про те, що коефіцієнт автономії, відсоток зобов'язань у джерелах фінансування підприємства більше одиниці, що свідчить про те, що АТ «Роганська картонна фабрика» має дефіцит коштів та залежне від довгострокових та короткострокових зобов'язань. для його фінансування.

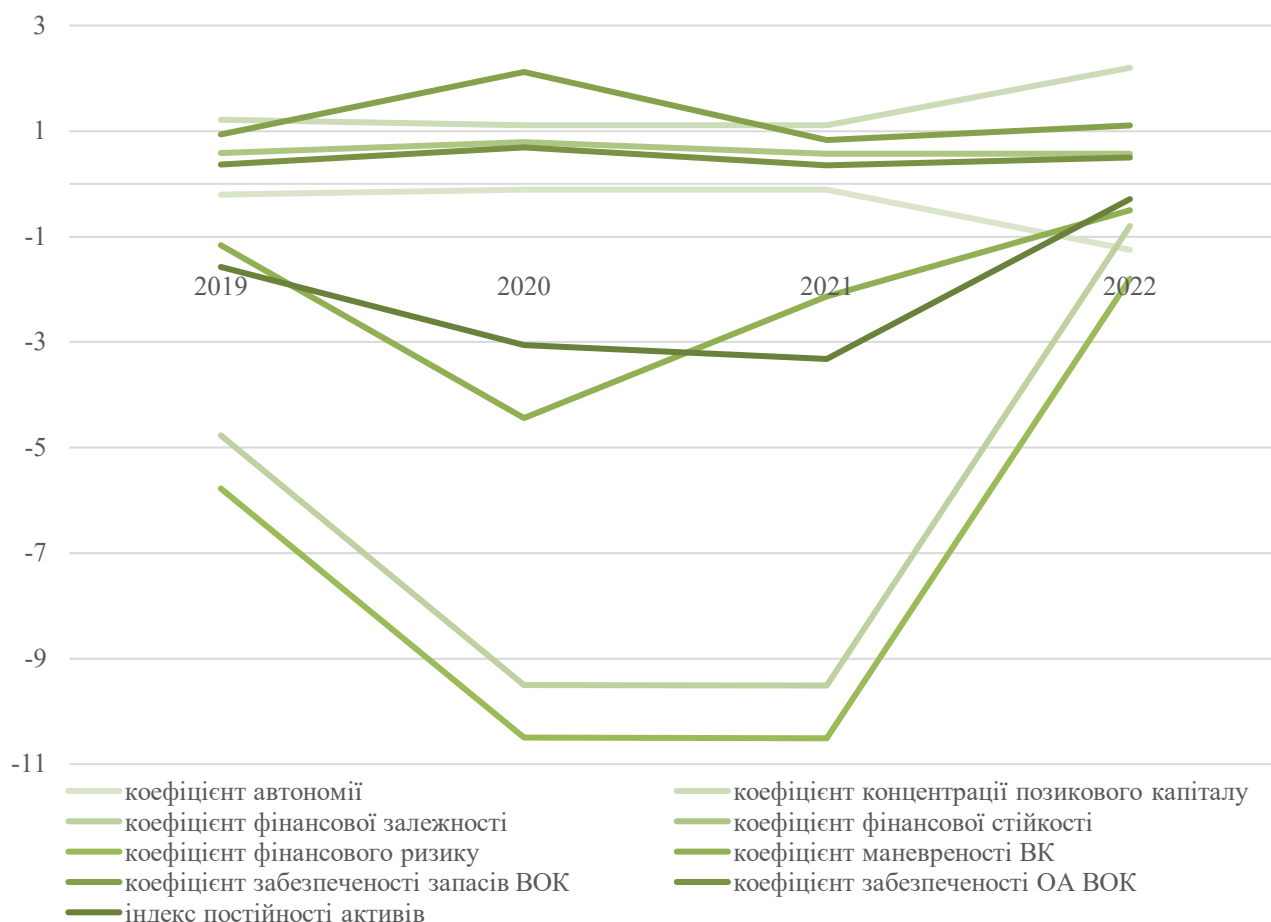

Рисунок 2.5 – Динаміка відносних показників фінансової стійкості
АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Крім того, у 2021 році порівняно з 2019 роком коефіцієнт концентрації позикового капіталу знизився з 1,21 до 1,11, що вважається позитивним. Цей показник свідчить, що у 2019 році недоотримання власного капіталу становило 21%, у 2020 та 2021 роках недоотримання зменшилось на 10%, а у 2022 році – 11 %. Негативні тенденції характерні для 2022 року, коли коефіцієнт концентрації боргового капіталу становить 2,20, що означає, що ваш капітал на 120% менше. В результаті корпорація в першу чергу залежить від своїх кредиторів і має високу ймовірність фінансових проблем.

Величина коефіцієнта фінансової залежності далека від допустимого діапазону і має тенденцію до зниження. У результаті у 2020 році він знизився на 4,73 пункту, а у 2021 році – ще на 0,01 пункту. Зростання ринку в 2022 році очікується в плюс на 7,81 пункту. Однак від’ємне значення пов’язане зі

зменшенням власного капіталу, це спричинено збільшенням відкритого збитку.

В довгостроковій перспективі, як і в короткостроковій перспективі, АТ «Роганська картонна фабрика» не є фінансово стабільним, у зв'язку з тим, що стабільні джерела фінансування діяльності у 2019 році становили 58%, у 2020 році – 79%, а у 2021 році та 2022 рік – 57% усіх фінансових ресурсів. Це пов'язано зі зменшенням довгострокових боргів у 2022 році, на відміну від 2020 року, коли підприємство була повністю фінансово автономною.

Коефіцієнт забезпеченості запасів оборотним капіталом аналізованого періоду знаходиться за межами типового діапазону, який становить 0,8 і більше. У 2020 році він зріс на 1,19, а в 2021 році навпаки зменшився на 1,29 і на кінець року становить 0,83, тобто резерви забезпечені власними капітальними витратами на 83%. У 2022 році цей показник становив 1,10.

Відсоток оборотних активів, які були забезпечені оборотними коштами за рахунок власних джерел, становив у 2019 році 37%, у 2020 році зріс до 33%, у 2020 році знизився до 35%, тобто до кінця 2022 року очікується приріст становитиме ще більше. Ці коливання не є повністю негативними, оскільки АТ «Роганська картонна фабрика» відповідає за більшу частину фінансування оборотних активів за рахунок капіталу. Це робиться на понад 10%.

Що стосується коефіцієнтів фінансового ризику, маневреності капіталу, індексу стійкості активів, то їх аналіз неефективний через негативний характер капіталу, але всі вони свідчать про погіршення фінансового стану корпорації.

Крім того, фінансову стійкість підприємства можна визначити за допомогою витрат, пов'язаних із наглядом за зовнішніми джерелами фінансування.

Таблиця 2.7– Аналіз динаміки коефіцієнта покриття АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Абсолютні темпи приросту, грн		
					2020-2019	2021-2020	2022- 2021
збиток, тис грн	-1471	-305	98	-36120	1166	403	-36022
фінансові витрати, тис грн	1102	2229	2297	6331	1127	68	4034
коефіцієнт покриття відсотків	-0,33	0,86	1,04	-4,70	1,19	0,18	-5,74

Значення цього коефіцієнта свідчить про неспроможність підприємства погасити відсотки в 2019 році, а в 2020 році він зможе їх покрити лише на 87%. У

2021 році через зменшення збитків коефіцієнт покриття відсотків зріс ще на 18%, на кінець року він становив 104%, але у 2022 році він має від’ємне значення -4,70. Тобто у АТ «Роганська картонна фабрика» немає найближчих планів щодо стягнення заборгованості і немає можливості повертати кредити.

Абсолютні значення не можуть точно описати ситуацію, тому що ми будемо оцінювати відхилення показників від їх очікуваних значень – нижньої та верхньої меж.

Ці таблиці демонструють, що ступінь фінансової стійкості у 2019-2022 роках був типовим, у 2020 році він був у типовому діапазоні. Коефіцієнт забезпеченості запасів оборотними коштами був більшим за нижню межу коефіцієнта і більший за верхню межу коефіцієнта. Коефіцієнт поточних витрат активу з власними оборотними коштами відповідав нормативам. Коефіцієнт покриття відсотків досяг типового значення лише у 2021 році. Крім того, решта показників лише демонструє невдалий стан розвитку фінансових ресурсів на АТ «Роганська картонна фабрика»

Таблиця 2.8 – Аналіз відхилення показників фінансової стійкості АТ «Роганська картонна фабрика» від нормативних значень за 2019 – 2022 рр.

Показники	Норма		Відхилення від норми							
	Ниж-ня	Верх-ня	2019		2020		2021		2022	
коефіцієнт автономії	0,5	1	-0,71	-1,21	-0,61	-1,11	-0,61	-1,11	-0,75	-0,25
коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0	0,5	1,21	0,71	1,11	0,61	1,11	0,61	2,20	1,70
коефіцієнт фінансової залежності	1	2	-5,77	-6,77	-10,5	-11,5	-10,51	-11,51	-0,2	-1,2
коефіцієнт фінансової стійкості	0,75	0,9	-0,17	-0,32	0,04	-0,11	-0,18	-0,33	-0,18	-0,33
коефіцієнт фінансового ризику	0	0,7	-5,77	-6,47	-10,5	-11,2	-10,51	-11,21	-1,80	-2,50
коефіцієнт маневреності ВК	0,3	0,5	-1,46	-1,66	-4,74	-4,94	-2,44	-2,64	-0,80	-0,10
коефіцієнт забезпеченості запасів ВОК	0,5	0,8	0,43	0,13	1,62	1,32	0,33	0,03	0,60	0,30
коефіцієнт забезпеченості ОА ВОК	0,1	1	0,27	-0,63	0,59	-0,31	0,25	-0,65	0,40	-0,50
коефіцієнт покриття відсотків	1	∞	-1,33	-	-0,14	-	0,04	-	-1,29	-

Для визначення ступеня фінансової стійкості важливо розрахувати абсолютні значення показників фінансової стійкості в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 – Аналіз динаміки абсолютних показників фінансової стійкості
АТ "Роганська картонна фабрика" за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022
власний капітал, тис грн	-2961	-3317	-3346	-36705
довгострокові зобов'язання, тис грн	11082	28211	21606	53508
необоротні активи, тис грн	4674	10152	11106	10833
запаси, тис грн	3712	6961	8655	8957
В ДФЗ, тис грн	-7635	-13469	-14452	-45538
ВДДФЗ, тис грн	3447	14742	7154	5970
О ДФЗ, тис грн	3447	14742	7154	5970
Н (+)/Н(-) В ДФЗ, тис грн	-11347	-20430	-23107	-54495
Н (+)/Н(-) ВДДФЗ, тис грн	-265	7781	-1501	-2987
Н (+)/Н(-) О ДФЗ, тис грн	-265	7781	-1501	-2987
Тип фінансової стійкості	кризовий фінансовий стан	нормальна фінансова стійкість	кризовий фінансовий стан	кризовий фінансовий стан

Дані таблиці показують, що, за винятком 2020 року АТ "Роганська картонна фабрика" перебуває у ситуації фінансовій кризі, яка спричинена не лише відсутністю власного капіталу, а й залученням недостатніх обсягів довгострокових строкова та короткострокова заборгованість. Така ситуація призводить до збільшення кредиторської заборгованості та несвоєчасної виплати заробітної плати за товари, проекти та послуги.

Переходимо до аналізу ліквідності та платоспроможності. По-перше, щоб проаналізувати ліквідність підприємства, необхідно визначити, якою мірою її активи покривають її зобов'язання. Період, в якому її активи перетворюються на готівку, відповідає періоду, в якому її зобов'язання погашаються, тобто, для перевірки ліквідності його балансу.

Виходячи з даних, представлених у таблиці, можна сказати, що баланс АТ "Роганська картонна фабрика" не є абсолютно ліквідним, тобто підприємство не відповідає мінімальним умовам фінансової стійкості.

Далі оцінимо показники ліквідності та платоспроможності для визначення ступеня ліквідності та кредитоспроможності АТ "Роганська картонна фабрика" (таблиця 2.10)

Таблиця 2.10 – Аналіз показників ліквідності та платоспроможності АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Абсолютний приріст		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,10	0,08	0,05	0,07	-0,02	-0,03
коефіцієнт швидкої ліквідності	0,90	2,08	0,86	0,75	1,18	-1,22	-0,11
коефіцієнт загальної ліквідності	1,57	3,23	1,51	1,47	1,66	-1,72	-0,04
коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	0,62	1,05	0,64	0,71	0,43	-0,41	-0,07

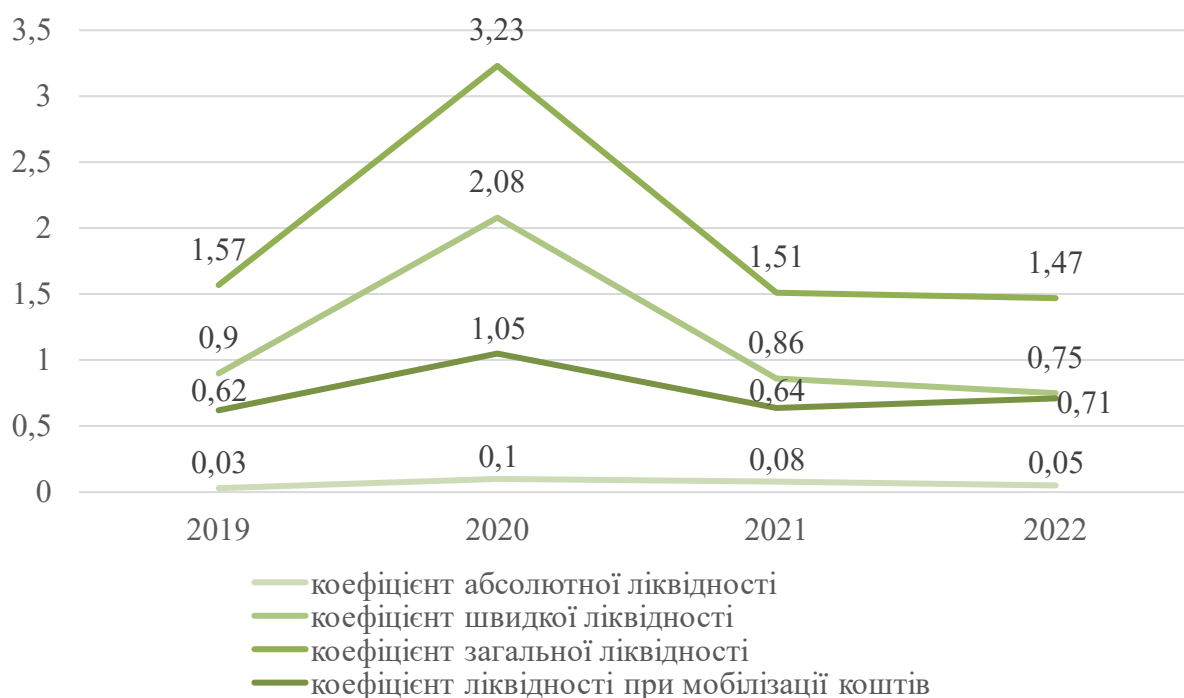

Рисунок 2.6 – Динаміка показників ліквідності АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Для кожного показника з таблиці 2.10 можна зробити наступні висновки:

– значення коефіцієнта абсолютної ліквідності є недостатнім, якщо воно перевищує 0,2-0,35, а цього не можна сказати про АТ «Роганська картонна фабрика» в жодному аналізованому періоді і це свідчить про те, що підприємство відчуває гостру нестачу абсолютних ліквідних активів, тобто грошових коштів, і стоїть перед загрозою банкрутства. Проте ми спостерігаємо певне покращення ситуації: у 2021 році порівняно з 2019 роком цей показник зріс на 0,05;

– коефіцієнт швидкої ліквідності показує, що протягом аналізованого періоду АТ «Роганська картонна фабрика» змогло в короткий термін погасити свою заборгованість перед кредиторами, однак необґрунтоване збільшення дебіторської

заборгованості могло призвести до збільшення вище нормальної вартості таких великих розмірів. ;

– протягом аналізованого періоду очікувана платоспроможність підприємства за період, еквівалентний середньому періоду обороту всіх оборотних коштів, знаходиться на задовільному рівні, а показник загальної ліквідності у 2020 році навіть трохи перевищує рекомендований рівень;

– коливання коефіцієнтів ліквідності в період фінансування підрозділу вказують на те, що підприємство має резерви для повного (іноді навіть з надлишком) погашення короткострокового боргу, коли його необхідно продати.

Для оцінки перспектив збереження та підвищення ліквідності підприємства необхідно порівняти фактичне значення коефіцієнта з нормативним.

Таблиця 2.11 – Аналіз відхилення показників ліквідності АТ «Роганська картонна фабрика» від нормативних значень за 2019 – 2022 рр.

Показники	Норма		Відхилення від норми							
	Нижня	Верхня	2019		2020		2021		2022	
коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2	0,35	-0,17	-0,32	-0,1	-0,25	-0,12	-0,27	-1,95	-0,3
коефіцієнт швидкої ліквідності	0,7	0,8	0,2	0,1	1,38	1,28	0,16	0,06	0,05	-0,05
коефіцієнт загальної ліквідності	1	2	0,57	-0,43	2,23	1,23	0,51	-0,49	0,47	-0,53
коефіцієнт ліквідності при мобілізації коштів	0,5	0,7	0,12	-0,08	0,55	0,35	0,14	-0,06	0,21	0,01

Отримане відхилення вказує на те, що підприємство справді ліквідна і навіть має резерви ліквідності в середньостроковій та довгостроковій перспективі, але абсолютний коефіцієнт ліквідності занадто низький порівняно з нормою.

Отже, обсяг фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» протягом аналізованого періоду зростає. Це відбувається тому, що збільшується розмір позикового капіталу, частина якого використовується для покриття збитків. Найбільшу питому вагу фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» становлять довгострокові зобов'язання, тобто інші довгострокові зобов'язання, питома вага яких у 2021 році зменшилась лише на 0,1% за рахунок виникнення відстрочених податкових зобов'язань. Статутний капітал підприємства з кожним роком зменшується, що пов'язано зі збитковістю підприємства та створює кризовий фінансовий стан підприємства.

2.2 Аналіз використання фінансових ресурсів підприємства

Для провадження господарської діяльності АТ «Роганська картонна фабрика» має певне майно, на яке має права власності чи володіння і все майно, що належить підприємству і відображається на балансі, є активом підприємства.

Активи – це економічні ресурси підприємства у вигляді сукупної вартості майна, які використовуються в господарській діяльності для отримання прибутку.

Загальне використання фінансових ресурсів акціонерного товариства та його ефективність у конкретному напрямі є ключовими моментами в діяльності підприємства, оскільки вони для цього і формуються. Важливо визначити елементи активів балансу, які коштують найбільше грошей, і перевірити ефективність таких розподілів. Для цього розглянемо динаміку складу та структури активів частини балансу АТ «Роганська картонна фабрика» у 2019-2022 роках, як показано в таблиці 2.12.

Таблиця 2.12 – Аналіз динаміки та структури активів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019		2020		2021		2022		Відносне відхилення, %		
	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
активи:											
необоротні активи	4674	33,11	10152	32,22	11106	34,91	10833	36,9	117,2	9,4	-2,5
оборотні активи	9442	66,89	21246	67,43	20637	64,87	18428	62,9	125,0	-2,87	-11,58
необоротні активи та групи вибуття	-	-	112	0,36	69	0,22	69	0,2	-	-38,39	-
баланс	14116	100,00	31510	100,00	31812	100,00	29330	100,00	123,2	0,96	-7,8

Як видно з даних таблиці, найбільшу питому вагу в активах ВАТ «Роганська картонна фабрика» протягом аналізованого періоду становили оборотні кошти. Таким чином, у 2020 році його обсяг торгів зріс на 11,804 млн грн або 125,02% порівняно з 2019 роком, а відповідно його питома вага зросла на 0,54%. Навпаки, з 2021 по 2022 рік їхні продажі впали на 2,87% і 11,58% відповідно, а їх питома вага

також впала на 2,55% і 1,97%.

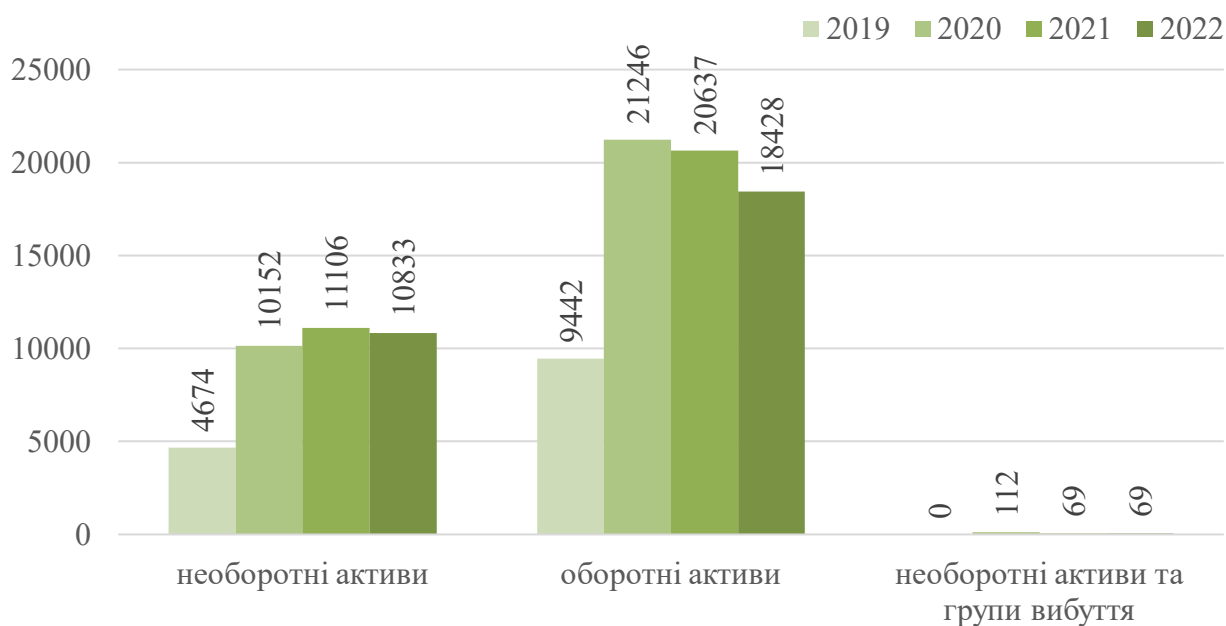

Рисунок 2.7– Динаміка складу напрямів використання фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

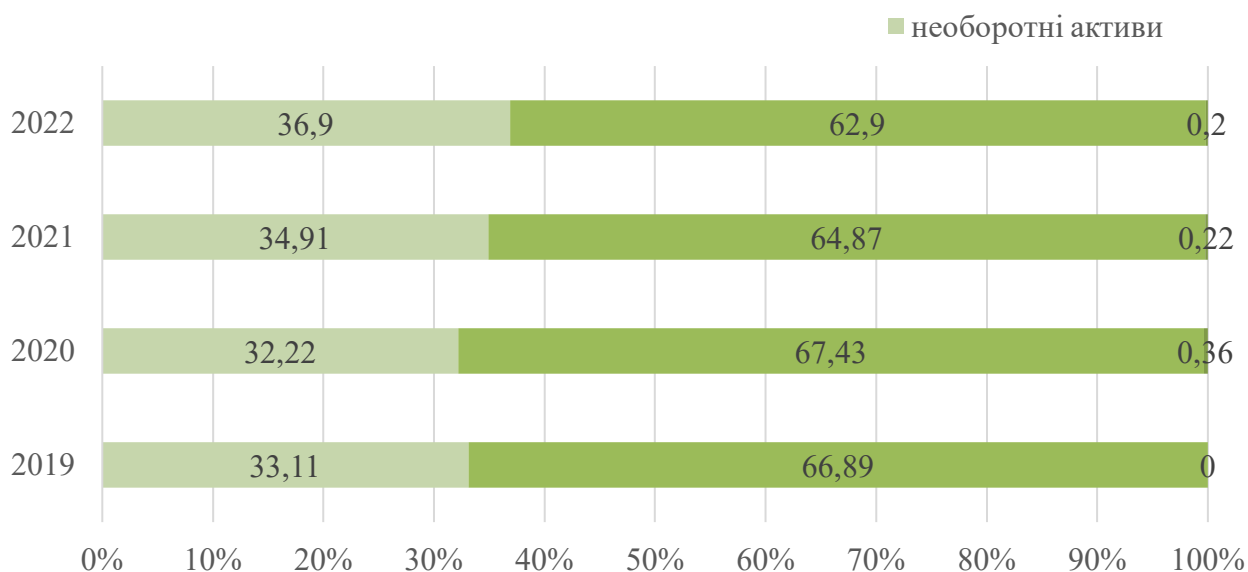

Рисунок 2.8 – Динаміка структури напрямів використання фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

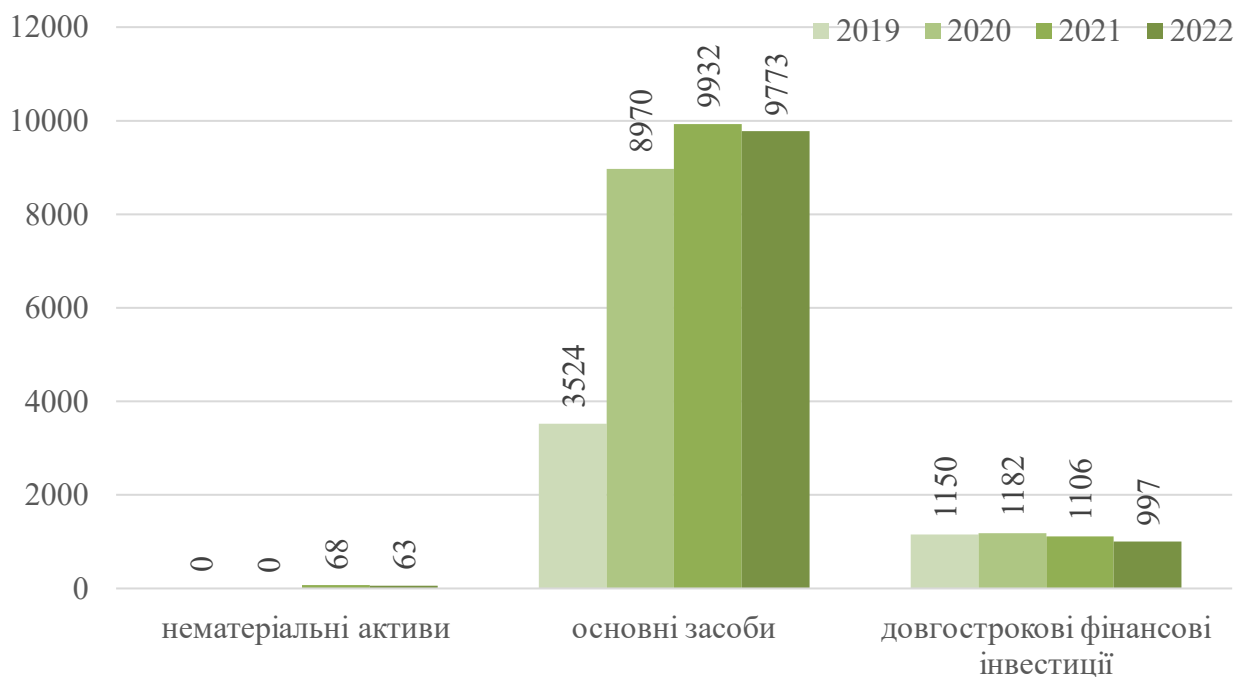
Необоротні активи протягом аналізованого періоду продовжували збільшуватися спочатку на 5478 тис грн, або 117,2%, а потім на 954 тис грн, або

9,4%. Однак у 2022 році відбулося зниження на 2,5%. Питома вага необоротних активів в активах підприємства спочатку впала на 0,89%, у 2021 році зросла на 2,69%, а у 2022 році – до 36,9%. У 2020 році в балансі АТ «Роганська картонна фабрика» з'явилися такі статті, як необоротні активи та групи вибуття, які складають 0,36% активів підприємства.

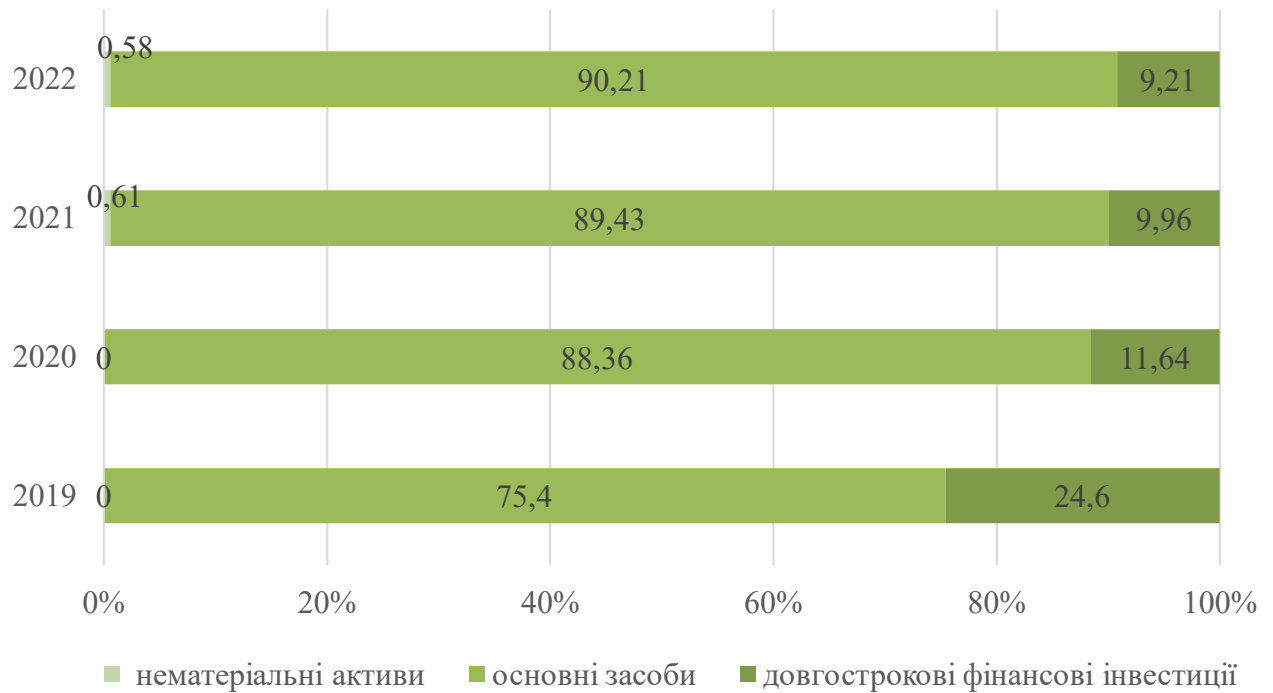
Динаміку необоротних активів і оборотних активів можна пояснити лише шляхом вивчення динаміки їх окремих елементів, як показано в таблицях 2.13 і 2.14.

Таблиця 2.13 – Аналіз динаміки складу та структури необоротних активів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019		2020		2021		2022		Відносне відхилення, %		
	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2021-2022
нематеріальні активи	-	-	-	-	68	0,61	63	0,58	-	-	- 7,3
основні засоби	3524	75,40	8970	88,36	9932	89,43	9773	90,21	154,5	10,7	-1,6
довгострокові фінансові інвестиції	1150	24,60	1182	11,64	1106	9,96	997	9,21	2,8	-6,4	-9,8
необоротні активи	4674	100,0	10152	100,0	11106	100,0	10833	100,0	117,2	9,40	-2,46

Таблиця 2.9 – Аналіз динаміки складу напрямів необоротних активів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

Таблиця 2.10 – Динаміка структури напрямів необоротних активів
АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, %

Згідно з даними таблиці видно, що основну частку необоротних активів підприємства становлять основні засоби, на частку яких у 2019 році припадає 2/3 (75,4%). У 2020 році основні засоби зросли на 5,446 млн грн, або на 154,54%, а в 2021 році на 962 млн грн, або на 10,72%. Питома вага основних засобів у складі необоротних активів АТ «Роганська картонна фабрика» за аналізований період зросла спочатку на 12,96%, а потім на 1,07%. Хоча кількість основних засобів скоротилася на 1,9%, до 2022 року їх питома вага зросте до 90,21%.

Таблиця 2.14 – Аналіз динаміки складу та структури оборотних активів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019		2020		2021		2022		Відносне відхилення, %		
	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	сума, тис грн	питома вага, %	2020-2019	2021-2020	2022-2021
запаси	3712	39,31	6961	32,76	8655	41,94	8957	48,60	87,53	24,34	3,49
дебіторська заборгованість	5222	55,31	13103	61,67	10631	51,51	8823	47,88	150,9	-18,9	-17,0
грошові кошти та їх еквіваленти	194	2,05	636	2,99	1047	5,07	625	3,39	227,8	64,6	-40,3
інші оборотні активи	314	3,33	546	2,57	-	-	23	0,13	73,9	-100,0	100,0
оборотні активи	9442	100,0	21246	100,0	20637	100,0	18428	100,0	125,0	-2,9	-10,7

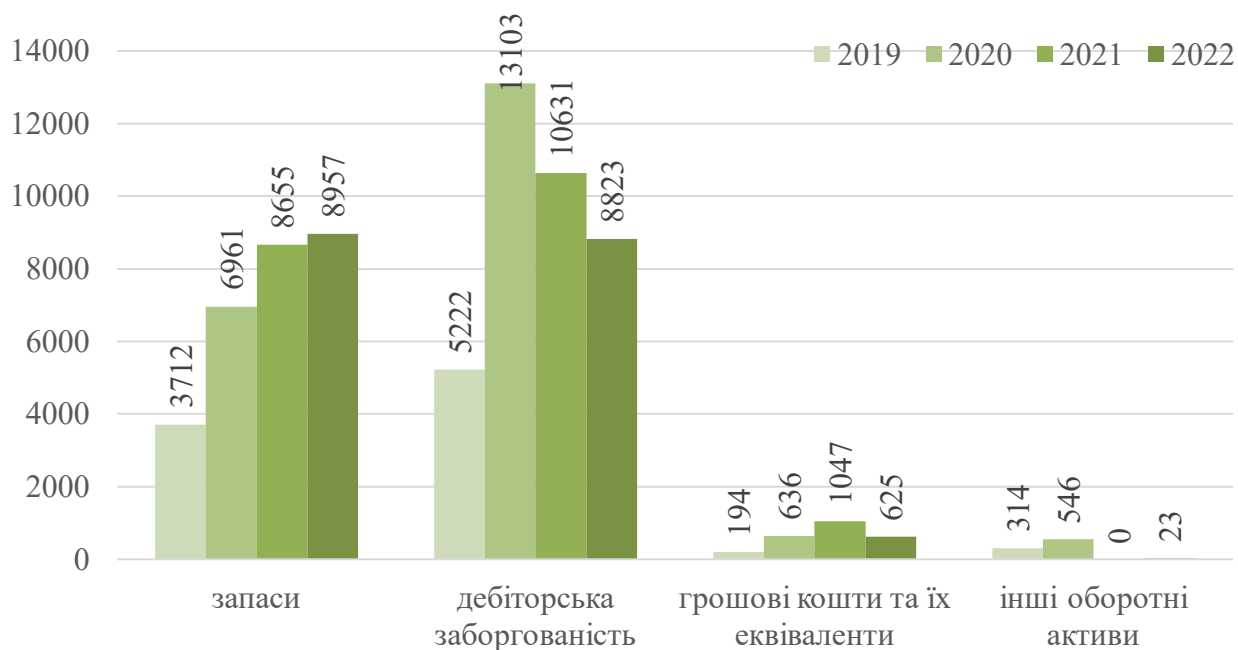

Рисунок 2.11 – Динаміка складу напрямів оборотних активів
АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

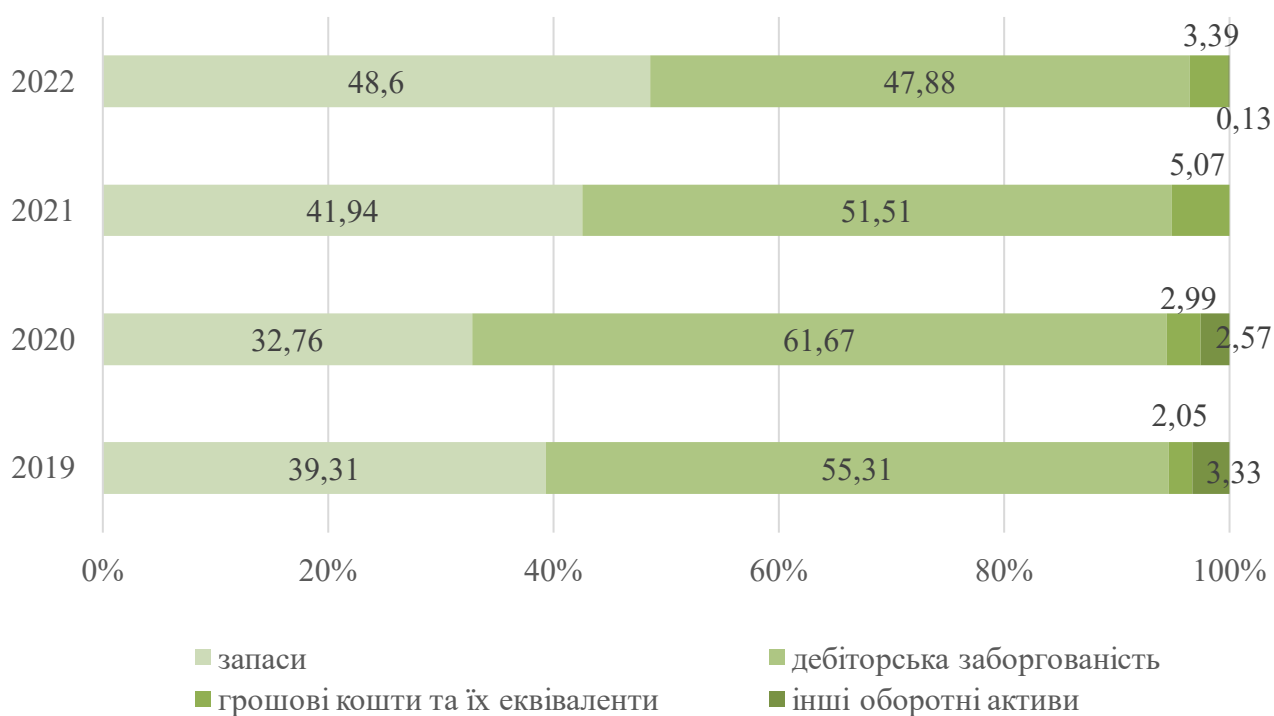

Рисунок 2.12 – Динаміка структури напрямів оборотних активів
АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, %

Чіткої тенденції щодо довгострокових фінансових інвестицій протягом

аналізованого періоду не було. Відтак, у 2020 році його сума зросла на 32 тис грн або 2,78%, а у 2021 році, навпаки, через появу нематеріальних активів, зменшилася на 76 тис грн або 1,68%. У 2021 році питома вага довгострокових фінансових інвестицій зменшилася на 1,68% (0,61% – довгострокові фінансові інвестиції). У 2022 році як обсяг, так і питома вага цих інвестицій знизилися.

Судячи зі складу оборотних активів (таблиця 2.14), основну частку оборотних активів з 2019 по 2021 рік становить дебіторська заборгованість: у 2019 році — 55,31%, у 2020 році — 61,67%, у 2021 році — 51,51%. За 2019-2021 роки його розмір спочатку збільшився на 78,81 млн грн або 150,92%, а потім зменшився на 2,472 млн грн або 18,87%. Проте до 2022 року більшість у структурі поточних активів становитиме виробничі запаси – 48,6%.

Другим за розміром ліквідним активом підприємства АТ "Роганська картонна фабрика" є акції, більш ніж третина яких належить підприємству. Обсяг резервів продовжує зростати: у 2020 році він збільшився на 3,249 млн грн, зростання - на 87,53%, а в 2021 році - на 1,694 млн грн, зростання — на 24,34%. У свою чергу, їхня питома вага спочатку впала на 6,55%, а потім зросла на 9,18%. У 2022 році на другому місці дебіторська заборгованість – 47,88%.

Грошові кошти, їх еквіваленти та інші оборотні активи разом становлять приблизно 5% поточних активів, і ці пропорції постійно змінюються. Грошові кошти та їх еквіваленти зросли на 422 тис. грн або 227,84% у 2020 році та на 411 тис грн або 64,62% у 2021 році, їх питома вага зросла на 0,94% та 2,08% відповідно. До 2022 року питома вага активу впаде до 2,9%.

Інші оборотні активи спочатку зросли на 232 тис грн, або на 73,89%, а потім зменшилися на 546 тис грн, досягнувши нуля на кінець 2021 року.

Ми бачимо, що використання фінансових ресурсів підприємством базується на основних засобах та дебіторській заборгованості, що свідчить про те, що підприємство вкладає значні кошти в основні засоби та активно постачає продукцію менш відповідальним контрагентам.

Проте без оцінки господарської діяльності АТ «Роганська картонна фабрика» неможливо оцінити правильність обраної політики у роботі з клієнтами.

Таблиця 2.15 – Аналіз динаміки загальних показників господарської діяльності АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Відносне відхилення, %		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
активи, тис грн	14116	31510	31812	29330	123,22	0,96	-7,80
чистий дохід, тис грн	8036	20016	27370	20071	149,08	36,74	-26,67
чистий прибуток (збиток), тис грн	-1485	-356	-29	-36120	-76,03	-91,85	124451

Як видно з даних у таблиці, з 2019 по 2021 рік активи підприємства зросли і чистий прибуток, тобто у 2020 році активи зросли на 17,394 млн грн, збільшившись на 123,22%, чистий прибуток збільшився на 11,98 млн грн, збільшившись на 149%. У 2021 році цей приріст був менш значним, тому активи зросли лише на 302 тис грн або 0,96%, а чистий прибуток зріс на 7,354 млн грн або 36,74%. Динаміка чистого збитку також була позитивною, оскільки порівняно з 2019 роком відбулося зменшення на 1,129 млн грн або 76,03% у 2020 році та зменшення на 327 млн грн або 91,85% у 2021 році. Проте у 2022 році намітилася негативна тенденція – активи скоротилися на 7,8%, а чистий прибуток – на 26,67%. При цьому чисті збитки досягли космічного рівня, збільшившись у 1245,5 рази.

Видно, що у 2020 році «золоті правила корпоративної економіки» не виконувалися, а у 2021 році підприємство почало повніше використовувати наявні ресурси, але у 2022 році працювало збитково.

Велику питому вагу складають витрати підприємства на основні засоби, що свідчить про його оновлення, про що свідчать значення коефіцієнтів, наведені в таблиці 2.16.

Таблиця 2.16 – Аналіз динаміки показників стану та руху основних засобів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Абсолютний приріст		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
Показники стану основних засобів							
коефіцієнт зносу	0,48	0,32	0,41	0,55	-0,16	0,08	0,14
коефіцієнт придатності	0,52	0,68	0,59	0,45	0,16	-0,08	-0,09
Показники руху основних засобів							
коефіцієнт надходження	0,18	0,71	0,46	0,55	0,53	-0,25	0,09
коефіцієнт вибуття	0,0002	0,5502	0,1671	0,1061	0,55	-0,38	-0,06
коефіцієнт приросту	0,08	0,83	0,41	0,45	0,75	-0,42	0,04

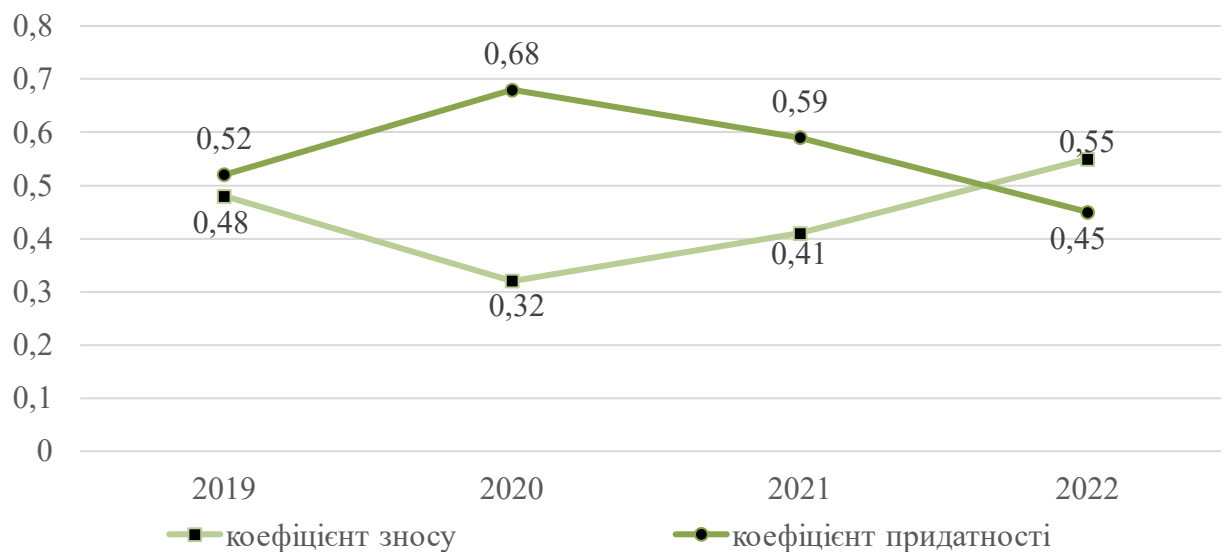

Рисунок 2.13 – Динаміка показників стану основних засобів АТ
«Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

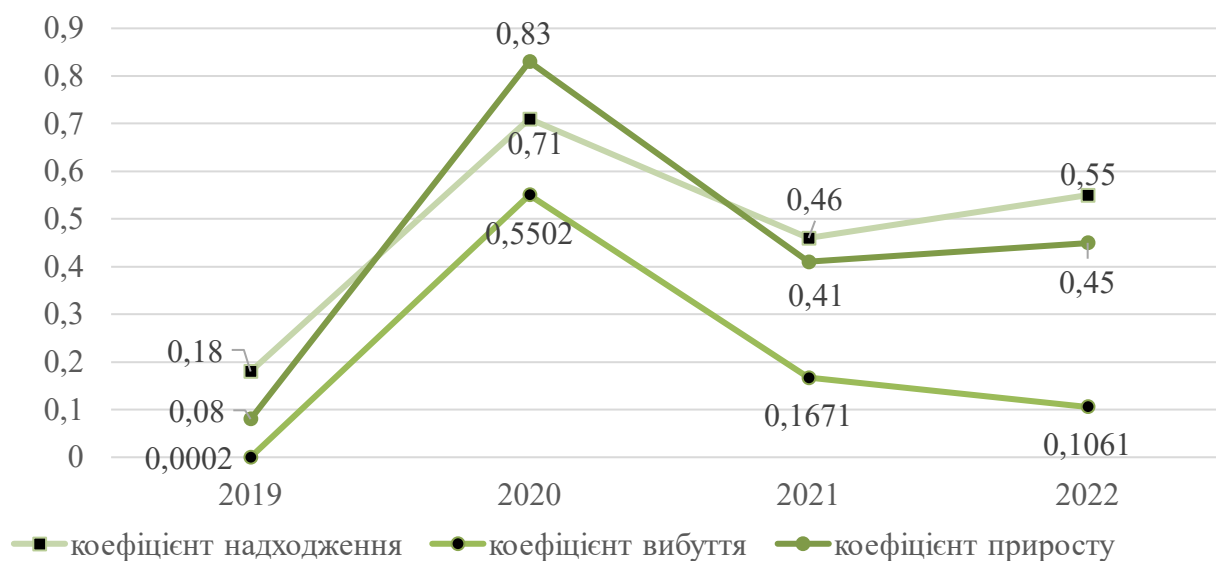

Рисунок 2.14 – Динаміка показників руху основних засобів АТ
«Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Як видно з даних таблиці, основні засоби підприємства застаріли, а знос у 2022 році перевищить 50%. У 2020 році його амортизація впала на 16%, оскільки було отримано більше основних засобів, ніж вибуло. Питома вага втрат та надходжень основних засобів підприємств зросла вдвічі. Навпаки, з 2021 по 2022 роки, оскільки темпи зростання останнього впали на 42% і 4%, придатність основних засобів впала на 8% і 9% відповідно.

Показник ефективності використання основних засобів показує, що у 2019 році ефективність використання основних засобів була низькою, але у 2020-2021 роках ситуація покращилася. Так, у 2019 році виробництво 1 грн продукції коштувало 1,37 грн основних засобів, у 2020 році воно зменшилося на 0,87 грн, або половину собівартості, а у 2021 році – навпаки, з ростом на 0,05 грн, а у 2022 році знизилося на 0,07 коп. Фондовіддача аналогічна – 1 грн основних засобів у 2019 році принесла лише 0,73 грн прибутку. У 2020 році він зріс на 1,27 грн, у 2021 році знизився на 17 коп., а у 2022 році подешевшав на 22 коп. Завдяки підвищенню ефективності використання основних засобів його рентабельність зростає з -13,48% у 2019 році до -3,56% у 2020 році та -0,19% у 2021 році. Це відбулося за рахунок одночасного зменшення кількості основних засобів. Збитки, отримані підприємством.

Таблиця 2.17 – Динаміка показників ефективності використання основних засобів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Абсолютний приріст		
					2020- 2019	2021- 2020	2022- 2021
Фондомісткість, грн/грн	1,37	0,50	0,55	0,48	-0,87	0,05	-0,07
Фондовіддача, грн/грн	0,73	2,00	1,83	2,05	1,27	-0,17	0,22
рентабельність ОЗ, %	-13,48	-3,56	-0,19	-3,69	9,92	3,37	-3,5

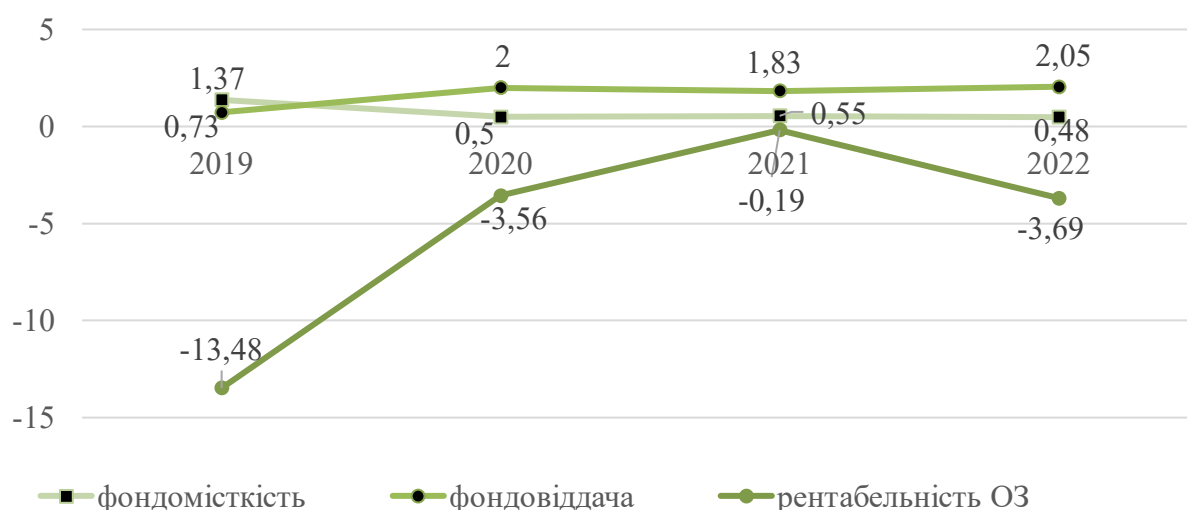

Рисунок 2.15 – Динаміка показників ефективності використання основних засобів АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Таким чином, основним фактичним напрямом використання фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» є основні засоби, і таке вкладення є доцільним. Адже з 2020 по 2022 рік питома вага виробничих фондів у продукції значно знизилася, що дозволило підприємству скоротити збитки. Крім основних засобів, кошти підприємства також були переведені в дебіторську заборгованість, але в 2020 році ситуація покращилася і залишилася приблизно на тому ж рівні в 2021 році.

2.3 Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Важливими для успішної роботи та розвитку підприємств є вимірювання та оцінка ефективності результатів його діяльності, що дає змогу проактивно впливати на поточний стан підприємства та тенденції його розвитку, визначати масштаби та напрямки змін, визначати найважливіші фактори зростання, приймати рішення, на зміни та передбачити їх вплив на основні параметри та розробити плани подальшого вдосконалення роботи всього підприємства та його окремих підрозділів.

Метою оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами є визначення можливості подальшого розвитку підприємства шляхом виявлення недоліків в управлінні фінансовими ресурсами та напрямків розвитку для підвищення ефективності.

Оскільки фінансові ресурси підприємства мають здатність трансформуватися в інші види ресурсів (матеріальні, трудові) і їх обсяг визначається зміною статей балансу, слід зробити висновки про комплексність ефективності. Таку оцінку можна дати за допомогою аналізу фінансового стану підприємства, для якого широко використовуються відповідні показники ефективності. Але розрахунок максимальної кількості показників сам по собі не дає інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень. Традиційно ефективність управління

фінансовими ресурсами оцінювалася за результатами діяльності підприємства (фінансовий стан, фінансові результати), фактично не враховуючи управлінську частину процесу. На нашу думку, цей факт дає менш об'єктивні результати оцінювання.

Прибуток відображає результати фінансового господарювання, являє собою ефективність виробництва, забезпечує соціально-економічний розвиток, є основним джерелом фінансових ресурсів, фінансовою основою розширення відтворювальної діяльності, механізмом захисту від загрози банкрутства та банкрутства і є основою для зростання ринкової вартості підприємства.

Основною метою управління прибутком є встановлення необхідного співвідношення між формуванням, розподілом, використанням і майбутнім зростанням прибутку для забезпечення стратегічного розвитку підприємства.

Враховуючи основні цілі, система управління прибутком призначена для вирішення наступних завдань:

- забезпечити максимізацію прибутку на основі корпоративних можливостей і ринкових умов ведення бізнесу;
- визначити резерви збільшення прибутку за рахунок операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, оптимізувати постійні та змінні витрати, раціональність цінової та податкової політики;
- оцінити рентабельність операційної діяльності та забезпечити високу якість отриманого прибутку;
- забезпечити мінімізацію підприємницьких ризиків;
- забезпечити виплату власникам бізнесу необхідного рівня доходу від інвестиційного капіталу;
- забезпечити виконання стратегічних завдань розвитку та формування достатніх фінансових ресурсів за рахунок прибутку підприємства;
- досягнеть стійкого зростання корпоративної ринкової вартості;
- підвищення корпоративної конкурентоспроможності шляхом покращення розподілу прибутку та ефективності використання.

Управління прибутком включає завдання, які впливають одне на одне, навіть

коли вони спрямовані в протилежних напрямках, наприклад, збільшення прибутку, одночасно обмежуючи ризики та задовольняючи очікування як власників бізнесу, так і працівників. Тому управління прибутком вимагає балансування цих конкуруючих цілей, а не прагнення до будь-якої з них окремо.

Кожна частина управління прибутком має свої цілі, обов'язки та спосіб організації.

Те, як компанія розподіляє та витрачає свій прибуток, є ключовим для управління прибутком. Мета полягає в тому, щоб знайти правильний баланс між виплаченими та реінвестованими коштами, тим самим збільшуючи ринкову вартість компанії.

Управління прибутком зосереджується на факторах, які визначають розмір прибутку компанії, а також покращує рух грошових коштів і контролює витрати. Воно також включає пошук доступних резервів і їх використання.

Прибуток залежить від кількох факторів. Деякі з них надходять ззовні компанії та не можуть бути контрольовані; інші виникають всередині бізнесу та можуть бути змінені його рішеннями.

Зовнішні фактори відображають ширшу економіку: інфляцію, умови фінансового ринку та конкуренцію на ринку товарів. Фінансові менеджери повинні враховувати їх під час ухвалення рішень.

Внутрішні фактори – це сфери, на які керівництво може безпосередньо впливати. Правильне управління ними може збільшити прибутки та підвищити рентабельність компанії. До них належать обсяг продажів, виробничі витрати, ціноутворення, якість продукції, а також вибір і виконання інвестиційних проєктів.

У принципі, якщо зміни в бізнесі не можуть принести дохід/прибуток бізнесу або не можуть зменшити щорічні збитки, отримані бізнесом, то вони недійсні.

Для цього ми проаналізували показники прибутковості фінансових ресурсів у різних часових періодах (2019-2022 рр.) та структуру, як показано в таблиці 2.18.

Як видно з даних таблиці, ВАТ «Роганський картонно-картонний комбінат» є збитковим підприємством з точки зору активів. Однак ситуація покращується. Таким чином, рівень втрати активів (інвестицій) знизився з 6,25% до 0,09% з 2019

по 2021 рік, спочатку на 4,68% у 2020 році та на 1,47% у 2021 році.

Таблиця 2.18 – Аналіз динаміки показників рентабельності активів АТ “Роганська картонна фабрика” за 2019-2022 роки

Показники.	2019	2020	2021	2022	Відносне відхилення, %		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
чистий прибуток (збиток), тис грн	-1485	-356	-29	-36120	-76,03	-91,85	-124451,7
середньорічна вартість активів, тис грн	23779	22813	31661	30364	-4,06	38,78	-4,1
середньорічна вартість необоротних активів, тис грн	7354,5	7413	10629	9998	0,80	43,38	-5,94
середньорічна вартість оборотних активів, тис грн	16424,5	15344	20941,5	20297	-76,03	-91,85	-3,08
рентабельність активів (інвестицій)	-6,25	-1,56	-0,09	-118,96	-	-	-
термін окупності активів (інвестицій), днів	-16,01	-64,08	-1091,8	-84,06	300,19	1603,70	-92,3
рентабельність необоротних активів	-20,19	-4,8	-0,27	-361,27	-	-	-
термін окупності необоротних активів, днів	-4,95	-20,82	-366,52	-27,70	320,45	1660,15	-92,4
рентабельність оборотних активів	-0,09	-0,02	-	-177,96	-	-	-
термін окупності оборотних активів, днів	-1106	-4310,11	-72212	-56,19	289,69	1575,41	-99,9

Тобто, у 2019 році активи 1 гривні були еквівалентні 6,25 коп. Збитки, всього 20,19 коп по необоротних активах і 0,09 коп по оборотних активах склали в 2020 році 1,56 коп, 4,8 коп по необоротних активах і 0,02 копійки по оборотних активах і 0 в 2021 році. На всі активи 0,9 коп., необоротні активи 0,27 і рентабельність підприємства відносно оборотних активів нульова.

Така динаміка зумовлена одночасним зростанням рентабельності необоротних активів та оборотних активів акціонерних товариств з 2019 по 2021 роки, але рентабельність використання активів зросла вищими темпами до 118,96% у 2022 році, тобто на 1 грн завдано збитків 118,96 коп, необоротних – 361,27 коп, оборотних – 177,96 коп.

Показник рентабельності необоротних активів за 2019-2020 роки зріс на 15,39%, а за 2020-2021 роки ще на 4,53%, це зумовлено одночасним зменшенням чистого збитку на 1129 тис грн або 76,03%, а також збільшення необоротних активів на 58,5 тис або 0,8%, та 3216 тис або 43,38. У 2022 році вартість необоротних активів, які були збитковими, зросла на 361%.

Дохід від оборотних активів зменшувався нижчими темпами, насамперед через зростання у 2020 році на 0,07%, а у 2021 році зростання склало 0,02%, що

призвело до майже нульового прибутку. Це було зумовлено зменшенням чистого збитку та коливаннями обсягу поточних зобов'язань. Останні за 2019-2020 роки зменшилися на 1080,5 тис грн або на 6,58%, а за 2020-2021 роки, навпаки, зросли на значну суму, яка майже в п'ять разів перевищує зменшення – 5597,5 тис грн або 36,48%.

Враховуючи неприбутковість бізнесу, прямо говорити про терміни окупності активів неможливо. Зміни цих показників свідчать лише про віддаленість або близькість банкрутства. Крім того, модульна структура термінів окупності необоротних, оборотних і активів загалом свідчить про те, що АТ «Роганська картонна фабрика» погіршує свій стан і має збитки.

Інші фактори включають ступінь прибутковості активів або вплив фінансових ресурсів на фінансові результати. Обидва ці фактори необхідні для визначення впливу структур формування капіталу.

Від'ємне значення власного капіталу водночас є збитковою загальнофірмовою діяльністю, яку важко оцінити з точки зору рентабельності. Зменшення загального збитку викликає механізм позитивного зворотного зв'язку для рентабельності власного капіталу, однак збільшення нестачі останнього негативно впливає на стан підприємства.

Величина рентабельності власного капіталу – це загальний збиток у 2019 році, спричинений недоотриманням 67,22% власного капіталу, у 2020 році значення зменшилося на 55,88%, а у 2021 році воно було меншим на 10,47%, однак у 2022 р. значення зменшено до 66,09% недоотримання власного капіталу. Це говорить про те, що питома вага недоотриманих доходів за минулий рік зростає, це вважається негативним, оскільки говорить про збільшення обсягу отриманих доходів.

Збільшення терміну окупності власного капіталу свідчить про прибутковий статус підприємства за умови збереження поточних тенденцій.

Таблиця 2.19 – Аналіз динаміки показників рентабельності щодо власного капіталу і зобов'язань АТ “Роганська картонна фабрика” за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Відносне відхилення, %		
					2020/14	2021/15	2022/16
чистий прибуток (збиток), тис грн	-1485	-356	-29	-36120	-0,76	-0,92	124451,7
середньорічна вартість власного капіталу, тис грн	-2209	-3139	-3331,5	-54645	0,42	0,06	1540,2
середньорічна вартість позикового капіталу, тис. грн	25988	25952	34992,5	85009,5	-	0,35	142,9
рентабельність власного капіталу	67,22	11,34	0,87	66,09	-0,83	-0,92	7496,5
термін окупності власного капіталу, днів	1,49	8,82	114,88	151,31	4,93	12,03	31,7
рентабельність позикового капіталу	-5,71	-1,37	-0,08	-4,25	-0,76	-0,94	46,9
термін окупності позикового капіталу, днів	-17,5	-72,9	-1206,6	-2352,94	3,17	15,55	95,0

Рисунок 2.16 – Динаміка показників прибутку, власного капіталу і зобов'язань АТ “Роганська картонна фабрика” за 2019-2022 роки

Що стосується позикового капіталу АТ «Роганська картонна фабрика», то у 2019 році 1 гривня позикового капіталу становила 5,71 коп. Очікується, що загальний збиток скоротиться на 4,34 коп, з 2020 по 2021 рік збиток становитиме

1,37 коп, а в 2022 році очікується, що загальний збиток становитиме 4,25 коп. У результаті частина капіталу позики спрямовується безпосередньо на покриття збитків, тому можна стверджувати, що ситуація погіршилася, включаючи період, протягом якого капітал втратив свій дохід.

В результаті АТ «Роганська картонна фабрика» є фінансово збитковим підприємством і щороку протягом досліджуваного періоду отримує від'ємну прибутковість. Проте зменшення обсягу цих збитків у поєднанні із загальним збільшенням обсягу фінансових ресурсів, доступних підприємству в майбутньому, які використовуються не тільки для покриття раніше отриманих збитків, призводить до того, що підприємство має нижчий рівень збитковості діяльності і передбачає, що за умови послідовної роботи в цьому напрямку підприємство не може досягти лише нульової рентабельності, а й з часом займатися прибутковою діяльністю.

Значний вплив на загальний висновок про фінансовий успіх підприємства має фінансовий результат, який виражений в абсолютних величинах. Крім того, відсутня інформація про абсолютну величину фінансових результатів, що унеможлиблює прийняття вже прийнятих рішень і виправдовує майбутні дії. Акцент на ефективності господарської діяльності та сталому розвитку підприємства зумовлює необхідність дослідження як розміру фінансового результату, так і його якості.

Послідовність процедур визначення якості фінансового результату згідно запропонованого автором методичного прийому передбачає наступні етапи:

- створити низку початкових оцінок фінансових результатів від основної діяльності та звичайної діяльності, пов'язаної з оподаткуванням, для підприємств у вибірковій сукупності за певний період часу.
- визначити ступінь якості фінансового результату для кожного підприємства у вибірці за різні періоди часу.
- визначити, наскільки якісним є фінансовий результат. Для оцінки якості фінансового результату використовуйте відповідну систему оцінки.
- визначити ступінь, до якого якість фінансових результатів відрізняється для

кожного з підприємств у вибірці.

– оцінити стабільність джерел фінансового результату кожного підприємства.

Для забезпечення довгострокової життєздатності підприємства обґрунтована модель оцінки якості та стабільності джерел доходів підприємства базується на принципах структурно-дисперсійного аналізу, дана модель дозволяє оцінити склад ресурсів доходів за видами діяльності, типу та мінливості їх складу за періодами часу, а також визначає проблеми з постійністю виручки підприємства.

Висновки до другого розділу

Під час аналізу фінансових ресурсів підприємства ми робимо висновок, що загальні фінансові ресурси АТ «Роганська картонна фабрика» протягом 2019-2021 років збільшилися, але у 2022 зменшилися році за рахунок збільшення суми непокритих збитків. Позитивне значення власного капіталу пояснюється збільшенням кредитної заборгованості, яка частково спрямовується на покриття збитків. Інші довгострокові борги, такі як заборгованість перед АТ «Роганська картонна фабрика», складають більшу частину фінансових ресурсів підприємства. Капітал підприємства спрямований на власний капітал, який щорічно зменшується, це пов'язано зі збитковістю підприємства та призводить до фінансової кризи для підприємства.

Основною реальною метою використання фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» є інвестування в основний капітал, що є виправданим. Зрештою, з 2020-2022 років відсоток виробничих фондів у продукції значно знизився, що дозволило підприємству скоротити збитки. Разом із постійними активами підприємство має надлишок коштів, призначених клієнтам, що платять. Однак у 2020 році ситуація покращилася, а у 2021 році вона залишилася на такому ж рівні.

АТ «Роганська картонна фабрика» є прибутковим підприємством, яке щороку протягом моніторингового періоду отримує від'ємний фінансовий результат. Проте зменшення обсягу цих збитків у поєднанні із загальним збільшенням обсягу фінансових ресурсів, доступних підприємству в майбутньому, які використовуються не тільки для покриття раніше отриманих збитків, призводить до того, що підприємство має нижчий рівень збитковості діяльності і передбачає, що за умови послідовної роботи в цьому напрямку підприємство не може досягти лише нульової рентабельності, але й з часом займатися прибутковою діяльністю.

3 Шляхи вдосконалення управління грошовими ресурсами підприємства

3.1 Напрями оптимізації фінансових ресурсів підприємства

Будь-який бізнес повинен мати фінансові ресурси, необхідні для забезпечення сталого виробничого процесу, отримання прибутку, збільшення розміру та постійного постачання сировини, а склад і структура фінансових ресурсів, їх кількість залежать від характеру і масштабу діяльності підприємства, його виду. Крім того, обсяг фінансових ресурсів пропорційний обсягу виробництва, ефективності діяльності підприємства. Щоб бізнес був ефективним, йому не обов'язково мати фінансовий надлишок на аркуші. Вони повинні бути чітко сформовані та використані відповідно до виду діяльності, якою займається бізнес. Тобто гроші мають бути зібрані на період, довший за період, у якому вони корисні.

Щоб визначити найбільш ефективне співвідношення джерел капіталу, спочатку необхідно визначити, як довго чи короткостроково планується використовувати ресурс, а потім визначити, як він пов'язаний з рештою активу. Після цього залишається ще одне питання – яке джерело фінансування ефективніше: власне чи позикове? Але якщо підприємству не вистачає коштів самостійно, виникає питання, чи вигідно залучати додаткові кошти на платній основі, і якщо так, то в якому розмірі.

Оптимізація структури капіталу є важливою для стратегічного аналізу капіталу. Цей етап передбачає визначення співвідношення вартості, пов'язаної з коштами підприємства, яка є похідною від її доходу, до вартості, пов'язаної з готівкою, яка є просто прибутком від інвестиції. Якщо це зробити, то досягається максимальна ефективність підприємства.

Метою управління структурою капіталу є скорочення витрат, пов'язаних із залученням довгострокових джерел фінансування, і надання власникам капіталу найвищої вартості їхніх грошей.

Неможливо визначити оптимальну структуру капіталу в кількісному вимірі. При цьому менеджмент АТ «Роганська картонна фабрика» може оцінити вартість

свого плану, виходячи з факторів, що впливають на їхнє рішення, та власного практичного досвіду, в результаті чого досягається майже оптимальна вартість.

Процедуру вдосконалення структури капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» провести в такий спосіб:

1 Склад капіталу в динаміці (визначати показники ефективного використання складових капіталу та їх використання – коефіцієнт фінансової незалежності; заборгованість, співвідношення довгострокових і короткострокових зобов'язань; оборотність і рентабельність активів і запасів).

2 Оцінка основних факторів, що впливають на структуру капіталу:

– умови оподаткування прибутку та доходів, отриманих від володіння цінними паперами підприємств і фізичних осіб, а також умови оподаткування прибутку підприємств.

– склад активів підприємства та ступінь їх ліквідності;

– ступінь інформаційної несхожості;

– стан грошово-кредитного та фінансового ринків країни;

– оцінка потенційного ризику залучення капіталу.

– ступінь операційного левериджу, який обернено пропорційний стабільності очікуваного прибутку).

3. Оптимізація структури капіталу через правило рентабельності капіталу.

З урахуванням цих кроків підприємство визначає найбільш ефективну структуру капіталу на передбачуваний прогностичний період.

У деяких країнах співвідношення позикових і власних коштів є стандартним. Наприклад, у США це співвідношення становить 60/40, а в Японії – 30/70. Необхідність раціональної організації фінансів підприємства зумовлена багатьма причинами:

– співвідношення «власний капітал – залучені ресурси» по-різному впливає на прибутковість підприємств, тому підприємству доведеться вирішувати, як витратити свої кошти чи збільшити свій капітал, залежно від ситуації.

– структура фінансових ресурсів впливає на формування політики щодо посиленого відтворення виробничих фондів як на підприємстві, так і в народному

господарстві в цілому.

– в умовах трансформації економіки України та посилення конкуренції все більшого значення набувають показники фінансової стійкості та життєздатності суб'єктів господарювання, які стосуються ступеня покриття та захисту різних боргів корпорації. ;

– основними показниками складу ефективної структури капіталу є відсоток власних і залучених коштів у фінансових ресурсах.

В Україні багато підприємств нехтують науковими підходами до покращення структури капіталу, це помилка, адже результат діяльності підприємства та її майбутній потенціал залежать від відношення власного до позикового капіталу. У результаті підприємство повинно знати про витрати, пов'язані з фінансуванням її капіталу, і про те, як ці витрати будуть визначені.

Оптимальна структура капіталу – це співвідношення позикових коштів і власного капіталу, яке визначається за допомогою ефекту фінансового важеля.

Таблиця 3.1 – Ефект фінансового левериджу для АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	Роки			
	2019	2020	2021	2022
обсяг статутного капіталу, тис грн	1500	1500	1500	1500
обсяг позикового капіталу, тис грн	17077	34827	35158	66035
загальний обсяг капіталу, тис грн	18577	36327	36658	67535
структура капіталу				
власний капітал, %	8,07	4,13	4,09	2,22
позичений капітал, %	91,93	95,87	95,91	97,78
коефіцієнт фінансового важеля	11,38	23,22	23,44	43,68
коефіцієнт рентабельності активів	-0,0155	0,0834	0,0756	0,0145
ставка банківського відсотка, %	24	24	24	24
ставка банківського процента з врахуванням ризику, %	35,38	47,22	47,44	67,68
ставка податку на прибуток	0,18	0,18	0,18	0,18

З інформації таблиці 3.1 можна зробити висновок, що структура капіталу АТ «Роганська картонна фабрика» протягом аналізованого періоду є не вигідною, оскільки загальна вартість першого розділу пасиву (його абсолютна величина від'ємна) не врахована під час розрахунку статутного капіталу. Спочатку важливо визнати передачу позикового капіталу над капіталом, що належить кредиторам, це

було зроблено в 2019 році в 11,38 разів, у 2020 році в 23,22 рази, в 2021 році в 23,43 рази, в 2022 році в 44,02 рази. Це явище призводить до збільшення темпів зростання кредиту приблизно в два рази.

Однак фінансова рентабельність капіталу відносно поточної ефективної ставки кредиту є занадто низькою, а коефіцієнт фінансової рентабельності, який, таким чином, є ефектом фінансового важеля, має від'ємне значення.

Для вибору оптимальної структури капіталу ВАТ «Роганська картонна фабрика» на 2023 рік за статутний капітал прийнято загальний розмір статутного капіталу, а вартість капіталу – розрахункове значення попереднього періоду – 7,56% (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2 – Прогноз ефекту фінансового левериджу для АТ «Роганська картонна фабрика» на 2023 рік

Показники	Варіанти розрахунку						
	1	2	3	4	5	6	7
обсяг власного капіталу, тис грн	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
можливий обсяг позикового капіталу, тис грн	0	400	750	1500	2250	3000	4500
загальний обсяг капіталу, тис грн	1500	1900	2250	3000	3750	4500	6000
структура капіталу							
власний капітал, %	100	78,95	66,67	50,00	40,00	33,33	25,00
позичений капітал, %	-	21,05	33,33	50,00	60,00	66,67	75,00
коефіцієнт фінансового важеля	-	0,27	0,50	1,00	1,50	2,00	3,00
коефіцієнт рентабельності активів	0,0756	0,0756	0,0756	0,0756	0,0756	0,0756	0,0756
ставка банківського відсотка, %	35	35	35	35	35	35	35
ставка банківського процента з врахуванням ризику, %	35	35,27	35,50	36,00	36,50	37,00	38,00
обсяг прибутку без врахування процентів за кредит, тис грн	113,4	143,64	170,1	226,8	283,5	340,2	453,6
сума сплачених процентів за кредит, тис грн	-	141,07	266,25	540	821,25	1110	1710
обсяг прибутку з врахуванням процентів за кредит, тис грн	113,4	2,57	-96,15	-313,2	-537,75	-769,8	-1256,4
ставка податку на прибуток	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18	0,18
сума податку на прибуток, тис грн	20,41	0,46	-17,31	-56,38	-96,80	-138,56	-226,15
обсяг чистого прибутку, тис грн	92,99	2,11	-78,84	-256,82	-440,96	-631,24	-1030,25
коефіцієнт фінансової рентабельності	0,062	0,001	-0,053	-0,171	-0,294	-0,421	-0,687
ефект фінансового левериджу	-	-0,852	-0,458	-0,233	-0,158	-0,121	-0,083

Інформація в таблиці свідчить про те, що підприємству загалом не вигідно брати гроші в кредит. Такий стан зумовлений низькою економічною рентабельністю активів та несприятливою ситуацією на кредитному ринку.

Ситуація в підприємстві є прикладом негативних, а не позитивних ефектів фінансового важеля під час рецесії; протягом цього періоду ефект фінансового левериджу є негативним і натомість зменшує прибутковість підприємства або її власні ресурси.

Надлишок позикових коштів спричиняє зростання їх вартості та порушення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності.

Якщо розглядати фактичні збитки підприємства, які перевищують розмір статутного капіталу і не мають резервів, то позиковий капітал необхідний для нормального функціонування підприємства загалом. Крім того, АТ «Роганська картонна фабрика» знаходиться на межі рентабельності за рахунок використання позикового капіталу, крім того, фабрика вразлива до банкрутства через одноосібне використання капіталу. Це полегшує погашення старих позик, а також генерує дохід для покриття попередніх збитків.

Для збереження поточних темпів зростання та їх збільшення АТ «Роганська картонна фабрика» необхідно вжити ряд заходів з метою оптимізації структури фінансових ресурсів корпорації.

По-перше, підвищити рентабельність активів за рахунок збільшення доходів до сплати податків і відсотків. Це зменшить залежність АТ «Роганська картонна фабрика» від зміни процентних ставок за отриманими кредитами, а також дозволить акумулювати на рахунках більшу суму коштів, які потім можна буде використати як для погашення боргів, так і для збільшення прибутку підприємства. Капіталу, який буде реінвестовано у виробництво.

Крім того, АТ «Роганська картонна фабрика» повинна мати хоча б мінімальний капітал, тому що якщо підприємство буде банкрутом, воно не зможе розрахуватися з боргами так само добре, як і засновники, навіть якщо розпоряджатиметься всім своїм майном. Наявність внутрішніх ресурсів також зменшить необхідність брати додаткові позики та здешевить їх за рахунок надання банкам нижчих ставок за кредитами для більш стійкого підприємства. Цей захід усуне довгострокове перетікання прибутку АТ «Роганська картонна фабрика» до кредиторів. Крім того, наявність власних коштів сприятиме розширенню

відтворення ресурсів підприємства та підвищенню фінансової стійкості та життєздатності.

Для подальшого розширення діяльності підприємство повинно збільшити обсяг власних коштів. Цього можна досягти шляхом накопичення нерозподіленого прибутку або шляхом залучення додаткових фінансових ресурсів від власників. Збільшення капіталу, що належить підприємству, призводить до зменшення питомої ваги позикових коштів і до більшого ступеня фінансової автономності та кредитоспроможності.

Корпорація повинна намагатися збирати позикові кошти до тих пір, поки це буде вигідно (включаючи сплату відсотків) і доки вона здатна це зробити. Рентабельність – це додатковий прибуток, отриманий у ході діяльності, до сплати податків і відсотків, називається прибутковістю. Якщо ця умова виконується, підприємство повинно розвиватися за рахунок запозичених коштів. В іншому випадку корпорація зазнає збитків, а бажання отримати додаткові гроші зменшить вартість корпорації.

Після досягнення стану, коли підприємство не може знайти кошти від позикодавця за прийнятною ціною (це вказує на надмірну заборгованість підприємства відносно його власного капіталу), підприємство повинно збільшити свій власний капітал, що підвищить її кредитоспроможність і таким чином поверне ціни кредиту до початкового рівня (рисунк 3.1).

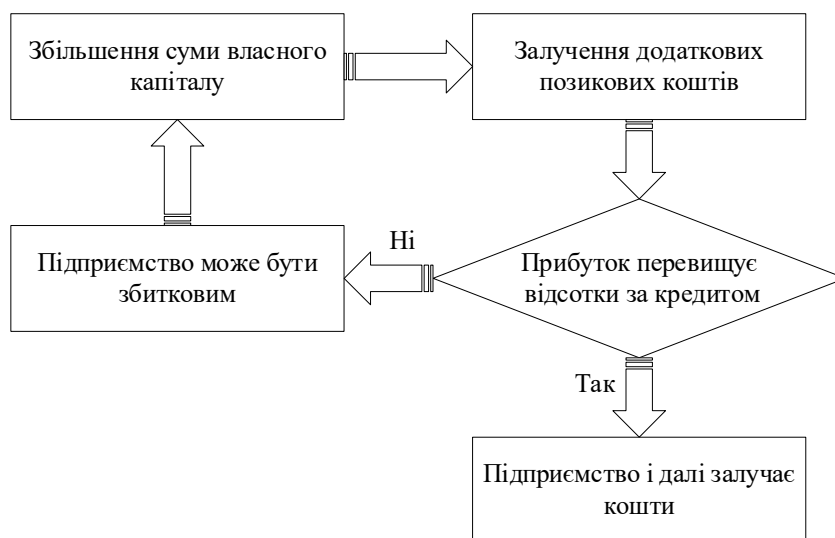

Рисунок 3.1 – Оптимізація співвідношення власного і позикового капіталу

Запропонована методика формування джерел фінансування підприємства ґрунтується на припущенні, що підприємство перейде до наступного кроку лише тоді, коли будуть досліджені всі попередні можливості. Тобто корпорація не намагається збільшити свої боргові зобов'язання.

Для оптимізації джерел фінансування доступно кілька способів, зупинимося на найпопулярніших з них:

1) Оптимізація структури капіталу базується на критерії максимізації рівня фінансової рентабельності, що передбачає використання механізму фінансового левериджу, що дозволяє визначити оптимальну структуру капіталу, яка максимізує фінансову рентабельність. Найбільш ефективним буде використання фінансових ресурсів на АТ «Роганська картонна фабрика», коли розмір власного капіталу дорівнює сумі кредиту. Проте зростання чистої рентабельності капіталу залежить від того, що рентабельність активів перевищує середню процентну ставку за кредитами. Це максимально можливий результат при пропорційній частці власного та позикового капіталу.

2) Оптимізація структури капіталу заснована на концепції мінімізації пов'язаних з цим витрат. Цей процес оптимізації базується на визначенні попередньої оцінки вартості власного капіталу та капіталу, у різних сценаріях із залученням його участі це здійснюється за допомогою різноманітних розрахунків середньозваженої вартості капіталу. Вирішення проблеми базується на визнанні загальної закономірності зростання цін у кожному джерелі доходу в міру зміни фінансового складу підприємства. Питома вага позикових коштів у загальній сумі джерел з часом зростає, що супроводжується більш високими темпами зростання ціни власного капіталу, ніж ціни позикових коштів. Виходячи з концепції, згідно з якою вартість запозичених грошей є меншою за вартість внутрішніх коштів, існує оптимальна структура капіталу, яка мінімізує середню ціну підприємства при максимізації доходу.

Вивчивши капітал АТ «Роганська картонна фабрика», можна зробити висновок, що оптимальне відношення заборгованості до власного капіталу становить 55/45 або близько до цього відсотка. Така структура капіталу сприяє

максимізації вартості ринку підприємства.

Структура капіталу оптимізована за принципом мінімізації рівня ризику фінансових активів. Такий підхід до оптимізації структури капіталу пов'язаний з процесом диференціації фінансування різних складових активів підприємства. Для цього всі активи підприємства поділяються на три категорії: необоротні активи, постійна частина оборотних активів, змінна частина оборотних активів. У цьому випадку найважливішими групами є дві останні.

Існує три методи фінансування різних типів активів підприємства: ідеальний, агресивний, консервативний і поступливий.

Компромісний підхід є найбільш ефективним для АТ «Роганська картонна фабрика», оскільки воно формує 100% змінної складової оборотних активів за рахунок короткострокових зобов'язань, а 100% постійної – за рахунок власних коштів, це дозволяє визначити конкретну вартість майбутніх періодів.

Створення показника цільової структури капіталу. Максимальний і мінімальний рівні прибуткової та ризикової структури капіталу дозволяють визначити поле вибору конкретних значень на передбачуваний період. У процесі цього відбору враховуються всі раніше розглянуті аспекти діяльності конкретного підприємства.

Остаточне рішення щодо цього питання дає можливість створити показник «цільової структури капіталу» на майбутній період, цей показник базуватиметься на наявних у підприємства фінансових ресурсах, які мають відношення до формування структури капіталу.

На даний момент АТ «Роганська картонна фабрика» має непривабливу структуру капіталу, але немає можливості перерозподілити капітал, оскільки збитки перевищують розмір власного капіталу. Залежно від умови повернення всіх непокритих збитків разом із збереженням усіх інших умов, ймовірно, більш-менш ефективним буде запит на позиковий капітал у розмірі лише 400 тис грн або менше на 21% від загальної суми боргу припадає на корпорацію. Однак досягнення цього стану є тривалим процесом, тому першим кроком є зосередження на підвищенні економічної прибутковості активів.

3.2 Напрями збільшення ефективності використання фінансових ресурсів на підприємстві

Сьогодні найважливішими складовими для українських підприємств є фінансова стійкість та ефективність використання фінансових ресурсів, оскільки від наявності цих ресурсів залежить конкурентоспроможність підприємств. У комплексній системі управління використанням капіталу підприємства основною функцією є забезпечення його ефективного використання в господарській діяльності. Підприємницька діяльність – це основна діяльність підприємства та мета його створення.

Характер господарської діяльності підприємства в основному визначається конкретними обставинами економічного сектора, до якого воно належить. Господарська діяльність більшості підприємств полягає в основному у виробництві, торгівлі та торгівлі, доповненій інвестиційною та фінансовою діяльністю. При цьому інвестиційна діяльність є основою інвестиційних підприємств, інвестиційних фондів та інших інвестиційних інститутів, а фінансова діяльність – кредитно-фінансових інститутів, таких як банки.

На АТ «Роганська картонна фабрика» операційна діяльність має такі основні характеристики, які визначають специфіку використання капіталу:

- є основною складовою всієї господарської діяльності підприємства та основною метою функціонування підприємства. Підприємство в основному формує обсяг активів і чисельність основного персоналу для обслуговування цієї діяльності. Отже, за нормальних умов діяльності підприємства капітал, який використовується для операційної діяльності, становить найбільшу частку загального залученого капіталу.

- має пріоритетні характеристики щодо інвестиційної, фінансової та інших видів діяльності підприємства. Тому розвиток будь-якого іншого виду діяльності не повинен суперечити розвитку підприємницької діяльності, а лише підтримувати її. Тому завдання підвищення ефективності використання капіталу в будь-якому іншому виді господарської діяльності не повинно вирішуватися за рахунок

зниження ефективності операційних процесів.

– інтенсивність розвитку підприємницької діяльності є основним параметром, що характеризує поступальний економічний розвиток підприємства на кожному етапі його життєвого циклу. Відповідно, можливість ефективного використання капіталу в операційному процесі на кожній стадії життєвого циклу підприємства визначає не тільки мету і завдання стратегії використання капіталу, а й визначає завдання і можливості реалізації загальноекономічної стратегії підприємства.

– господарські операції, які є частиною господарської діяльності підприємства, мають найбільш поширений характер. Він працює з найбільшою частотою в порівнянні з операціями інших видів діяльності.

Це зумовлює високу інтенсивність формування та реалізації управлінських рішень, на її основі. Крім того, систематичність господарських операцій закладає основу для закономірного формування ефектів застосування капіталу таких підприємств у вигляді реалізації продукції, виручки, прибутку тощо.

Господарська діяльність підприємств переважно зосереджена на товарному ринку, тоді як капітал, необхідний для використання, переважно здійснюється на фінансовому ринку. так. Підприємницька діяльність охоплює різні види і сегменти товарного ринку, які визначаються специфікою використовуваної сировини і матеріалів і характером готової продукції. Отже, умови формування кінцевого ефекту використання капіталу в операційній діяльності підприємства значною мірою пов'язані з кон'юктурою товарного ринку відповідних категорій і сегментів ринку.

Водночас одна з найважливіших складових цього ефекту – вартість використовуваних в операціях коштів – значною мірою залежить від поєднання відповідних типів і ринкових сегментів фінансових ринків. Використання капіталу в корпоративній операційній діяльності має бути пов'язане з об'єднаними тенденціями двох проаналізованих ринків, а іноді природа протилежна.

Здійснення операційної діяльності пов'язане з вкладеним капіталом. Капітал, інвестований у цю діяльність, має форму операційних активів підприємства. Склад,

збалансованість, потенційна продуктивність, швидкість обігу та інші характеристики цих активів значною мірою залежать від здатності підприємства генерувати форму ефекту застосування капіталу, починаючи з операційного прибутку. Тому одним із найважливіших факторів забезпечення ефективного використання коштів у операційній діяльності підприємства є ефективне управління його операційними активами.

У процесі підприємницької діяльності витрачається велика кількість живої праці, а затрати праці на інвестиційну та фінансову діяльність незначні. Це створює широкі можливості для підприємств використовувати взаємозамінність факторів виробництва, таких як капітал і праця, у бізнес-процесі (ефект взаємозамінності цих факторів визначається виробничою функцією Кобба-Дугласа, модель якої обговорювалася раніше). Взаємозамінність цих факторів виробництва зумовлює мінливість показника ефективності використання оборотних коштів підприємства навіть за незмінного обсягу виробництва (реалізації) продукції. Тому для забезпечення ефективності використання капіталу в операційній діяльності підприємства необхідно враховувати зв'язок між цією ефективністю та кінцевим рівнем ефективності операційної діяльності підприємства в цілому.

Крім загальних ризиків, операційній діяльності притаманні специфічні види ризиків, які об'єднуються поняттям підприємницький ризик. Таким чином, рівень операційного прибутку, отриманого за допомогою використаного капіталу, і різні альтернативи його використання обов'язково пов'язані з рівнем бізнес-ризиків.

Характеристики господарської діяльності підприємства вимагають розгляду під час управління використанням капіталу в його діяльності.

Кошти, які використовуються в операційній діяльності підприємства, в основному поділяються на дві категорії: оперативний основний капітал і ліквідний оборотний капітал. Склад оборотного капіталу визначається характером активів, які він формує. За ознаками участі в господарському процесі він поділяється на необоротні оборотні активи та оборотні активи підприємства. Враховуючи те, що процес використання капіталу та активів у господарській діяльності підприємства є паралельним і взаємозалежним, розглянемо склад видів операційних активів,

сформованих за рахунок основного та оборотного капіталу (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Склад основних видів і елементів операційних активів, що формуються за рахунок капіталу, використовуваного в операційній діяльності АТ «Роганська картонна фабрика»

Види операційного капіталу підприємства	Активи формуються за рахунок операційного капіталу підприємства	
	Групи операційних активів	Основні види операційних активів
основний капітал	необоротні операційні активи	виробничі основні засоби
		нематеріальні активи, що обслуговують операційний процес
оборотний капітал	оборотні операційні активи	запаси товарно-матеріальних цінностей
		дебіторська заборгованість
		грошові кошти інші види оборотних операційних активів

До необоротних операційних активів, сформованих за рахунок основного капіталу, належать:

Виробляти основні засоби, до яких належать винагороди за оплату праці, що належать підприємству і використовуються в господарській діяльності більше одного року, мінімальний розмір яких встановлений законодавством. Вони функціонують у вигляді виробничих будівель, заводів, машин, установ, обладнання та інших видів активів, що визначаються специфікою галузі, у якій підприємство здійснює свою діяльність.

Нематеріальні активи, які обслуговують операційний процес і до яких належать права на використання товарних знаків, зразків промислової продукції, патентів, ліцензій, «ноу-хау» та інших подібних майнових прав, придбаних Підприємством, які забезпечують технологію реалізації операційних процесів.

У складі оборотних активів, сформованих за рахунок оборотних коштів, наступні активи мають такі ознаки:

Інвентаризація товарної вартості (матеріальних оборотних активів) включає різні виробничі запаси (сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, незавершене виробництво), запаси малоцінних і швидкозношуваних предметів (обладнання зі строком експлуатації до одного року, вартість з яких обмежена законодавством); запаси готової продукції (у торговому підприємстві –

запаси товарів для реалізації).

Дебіторська заборгованість (розрахунок з дебіторами) включає заборгованість юридичних і фізичних осіб перед підприємством, пов'язану із здійсненням ним господарської діяльності. Основою цієї заборгованості є оплата продукції (товарів, робіт, послуг), реалізованої покупцям. Крім того, включаються зобов'язання, що виникають за розрахунками з бюджетом, персоналом, дочірніми підприємствами та іншими дебіторами.

Готівкою, до якої належить загальна сума грошових коштів підприємства, що перебувають у касах, на поточних і валютних рахунках та в інших формах господарської діяльності.

Інші види оборотних активів, до яких належать витрати в майбутніх періодах (операційні витрати, понесені в поточному звітному періоді, але які будуть віднесені до виробничих витрат у майбутніх звітних періодах), а також деякі інші види витрат, які не відіграють істотної ролі в підтримці діяльності. процес.

Процес управління використанням капіталу в підприємницькій діяльності вимагає не тільки централізованого управління, а й формування на базі кожного структурного підрозділу певного «центру відповідальності». Концепція управління окремими аспектами господарської діяльності підприємства на основі «центру відповідальності», запропонована Дж. Хіггінсом, знайшла широке застосування в практичних застосуваннях в управлінні використанням капіталу.

Зокрема, для управління цим процесом на підприємстві створюються такі типи «центрів відповідальності» (рис. 3.2).

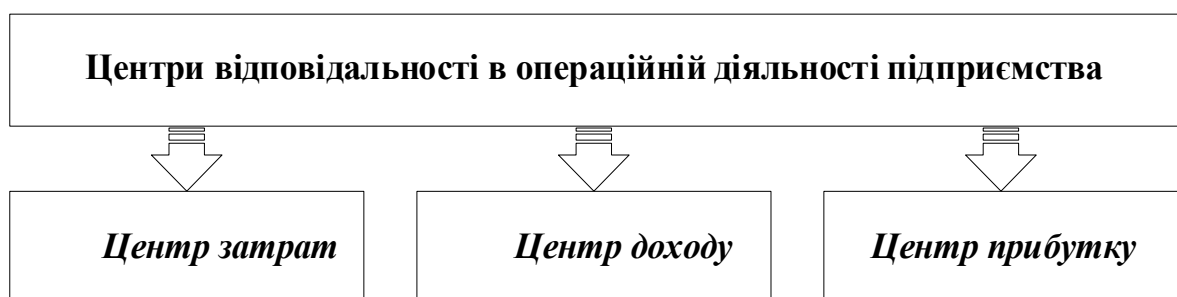

Рисунок 3.2 – Система основних типів центрів відповідальності, які забезпечують управління використанням капіталу в операційній діяльності підприємства [22]

Центр витрат – це структурна ланка, що має власний кошторис, керівник якого несе повну відповідальність за витрачання коштів відповідно до встановленого кошторису. Через свою функціональну природу цей структурний підрозділ не може безпосередньо впливати на дохід від залученого капіталу або на прибутковість проєкту. Прикладом центру витрат є відділ постачання або виробництва організації.

Центр доходів – це структурний компонент, який відповідає за формування доходу в очікуваному обсязі. Керівник центру відповідає лише за формування доходів. Через функціональний характер своєї діяльності цей структурний підрозділ не може самостійно впливати на загальну собівартість реалізованої продукції або на дохід від залученого капіталу. Прикладом центру доходів є відділ продажів підприємства.

Центр прибутку – це структурна складова підприємства, керівник якої відповідає за отримання доходу за призначенням.

Завдяки своєму функціональному характеру цей структурний підрозділ повністю контролює доходи від реалізації продукції, а також собівартість продукції. Цей центр полегшує управління всіма аспектами процесу використання капіталу в експлуатації.

Створення системи управління використанням капіталу в операційній діяльності бізнесу передбачає наступний порядок дій (рисунки 3.3).

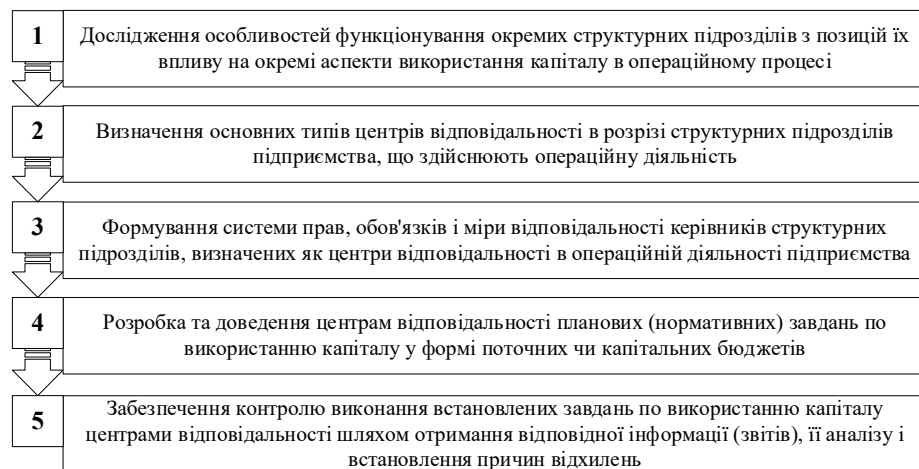

Рисунок 3.3 – Основні етапи формування системи управління використанням капіталу в операційній діяльності підприємства

на основі центрів відповідальності [22]

Створення системи центрів відповідальності в операційній діяльності підприємства залежить від багатьох факторів: величини залученого капіталу, обсягу виробництва та реалізації товарів, правової та організаційної природи підприємства тощо. У результаті розрахунків кількості та складу центрів, відповідальних за управління капіталом, є індивідуальним для кожного підприємства. Сформовані центри відповідальності повинні бути укомплектовані кваліфікованими менеджерами, здатними не тільки забезпечити виконання поставлених завдань щодо оборотного капіталу, а й запропонувати вищим органам управління, які б підвищили ефективність його використання в рамках операційної діяльності підприємства

3.3 Потенційні можливості збільшення капіталізації підприємства

Щоб збільшити грошову вартість активів, по-перше, необхідно зрозуміти, від яких факторів вона залежить і як на ці фактори впливати. З методу розрахунку економічної життєздатності активів можна зробити висновок, що основним компонентом, який можна змінити (це призведе до часткового збільшення середньої вартості активів), є прибуток до оподаткування, який є внутрішнім для підприємства.

Тому обговоримо етапи формування виручки АТ «Роганська картонна фабрика» в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 – Аналіз динаміки прибутку АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки, тис грн

Показники, тис грн	2019	2020	2021	2022	Відносне відхилення, %		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	8036	20016	27370	20071	149,08	36,74	-26,67
валовий прибуток (збиток)	601	2706	4778	3876	350,25	76,57	-18,88
фінансові результати від операційної діяльності	-339	1262	2212	980	-	75,28	-55,70
фінансові результати до оподаткування	-1471	-305	98	-36120	-79,27	-	-36757

чистий прибуток (збиток)	-1485	-356	-29	-36120	-76,03	-91,85	124451
--------------------------	-------	------	-----	--------	--------	--------	--------

Дані таблиці свідчать про те, що протягом аналізованого періоду підприємство має виручку (чистий дохід) від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт), і вона постійно зростає. У результаті за 2019-2020 роки воно зросло на 11,980 тис грн, або на 149,08%, тоді як за 2020-2021 роки – на 7354 тис грн, або на 36,74%, а за 2022 рік – зменшилось на 26,67%. Це свідчить про те, що підприємство скорочує обсяги виробництва.

Наявність значного прибутку у підприємства дозволяє вважати, що його продукція не є рентабельною в повному обсязі. Крім того, значним є збільшення валового прибутку з 601 тис грн у 2019 році до 4 778 тис. грн у 2021 році, або приблизно у 8 разів. У 2019 році останній зріс на 350,25%, а в 2021 році — ще на 76,57%, тоді як у 2022 році він знизився на 18,88%.

На момент отримання фінансових результатів від операційної діяльності у 2019 році спостерігається збиток, однак у 2020 році зафіксовано прибуток. Далі — збиток у розмірі 1262 грн, а у 2021 році очікується прибуток. Це становить потім збиток у 2022 році — 55,70 грн, або 75,28%.

У майбутньому, у 2019 та 2020 роках, буде збиток від повсякденної діяльності, який буде до оподаткування, однак цей збиток матиме тенденцію до зменшення в середньому на 1,166 млн, або 79,27%. У 2021 році фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування збільшується на 403 тис грн, а кінцевий фінансовий результат становить 98 тис. грн. У 2022 році підприємство очікує збиток у розмірі 36 120 тис. грн.

Проте на АТ «Роганська картонна фабрика» за звітний період чистого прибутку не спостерігалось, натомість збитки зменшувалися. У результаті за 2019-2020 роки чистий збиток зменшився на 1129 тис грн або 76,03%, а за 2020-2021 роки додано ще 327 тис грн або 91,85%, таким чином протягом 2022 року загальний збиток збільшився до 36 120 тис грн.

Попередні тенденції є негативними і свідчать про те, що АТ «Роганська картонна фабрика» матиме менший збиток у наступному періоді (2022 р.). Ця істина має велике значення в пошуку внутрішніх рішень для зменшення суми

непокритих збитків.

Внутрішньоекономічні санаційні заходи здійснюються за рахунок внутрішніх ресурсів, тобто тих, які створюються самим підприємством і не залежать від фінансової участі третіх осіб (власників, кредиторів, держави). Внутрішня мобілізація резервів з метою фінансової стабілізації підприємства в першу чергу спрямована на підвищення (або виправлення) її стійкості та ліквідності. Це можна зробити:

Як наслідок збільшення обсягу грошових надходжень за рахунок:

- збільшення доходу;
- вибуття частини основних засобів;
- сплата боргів.

Наслідком зменшення вихідних грошових потоків є зменшення доходу підприємства:

- зменшення виробничих витрат;
- зменшення розміру прибутку, доступного підприємству.

Як правило, ці дії спрямовані на збільшення прибутку підприємства, а також на погашення його боргів і зменшення витрат, які потім розподіляються на підприємство.

Збільшення виручки з часом є основною метою санації підприємства, це робиться для збереження фінансової стабільності підприємства. Щоб цього досягти, можна виконати такі дії.

Спочатку для збільшення розмірів ринків і каналів збуту готової продукції. Підприємство є міжнародно визнаним, але в Україні про нього мало хто знає. Як наслідок, збільшення внутрішнього ринку можна вважати ефективним з точки зору розвитку.

Крім того, не варто випускати з уваги просування та підтримку інтернет-магазину. Важливо регулярно оновлювати інформацію на сайті, додавати більше зображень об'єктів, виготовлених з використанням продукції торгових марок «Роганської картонної фабрики».

Менш значущою є допомога та створення нових об'єднань з магазинами, які

працюють у нашій державі.

По-друге, і це найважливіше, цінова стратегія повинна бути змінена в зв'язку з розширенням ринку. Зокрема, підвищення ціни на нерентабельну продукцію або відмова від її продажу.

По-третє, впровадження універсальної системи знижок і використання системи знижок за прискорену оплату. Цей захід дозволить підприємству завчасно отримати кошти від покупців, тим самим стимулюючи їх купувати ширший асортимент продукції бренду.

Нарешті, впровадження акцій і спеціальних акцій, характерних для магазину. Заручившись підтримкою рекламодавців, важливо оприлюднити існування продукту.

Цей тип заходів життєздатний лише тоді, коли реальна (комерційна) вартість активу перевищує загальний баланс звіту, Це дозволить продати частину основних засобів без негативного впливу на нормальний виробничий цикл. Оскільки ми не можемо отримати цю інформацію з відкритих джерел, цей захід слід відхилити без подальшого розгляду.

Продовжуючи до зменшення вихідних грошових потоків, важливо зазначити, що АТ «Роганська картонна фабрика» вже почало працювати над цією метою, вони знижують відсоток собівартості у виручці (чистому доході) своєї продукції (товарів, послуг, роботи).

Підприємство також оновлює свої виробничі активи, що дозволить ще більше знизити собівартість продукції. Це підвищує рентабельність продукції, дозволяє ширше використовувати різноманітні акції з метою максимізації продажів.

Як наслідок, фінансове оздоровлення ВАТ «Роганська картонна фабрика» корпорації може бути здійснене за рахунок внутрішніх ресурсів, а саме розширення внутрішнього ринку карток, перегляду цінової стратегії, розширення системи знижок та реклами. Крім того, слід продовжити політику зменшення питомої ваги собівартості у виручці від реалізації продукції (товарів, послуг, праці).

Ще один підхід до збільшення надходження готівки – погашення дебіторської заборгованості. Рефінансування виплати боргів є формою

реконструкції активів, це передбачає конвертацію прострочених платежів у поточні кошти, короткострокові інвестиції у фінансові активи тощо. Завдяки отриманню ліквідних активів ВАТ «Роганська картонна фабрика» зможе у певний час повернути частину своїх боргів. Крім того, протягом досліджуваного періоду дебіторська заборгованість та її зв'язок із непокритим збитком мали модель, розраховану в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Аналіз динаміки дебіторської заборгованості та непокритого збитку АТ «Роганська картонна фабрика» за 2019-2022 роки

Показники	2019	2020	2021	2022	Відносне відхилення, %		
					2020-2019	2021-2020	2022-2021
дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис грн	1178	8074	8482	5660	585,40	5,05	-33,3
дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом, тис грн	194	1116	1887	790	475,26	69,09	-58,13
інша поточна дебіторська заборгованість, тис грн	3850	3913	262	2373	1,64	-93,30	805,72
загальна дебіторська заборгованість, тис грн	5222	13103	10631	8823	150,92	-18,87	-17,01
непокритий збиток, тис грн	4461	4817	4846	36120	7,98	0,60	645,36
співвідношення дебіторської заборгованості та непокритого збитку	1,17	2,72	2,19	0,24	132,48	-19,48	-89,04
різниця між дебіторською заборгованістю та непокритим збитком, тис грн	761	8286	5785	-27297	988,83	-30,18	-371,86

З даних таблиці можна зробити висновок, що за 2019-2022 роки найбільше зросла сума заборгованості суб'єктів господарювання за товари, послуги та роботи, у 2020 році вона зросла на 585,4%, а у 2021 році приріст становив додатково 5,05%, а у 2022 році – зменшення 33,3%.

Наступною за темпами зростання є заборгованість за розрахунками з бюджетом, яка протягом 2020 року зросла на 922 тис грн або 475,26%, а протягом 2021 року – на 771 тис. грн або 69,09%, борг зменшився на 58,13%. Це говорить про те, що корпорація має заборгованість як перед фінансовими, так і перед фіскальними установами, а також переплату податків, зборів та інших видатків до бюджету, все це зростає загрозливими темпами. Спочатку це пов'язують з тим, що

ВАТ «Роганська картонна фабрика» є підприємством, яке прагне до експорту, тому воно оподатковується податком на додану вартість у розмірі 0%, що дозволяє підприємству компенсувати додаткові суми, сплачені фіскальним органам. Крім того, незважаючи на відсутність прибутку підприємство достроково сплачує податок на прибуток.

Інша поточна заборгованість у 2020 році зросла лише на 63 тис. грн або 1,64%, але у 2021 році зменшилася на 3651 тис. грн або 93,30%, що свідчить про те, що інші боржники у 2021 році майже повністю розраховані з підприємством. Крім того, він зріс до 2022 року на 805,72%.

У результаті загальна сума заборгованості у 2020 році зросла на 7881 тис. грн або 150,92%, а у 2021/2022 роках зменшилася.

Відношення отриманих рахунків до загального збитку в аналізованому періоді спочатку становить 2,72, потім зменшується на 0,53 до 2,19 і до 0,24, що означає, що загальний збиток підприємства перевищує отримані рахунки. Беручи це до уваги, можна з упевненістю припустити, що принаймні половина заборгованих грошей буде виплачена, що призведе до повного покриття збитків, тому доцільно використовувати факторинг для стягнення боргу з одного або кількох найбільших боржників за один раз.

Крім того, якщо підприємство зможе стягнути всю дебіторську заборгованість боржників, воно отримає значний дохід. Станом на кінець 2019 року його можна було оцінити в 761 тис. грн, у 2020 році – у 8286 тис. грн, у 2021 році – у 5785 тис. грн, що значно перевищує поточний збиток підприємства. Крім того, можливе зменшення суми збитків у 2022 році. Проте підприємство-фактор фактично може закуповувати лише рахунки за товари, послуги та дозволяти покривати частину кредиторської заборгованості за рахунок підприємства.

Як наслідок, АТ «Роганська картонна фабрика» в досліджуваний період має недостатню структурну ефективність та не має адекватного рішення. Останнє, можливо, по-перше, через загальне оздоровлення країни, що призведе до зниження процентних ставок запозиченого капіталу, а по-друге, через компенсацію втрат попереднього періоду. Фінансово оздоровлене підприємство може переслідувати

цілі, що передбачають внутрішні джерела фінансування, до яких належать збільшення внутрішнього ринку збуту, зміна цінової стратегії, збільшення системи знижок, реклами. Частина дебіторської заборгованості має бути передана факторинговому підприємству, це все одно не матиме можливості вирішити проблему для підприємства. Це призведе до конфлікту інтересів. Це, в свою чергу, призведе до підвищення рентабельності виробничої діяльності підприємства та зниження фінансових витрат.

Практичне застосування запропонованих методів підвищення фінансової ефективності підприємства потребує впровадження заходів також на національному рівні. Із загальної кількості потенційних учасників, що призведе до позитивних змін у структурі капіталу корпорацій, активізації їх фінансової діяльності, на думку Н.І. Налукова можна охарактеризувати так [34]:

- створення політичного клімату, який матиме позитивний вплив на розвиток малого та середнього підприємництва;
- постійний нагляд за реалізацією політики щодо розвитку підприємництва через стан становлення підприємництва;
- створення сприятливого інвестиційного клімату в державі збільшить обсяги інвестицій у бізнес та сприятиме фінансовій активності суб'єктів господарювання;
- на національному рівні важливо створити умови для участі в капіталі бізнесу як вітчизняних, так і іноземних інвесторів, а також індивідуальних інвесторів;
- перед цими суб'єктами господарювання мають бути визначені пріоритети, що сприятимуть максимально ефективному використанню місцевих ресурсів у процесі діяльності та їх раціональному й стабільному використанню, а також створенню моделі зайнятості, яка максимально відповідає специфіці підприємства. потенціал ринку праці адміністративної території. Цю специфіку слід розглядати в поєднанні з основними тенденціями місцевого ринку праці;
- вигідно створювати програми, які сприяють розвитку бізнес-організацій на різних рівнях управління;
- сприяння створенню функціональної регіональної бізнес-інфраструктури,

ця інфраструктура надаватиме інформацію, керівництво та навчання щодо практичного застосування фінансових принципів;

- сприяння розширенню у фінансовій системі режиму підготовки висококваліфікованих кадрів у сфері фінансової діяльності, підвищення якості кадрів шляхом їх перепідготовки, стажування за кордоном;

- оцінка рівня розвитку суб'єктів господарювання регіону та розробка ініціатив щодо сприяння їх розвитку на вигідних умовах у менш розвинутих районах;

- проведення соціальних опитувань підприємців щодо оцінки інвестиційного клімату, ознайомлення підприємців із корисним зарубіжним досвідом, пов'язаним із веденням бізнесу, через спеціальні веб-сайти чи засоби масової інформації, або шляхом надання їм практичної допомоги у працевлаштуванні за кордоном.

Висновки до третього розділу

1 За основними критеріями покращення структури капіталу підприємства визначено, що на даному етапі діяльності АТ «Роганська картонна фабрика» структура капіталу відсутня, але ефективного способу його перерозподілу немає, оскільки збитки перевищують суму власного капіталу. Залежно від умов повернення всіх непокритих збитків разом із збереженням усіх інших умов, ймовірно, більш-менш ефективним буде запит на позиковий капітал у розмірі лише 400 000 грн або менше 21% від загальної суми боргу, що припадає на корпорацію. Однак досягнення цього стану є тривалим процесом, тому першим кроком є зосередження на підвищенні прибутковості активів.

2 Процедура управління використанням капіталу в операційній діяльності бізнесу вимагає не тільки централізованого контролю, а й створення специфічних «централізованих відповідей» навколо бази кожного окремого структурного компонента. Ідея «центрів відповідальності», розроблена американським

економістом Дж. Хіггінсом, знайшла широке застосування в управлінні капіталом. Автор пропонує виділити центри відповідальності під час створення організаційної основи управління фінансовими ресурсами на підприємстві.

3 Під час оцінки було виявлено, що АТ «Роганська картонна фабрика» протягом цього періоду має брак ефективних активів та не має необхідних можливостей для їх удосконалення. Останнє, можливо, по-перше, через загальне оздоровлення країни, що призведе до зниження процентних ставок запозиченого капіталу, а по-друге, через покриття збитків країни. Це означає, що АТ «Роганська картонна фабрика» може підвищити рентабельність своєї виробничої діяльності за рахунок покращення фінансового стану ресурсів та зниження фінансових витрат. Запропоновано заходи національного рівня, які сприятимуть покращенню управління фінансовими ресурсами підприємства.

Висновки

Жоден бізнес не може бути успішним без фінансових ресурсів, це ті кошти, які дозволяють бізнесу здійснювати всю свою діяльність і отримувати прибуток. Існує багато методів визначення сутності фінансових ресурсів підприємства, але всі вони в кінцевому підсумку базуються на коштах підприємства, які утворюються під час розподілу та перерозподілу національного багатства, валового внутрішнього продукту та національного доходу, всі вони є похідними від активів суб'єкта господарювання та необхідні підприємству для виконання своїх фінансових зобов'язань, повернення позичених коштів та здійснення господарської та виробничої діяльності.

Фінансові ресурси є основою діяльності підприємства. Зрештою, саме вони створюють необхідну основу для того, щоб підприємство могло виконувати свою роль на ринку: задовольняти потреби споживачів. Відсутність у них підприємливості може стати потужною перешкодою для розвитку. Усі категоризації фінансових ресурсів на підприємствах мають унікальні відмінності, ці відмінності базуються на концептуальному та категоріальному характері ресурсів і ознаках, за якими вони концептуально згруповані. Як наслідок, найпоширенішою класифікацією є класифікація фінансових ресурсів на основі джерел їх створення, це розрізняє три великі категорії: власні, залучені та позичені. Однак на практиці перша група виділяється лише незначно, а друга і третя часто нерозрізнені. Ці кошти розподіляються між підприємством в різні моменти її діяльності та під впливом зовнішніх і внутрішніх сил. Додатково, фінансові ресурси акціонерних товариств можуть спрямовуватися на поточні витрати на виробництво та реалізацію товарів, погашення зобов'язань перед фінансовою системою, розширення діяльності товариства, створення фінансових резервів, на інвестиції, благодійні цілі. , спонсорство тощо.

Управління фінансовими ресурсами складається з кількох взаємопов'язаних компонентів: суб'єкта (фінансових менеджерів), об'єкта (фінансових потоків),

мети (створення бази з відповідних джерел та використання сформованих ресурсів), методів і інструментів їх реалізації. Управління фінансовими ресурсами на підприємствах є одним із найважливіших чинників забезпечення ефективної виробничо-господарської діяльності підприємства. Одним із найважливіших факторів сучасного підприємства є управління його фінансовими ресурсами, одним із найважливіших аспектів цього є забезпечення порядку та належного балансування своїх фінансів.

Щоб оцінити ефективність управління фінансовими ресурсами, підприємства оцінюють два набори показників, що стосуються пасивів і активів відповідно. Спочатку склад, структура та напрямок руху фінансових ресурсів. Крім того, для демонстрації стану фінансової основи підприємства використовуються спеціальні показники: абсолютна і відносна фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, ділова активність, рух і ефективність активів, а також прибутковість активів і пасивів підприємства.

Для оцінки причин фінансового забезпечення підприємства була обрана невелика частина підприємницької діяльності, що має істотне значення – АТ «Роганська картонна фабрика». Це підприємство займається створенням різноманітних виробів з дерева — від шаблонів для столярних робіт до меблів. За досліджуваний період обсяг фінансових ресурсів, якими володіє АТ «Роганська картонна фабрика», збільшився. Це пов'язано зі збільшенням загальної суми кредиту, частина якого йде на покриття збитків. Інші довгострокові борги, такі як заборгованість перед АТ «Роганська картонна фабрика», становлять більшу частину фінансових ресурсів підприємства. Капітал підприємства спрямований на власний капітал, який щорічно зменшується, це пов'язано зі збитковістю підприємства та призводить до фінансової кризи для підприємства.

Основною реальною метою використання фінансових ресурсів АТ «Роганська картонна фабрика» є інвестування в основний капітал, що є виправданим. Зрештою, у 2020-2021 роках відсоток виробничих фондів у продукції суттєво знизився, що дозволило підприємству скоротити збитки, внаслідок чого у 2020 році підприємство пережило зворотну динаміку.

АТ «Роганська картонна фабрика» є прибутковим підприємством, яке щороку протягом моніторингового періоду отримує від'ємний фінансовий результат. Однак зменшення обсягу цих збитків у поєднанні із загальним збільшенням обсягу фінансових ресурсів, які спрямовуються не лише на покриття раніше отриманих збитків, а й на отримання доходу, призводить до зниження рентабельності підприємства. І означає, що за умов послідовної роботи в цьому напрямку підприємство не тільки матиме нульову рентабельність, а й може з часом розпочати прибуткову діяльність.

У 2019-2022 роках АТ «Роганська картонна фабрика» мало неохайну структуру капіталу, але не було можливості перерозподілити капітал, оскільки збитки перевищували розмір власного капіталу. Залежно від умови повернення всіх непокритих збитків разом із збереженням усіх інших умов, ймовірно, більш-менш ефективним буде запит на позиковий капітал у розмірі лише 400 000 тис. грн або менше. :21% від загальної суми боргу припадає на корпорацію. Однак досягнення цього стану є тривалим процесом, тому першим кроком є зосередження на підвищенні прибутковості активів.

Фінансове оздоровлення АТ «Роганська картонна фабрика» може бути здійснене за рахунок внутрішніх ресурсів, зокрема шляхом розширення внутрішнього ринку карток, перегляду цінової стратегії, розширення системи знижок та реклами. Крім того, корпорація може продовжувати знижувати питому вагу собівартості в доходах від продажу продукції (товарів, послуг і карток).

АТ «Роганська картонна фабрика» в досліджуваний період часу має слабку фінансову структуру та не має ефективного способу її покращення. Останнє, можливо, по-перше, через загальне оздоровлення країни, що призведе до зниження процентних ставок запозиченого капіталу, а по-друге, через компенсацію втрат попереднього періоду. Фінансово оздоровлене підприємство може переслідувати цілі, що передбачають внутрішні джерела фінансування, до яких належать збільшення внутрішнього ринку збуту, зміна цінової стратегії, збільшення системи знижок, реклами. Частина дебіторської заборгованості має бути передана факторинговому підприємству, це все одно не матиме можливості вирішити

проблему для підприємства. Це призведе до конфлікту інтересів. Це, в свою чергу, призведе до підвищення рентабельності виробничої діяльності підприємства та зниження фінансових витрат.

Список використаних джерел

- 1 Безус Р. М. Управління фінансовими ресурсами відкритих акціонерних товариств елеваторної промисловості: дис. к.е.наук: 08.00.04. К., 2018. 211 с.
- 2 Бердар М. М. Управління процесом формування і використання фінансових ресурсів підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. №5. С. 133-138.
- 3 Азаренкова, Г.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К.: Знання-Прес. 2009. 300 с.
- 4 Ватаманюк О. С. Зарубіжний досвід супроводження великих платників податків та його актуальність для України. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2016. № 4. С. 211-218.
- 5 Бланк И. А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. К.: Ника-Центр, 2008. 528 с.
- 6 Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. К.: Ника-Центр, 2020. Т. 1. 590 с.
- 7 Близнюк О. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Міжнародного слов'янського університету. Сер.: Економічні науки*. 2014. Т. 15, № 2. С. 52-58
- 8 Василик О.Д. Теорія фінансів: підручник. К.: НІОС, 2000. 416 с.
- 9 Бичкова Н.В. Оптимізація структури капіталу вітчизняних підприємств у контексті підвищення ефективності фінансової діяльності. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. №. 1 (48). С. 16-23.
- 10 Вовк І. Класифікація ресурсів підприємства. Сучасні підходи. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2012. №. 1 (4).
- 11 Вожжова О. Ф. Оптимізація фінансових ресурсів акціонерних товариств у торгівлі: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.05. Донецьк. 2004. 19 с
- 12 Волинчук Ю. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємств. *Економічний аналіз*. Т. 2018. Вип. 11, ч. 2. С. 96-101.
- 13 Герасимчук З.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Луцьк: Надстир'я,

2007. 412 с.

14 Герасименко Р. А. Особливості формування фінансових ресурсів акціонерних товариств. *Фінанси України*. 2006. №6 С. 82-89.

15 Гой І. В. Підприємництво: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури». 2015. 368 с.

16 Грідчина М.В. Фінанси (теоретичні основи): підручник. К.: МАУП, 2004. 312 с.

17 Данілов О. Д. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2016. 256 с.

18 Дахно І.І. Зовнішньоекономічний менеджмент. К.: ЦУЛ, 2014. 568 с.

19 Кірданов М. Г. Відображення в бухгалтерському обліку формування і використання фінансових ресурсів підприємства. *Фінанси, облік і аудит*. 2014. Вип. 20. С. 281-288.

20 Кірейцев Г. Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. Ж. : Вид-во. 2002. 269 с.

21 Кнейслер О.В. Теоретико-прагматичні підходи до визначення фінансових потоків. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія "Економіка": збірник наукових праць*. Острог : Видавництво Національного університету "Острозька академія". 2016. Вип. 28. С. 113-118.

22 Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: Знання, 2005. 485 с.

23 Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навч. посіб. К.: «Знання». КОО. 2000. 378 с.

24 Коробов М.Я. Фінансова діяльність підприємства: навч.посіб. К.: Либідь, 2002. 384 с.

25 Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури. 2011. 503 с.

26 Кравцова А. М. Фінансові ресурси підприємств: механізм формування та ефективного використання : монографія. Вінниця., 2011. 219 с.

27 Леось О. Механізми формування фінансових ресурсів підприємств. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 1. С. 119-126.

- 28 Лігоненко, Л.О. Фінанси підприємств: підручник. К.: КНТЕУ, 2007. 491 с.
- 29 Малій, О. Г. Фінансові ресурси підприємств: джерела формування та ефективність використання. *Вісник. Х.* 2015. Економічні науки. С. 179-186.
- 30 Материнська О.А. Аналіз господарської діяльності: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2017. 288 с.
- 31 Марич П. М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб.. Львів. 2019. 250 с.
- 32 Мартянов О. І. Оптимізація фінансових ресурсів підприємств України в умовах глобальної фінансової кризи URL: http://esteticamente.ua /portal/ soc_gum /sru/2018_1 /index.htm
- 33 Місюк Ю. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/994 /953>
- 34 Налукова Н.І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: сутнісно-аналітичний аспект. *Галицький економічний вісник.* 2011. №1(30). С.166-174.
- 35 Обушна Н. І. Методи оптимізації структури капіталу URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10850/1/Methods.pdf>.
- 36 Он-лайн енциклопедія URL: <http://economic.lviv.ua/resursi/formuvannya-f-nansovikh-resurs-v.html>.
- 37 Опарін В. М. Фінанси (Загальна теорія): навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: КНЕУ, 2002. 240 с.
- 38 Остренко Т. Оптимізація формування фінансових ресурсів підприємства Науковий блог НаУОА. URL: <http://naub.oa.edu.ua/2014/optymizatsiya-formuvannya-finansovyh-resursiv-pidpryjemstva/>.
- 39 Офіційна сторінка АТ «Роганська картонна фабрика» URL: <https://rkf.com.ua/>
- 40 Партин, Г.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для студ. спец. «Фінанси». Л.: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка». 2011. 332 с.
- 41 Партин, Г.О. Формування фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка.* № 1. 2016. С. 25-29.

- 42 Передерієнко Н.І. Фінансовий менеджмент: підручник для студ. вищих навч. закл. Л.: Українська академія друкарства, 2008. 200 с.
- 43 Петик М. І. Економічна суть і призначення фінансових ресурсів у забезпеченні господарської діяльності суб'єкта господарювання. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2008. Вип. IV, т. 1. С. 198-203.
- 44 Петленко Ю.В. Фінансовий менеджмент: навч. пос. К.: Кондор, 2007. 298с.
- 45 Петруня Н.В. Концептуальні підходи до визначення сутності активів підприємств : наукове видання. *Облік і фінанси АПК*. 2012. № 1. С. 120-124
- 46 Петряєва З.Ф. Аналіз фінансової звітності підприємства: навч. посіб. Харків: Вид-во ХНЕУ. 2009. 248 с.
- 47 План рахунків бухгалтерського обліку та інструкція щодо його застосування: нормативно-правові акти та роз'яснення. Під заг. ред. М.С. Головатюка. К.: Паливода А.В., 2009. 228 с.
- 48 Погожа, Н.В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2014. №. 2 (45). С. 144-149.
- 49 Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: Підручник. 3-тє вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ. 2000. 460 с.
- 50 Прушківська Е. В. Напрями вдосконалення, формування та використання фінансових ресурсів на підприємстві. *Вісник. Запоріжжя*, 2011. №3 (7). С. 256-262.
- 51 Родіонова О.М. Основи економіки: підручник. К.: Зодіак-еко, 1995. 244 с.
- 52 Романенко Т. В. Шляхи удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємств. *Наукові праці*. Полтава, 2013. Економічні науки. С. 248-252.
- 53 Рупняк М. Я. Формування фінансових ресурсів акціонерних товариств України: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01. К., 2006. 20 с.
- 54 Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. 3-тє вид., випр. і доп. К. : Знання, 2007. 668 с.
- 55 Сорока Р.С. Оптимізація структури капіталу за критерієм максимізації рівня фінансової рентабельності. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2015. №. 23 (16).

С. 353-357.

56 Степасюк Л. М. Економіка і фінанси підприємства : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. К. : Компрінт, 2015. 335 с.

57 Стефаненко М. М. Застосування методологічного інструментарію контролінгу в фінансовому управлінні вітчизняних підприємств. *Фінанси України*. 2017. 144-152 с.

58 Тігова Т.М. Аналіз фінансової звітності: навч. посіб. К.: Центр учбової літератур. 2014. 268 с.

59 Управление финансами URL: <http://proces.biz/Fin/Book/I1/L7.htm>.

60 Фаріон І. Д. Економічна суть і особливості функціонування активів. *Наукові записки. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. Ужгород.: УНУ*. 2004. № 13. ч. 1. С.70-72.

61 Федосов В. М. Теорія фінансів: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 576с.

62 Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: підручник. К.: Алерта, 2009. 496 с.

63 Фінанси підприємств : навч.посіб. І.В.Зятковський. К.: Либідь, 2002. 365 с.

64 Фінанси підприємств: підручник. За ред. А.М. Поддєрьогіна. 7-е вид., перероб. і доп. К.: КНЕУ, 2017. 546 с.

65 Фінанси підприємств: Навч. посіб. / О. Ю. Ніпіаліді, Н. І. Карпишин. Тернопіль: Економічна думка, 2009. 232 с.

66 Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. За ред. В.І. Оспіщева. К.: Знання, 2008. 567 с.

67 Кнейслер О.В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Тернопіль : Вектор, 2017. 388 с.

68 Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисциплінізаг. ред. О.О. Терещенка; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». Вид. 3-тє, без змін. К.: КНЕУ,

2009. 312 с.

69 Фінансовий аналіз : навч. посіб. за ред проф. Г.В. Митрофанова. К.: КНТЕУ, 2002. 301 с.

70 Білик М.Д. Фінансовий аналіз : навч. посіб. ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». Вид. 2-ге, без змін. К.: КНЕУ, 2009. 588 с.

71 Фінансовий менеджмент : підручник. кер. кол. авт. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київський нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». Вид. 5-ге, без змін. К.: КНЕУ, 2018. 535 с.

72 Кірейцев Г.Г. Фінансовий менеджмент. Житомир: ЖІТІ, 2001. 440 с.

73 Фурик В. Г. Фінанси підприємств: практикум. Вінниця: ВНТУ, 2017. 87 с.

74 Хотомлянський, О. Л. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств. *Актуальні проблеми економіки*. 2007. №2. С.145-151.

75 Цивільне право України. Загальна частина: підручник. 3-тє вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2011. 976 с.

76 Чиж, Н.М. Структуризація власного капіталу акціонерних товариств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 –«Гроші, фінанси і кредит» . Ін-т регіональних досліджень. Львів, 2008. 21 с.

77 Шеремет О.О. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. К.: Міленіум, 2003. 160 с.

78 Швиданенко Г.О. Управління капіталом підприємства: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2007. 440 с.

79 Шило В.П. Фінанси підприємств за модульною системою. К.: Кондор, 2012. 429 с.

80 Юхименко П.І. Теорія фінансів : підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 576 с.

81 Ярошевич Н.Б. Фінанси підприємств : навч. посіб. К.: Знання, 2014. 341 с.

Додаток А

Агрегований звіт про фінансовий стан за 2020-2022 роки

Актив	Код рядка	2020	2021	2022
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	0	68	63
первісна вартість	1001	0	81	89
накопичена амортизація	1002	0	13	26
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	8970	9932	9773
первісна вартість	1011	13219	16704	17529
знос	1012	4249	6772	7756
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	1182	1106	997
інші фінансові інвестиції	1035	0	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0	0
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	10152	11106	10833
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	6961	8655	8957
Виробничі запаси	1101	0	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0	0
Готова продукція	1103	0	0	0
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестрахування	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	8074	8482	5237
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0	304	423
з бюджетом	1135	1116	1887	790
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	233	271
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3913	262	2373
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	636	1047	625
Готівка	1166	0	0	0
Рахунки в банках	1167	0	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в:				
резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	546	0	23
Усього за розділом II	1195	21246	20637	18428
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	112	69	69
Баланс	1300	31510	31812	29330

Пасив	Код рядка	2020	2021	2022
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1500	1500	1500
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	0	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-4817	-4846	-38205
Неоплачений капітал	1425	0	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0	0
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	-3317	-3346	-36705
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	22	40
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	28211	21584	53468
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0
резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітного періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітного періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітного періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітного періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	28211	21606	53508
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість:				
за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	6526	4484
за товари, роботи, послуги	1615	3402	6824	7770
за розрахунками з бюджетом	1620	0	0	5
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	258	0	63
за розрахунками з оплати праці	1630	75	147	158
за одержаними авансами	1635	0	0	0
за розрахунками з учасниками	1640	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0	0
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	0	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2881	55	47
Усього за розділом III	1695	6616	13552	12527
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	31510	31812	29330

Додаток Б
Агрегований звіт про фінансові результати за 2020-2022 роки

Стаття	Код рядка	2022	2021	2020
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ				
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	18769	27370	20016
Чисті зароблені страхові премії	2010	-18062	-22592	-17310
Валовий: прибуток	2090	707	4778	2706
Валовий: збиток	2095	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0	0	0
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0	0	0
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0	0	0
Інші операційні доходи	2120	2325	212	0
Адміністративні витрати	2130	-1586	-1594	-1337
Витрати на збут	2150	-1229	-886	-107
Інші операційні витрати	2180	-29855	-298	0
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0	0	0
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	2212	1262
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	-29638	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	3	194	0
Інші фінансові доходи	2220	10	0	0
Інші доходи	2240	0	0	1105
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0	0
Фінансові витрати	2250	-3470	-2297	-2229
Втрати від участі в капіталі	2255	-224	-11	-40
Інші витрати	2270	0	0	-403
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	98	0
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	-33319	0	-305
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-40	-127	-51
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0	0
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	-33359	-29	-356
II. СУКУПНИЙ ДОХІД				
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-33359	-29	-356
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні затрати	2500	8934	16542	9172
Витрати на оплату праці	2505	4537	4436	3782
Відрахування на соціальні заходи	2510	1715	1940	1584
Амортизація	2515	2369	2154	1433
Інші операційні витрати	2520	33854	298	3016
Разом	2550	51409	25370	18987
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ				
Середньорічна кількість простих акцій	2600	150000000	150000000	150000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	150000000	150000000	0
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-0.2223933	-0.0001933	-0.0023733
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-0.2223933	-0.0001933	0
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0	0

Додаток В
Агрегований звіт про рух грошових коштів за 2020-2022 роки

Стаття	Код рядка	2022	2021	2020
1	2	3	4	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:				
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	20380	29428	14677
Повернення податків і зборів	3005	483	566	1620
у тому числі податку на додану вартість	3006	482	566	1335
Цільового фінансування	3010	79	0	113
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0	0	113
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1783	1305	0
Надходження від повернення авансів	3020	332	91	417
Інші надходження	3095	3	16673	0
Витрачання на оплату:				
Товарів (робіт, послуг)	3100	-12212	-22177	-23446
Праці	3105	-3954	-4114	-3491
Відрахувань на соціальні заходи	3110	-1912	-2104	-1719
Зобов'язань з податків і зборів	3115	-571	-713	-1063
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	-46	-153	-667
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	0	0	-10
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	-525	-559	-386
Витрачання на оплату авансів	3135	-2174	0	0
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	-11	-230	-177
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	-5	0	0
Інші витрачання	3190	-210	-14813	-274
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2011	3912	-13343
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	3200	0	0	0
необоротних активів	3205	0	0	0
Надходження від отриманих:				
відсотків	3215	3	4	0
дивідендів	3220	0	0	0
Надходження від деривативів	3225	0	0	0
Надходження від погашення позик	3230	232	125	0
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235	0	0	0
Інші надходження	3250	0	0	0
Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	3255	0	0	0
необоротних активів	3260	-2718	-3517	0
Виплати за деривативами	3270	0	0	0
Витрачання на надання позик	3275	-45	-114	0
Інші платежі	3290	0	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-2528	-3502	0
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від: Власного капіталу	3300	0	0	13854
Погашення позик	3350	0	0	319
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0	0	13535
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-517	410	192
Залишок коштів на початок року	3405	1047	636	194
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	95	1	250
Залишок коштів на кінець року	3415	625	1047	636

АКТ

перевірки кваліфікаційної роботи магістра на наявність ознак академічного плагіату.

Відповідно до даних сервісу Strikeplagiarism кваліфікаційна робота «Фінансові ресурси підприємства та їх оптимізація», автора: Лисьонкова Артема містить 16,55 % обсяг знайдених подібностей. Ознаки академічного плагіату – відсутні.

Перевірку виконала доцент кафедри Фінанси, облік і аудит Вікторія Орлова

03.01.2024 р.